

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az obstruáló Tell Vilmos.

Budapest, április 14.

(K.) Mi ez? Bartha Miklós ma este a következőket írja a Magyarországon:

— Széll nem megy, mert nem mehet. Ha személyes hajlamaira hallgatna, úgy hiszem, futva szaladna helyéről. Mert soha nem sóvárgott a hatalom után. De egy kormányelnök nem a maga ura. Akár fölfelé tekint, akár lefelé, mindenütt farkasszemet néz vele a felelősség.

És továbbad azt írja:

— Széll most nem mehet. Az ő politikája kötözte a csomót. Azt tehát neki kell kioldani. Önmagának, nevének, állásának és becsüvének tartozik ezzel. A szalakat és a gombolyag rendszerét csak ő ismerheti.

Mit jelentsen ez a meglepő marasztás? A husvétli ünnepek hangulata szállta meg az ellenzéki lelkeket, hogy most már ilyen hangon is beszélnek a miniszterelnökről? Vagy megvesztegettek volna az ellenzéki pennákat? Vagy csak ravaszkodik az ellenzék és kelep-cét állít a szíves marasztalással? No, ne törje senki a fejét és rosszat se gondoljon senki. Nem történt csoda és nem történt vesztegetés. De közeledik a kalendárium kritikus napja s esedékesse válik a felelősség kérdése. A hónap legvégén beáll az az óra, mikor mindazok, akik az ex-lex előidézésében ludasok, egy kissé mégis csak össze fognak rázkódni, mert rájuk is állni fog, amit Bartha Miklós a kormányelnökökről mond: akármerre néznek, farkasszemet néz velük a felelősség. A kritikus óra közelsége fojtogatja a tisztelt ellenzékét s mert a derekát szimpliter beadni röstelli, hát egyelőre a rókától tanul és hizelegni próbál. Talán így megkapja a sajátot, melyért hiába csinálta az obstruk-

ciót. S a felelősségen felül van még valami, ami gondolkozóba ejti az ellenzékét. Arra is kell ugyanis gondolnia, hogy — mi lesz azután? Mig a kalendárium nem szorított, az ellenzék tultette magát ezen a problémán. Ma azonban a probléma erőszakosan is előtérbe tolokodik s nem lehet a válasz elől kitérni. Foglalkozni kell a kérdéssel, hogy mi történik, ha a zsákutcába csakugyan belejutottunk? A kormány álláspontra nyere-e akkor igazolást, hogy az obstrukciót minden áron ki kell bőjtölni, mert ezt az árt megéri az a kettős nagy érdek, hogy a nemzet biztonságáról gondoskodjunk s hogy a parlamentárizmust megmentsük, — vagy pedig elunja Széll Kálmán az ex-lex odiumát és távozik?

Az első eshetőséget az ellenzék nem mérlegeli s ez érthető. Nagyon fájdalmas volna neki, ha arra az eredményre kellene jutnia, hogy minden erőlködése hiabavaló volt s a többségtől támogatott kormány még az ex-lex árán is megmentette a parlamentárizmust. Az ellenzék tehát inkább a második eshetőséggel foglalkozik. Hogy Széll Kálmán esetleg megdoldhatja a dolgot és nem kér az ex-lex dicsőségéből. És jól méltóztassanak figyelni: — az ellenzék fázik ettől az eshetőségtől. Isten ments, hogy Széll Kálmán távozzék! Neki maradnia kell! Neki nem lehet távoznia! A csomót ő kötötte, szálait ő ismeri, neki kell azt kibogoznia! Bartha Miklós egyenesen nekiront minden elképzelhető utódnak. Hát az talán megváltoztathatná a mai erőviszonyokat? Ha igen, akkor Széll is képes rá. Vagy az talán hozhatna valamit Bécsből? Akkor Széll is hozhatja. Vagy vállalkoznék talán az utód valamire, amire Széll nem akart vállalkozni? Erőszakra? No, akkor jobb lett volna, meg sem születnie! Így beszél arról az utódról, aki Széll Kálmán helyének elfoglalására

elég vakmerő volna. És észre sem veszi, hogy mikor Széll Kálmánt így megvédelmezi minden elképzelhető és elképzelhetetlen utódja ellen: akkor voltaképpen kihuzza a gyékényt az obstrukció alól. Mert kell-e a nemzetnek tovább is bizonyítani az obstrukció meddő és céltalan voltát, kell-e tovább bizonyítani, hogy a szabadelpvűpárt csak legelemibb kötelességét teljesíti, ha Széll Kálmánt még az ex-lex árán keresztül is támogatni kívánja: holott maga az ellenzék hirdeti, hogy ami megtehető, arra Széll Kálmán is elegendő, s hogy a helyzetből a kibontakozást egyedül Széll Kálmán képes megtalálni?

Valóban, a felelősségteljes óra közelsége csodát mivel s az ellenzék kezd tisztán látni. Bartha Miklós a következő glosszában jellemzi a miniszterelnök politikáját: megtartani a barátot és megnyerni az ellenséget. Ő azt próbálja bizonyítani, hogy ez képtelen vállalkozás volt s nem is sikerülhetett Széll Kálmánnak. Pedig ıme sikerült. Mert megtartotta barátait és megnyerte ellenségeit. Az obstrukció nem bizonyítja az ellenzéköt. Minden barátja vele van s ellenségei is félve marasztják. Fázna még a gondolatától is, hogy helyébe más jöjjön. Pedig késhegyig menő harcot folytatnak ellene. Hát mit jelent ez? Hogy maga az obstrukció is belátja Széll Kálmán igazát s a maga igazolására csak azt próbálja elhitetni, hogy Széll Kálmán nem a maga meggyőződését, hanem valami felsőbb parancsot kénytelen képviselni. Arról most ne szölgünk, hogy ilyenformán az obstrukció az, mely Széll Kálmánt akarata ellenére a korona mögé szeretné bujtatni. Ezt a miniszterelnök ugy sem tűri. A katonai javaslatokat ő nyújtotta be s a felelősséget egyedül ő viseli. De ha föltennök, amint nem tesszük és nem tehetjük fel, hogy Széll Kálmán talán meggyőző-

TÁRCA

Egy öreg ur naplójából.

Lapozgatom, lapozgatom

Régi időknek sárgult könyveit,
Siratgatom, siratgatom

Régi időknek hullott könnyeit,
S hogyan, hogyan nem, sárgult levelek közt
Egy elhervadt, fehér szegfűt lelek ...
Meséljetelek hát, elhervadt virágok,
Eledjetelek fel, sárgult levelek.

Meséljetelek és keltsétek fel újra
E kurta élet gyönyörű nyarát,
Mikor virágos még a szívek útja
S az ég ráhinti minden sugarát.

Nem tudod akkor még, hogy mi az élet,
Csak könnyelműen, tékozolva éled
S arra ébredsz egy őszi reggelen,
Hogy fázol s dér ül lombon, levelen.

És mikor már az első hó lehullt,
Akkor látod csak, mi szép volt a mult,
És akkor mondog búsán, álmódóan:
Mily esztelen, ó mily könnyelmű voltam!
Két kézzel szórtam a virágokat,
Mohó ajakkal szívám esőködot,
Ami kincs, láng, érzés volt a szívemben,
Bolond gyermekként mind, mind eléd vetettem,
Úgy éreztem, hogy az a pillanat
Örökös üdvbe, mámorba ragad,
Hogy minden égi, minden földi fény,

Minden virág, minden szín az enyém;
Nem tudva, hogy mig lelkem néked adtam,
Én kifosztott, szegény koldús maradtam.

Ó térne vissza bár e szép idő,
Virágot keltő, esőket érlelő,
Milyen jó volna újra kezdeni
S könnyelműn újra elfecsérelni!

Pásztor Árpád.

Nemzetközi tárlat.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Yartin.

II.

Nagyon udvarias dolog, ha kis nemzetek megtisztelve érzik magukat nevesebb külföldiek látogatása által, logyenek azok ex-miniszterek, hannoveri építőmesterek vagy művészek. Azt sem lehet kifogásolni, ha egy oly keleti nép, mint mi vagyunk, a fölött való hálnak jeléül majd agyonnyomjuk vendégszeretetünkkel a nyugati kiválóságokat, amiért kegyeskednek minket is észrevenni és érdeklődni irántunk. Az is csak iszonyuan primitívül keleti önhittség tőlünk, hogy teljes revenczet vélünk nekik adni előtűk undorító töltött káposztánkkal, s általuk le nem nyelhető, „magyarosan” megpaprikázott pörköltünkkel azért, mert ők „nem álmogták volna, hogy a Kelet határán ily fejlett civilizációra akadnak”. De az már férfiatlan dolog s voltaképp a mi igazán fejletlen szellemi életünknek a kiáltó bizonyítványa, hogy hanyatt- (vagy hasra-) vágódunk minden előtt, ami külföldi, ha még oly közép-szerű is az.

Nem kell mindjárt hozsannát zengedeznünk

az amerikai és angol osztálynak, csak azért, mert külföldiek, s csak azért, mert vendégeink. A vendégjog még nem elég cím arra, hogy szirupos kritikával mérjük az alkotásait, mint ahogy a magyar osztályt sem kimélik semmiféle nemzetközi tárlaton, sőt néhol a vendégjog dacára is a legridegebb kritikában részesítik. Az angol és amerikai művészek elviselik az őszinte kritikát is s külföldben is azzal a gyűjteménnyel, melylyel nemzetközi tárlatunkon szerepelnek, nem tarthatnak igényt föltétlen csodálatra és farizeus bámulatra. A legjobb neveket nem látjuk s hiába is várjuk őket tárlatainkra, mert nekik Budapest részint műterlem, részint művészetpártolás szempontjából egyenrangú Belgráddal és Szófiával. A szereplők közt alig van két-három jelesebb név, ezek sem oly dolgot küldtek, melyet direkt a budapesti tárlat számára készítették (az ilyenre még sokáig várhatunk), hanem jórészt olyan, mely régebben nyugszik a műtermekben, vagy mely már egyéb tárlatokat is megjárt.

Ily körülmények közt kétszeres naivság lenne a nemzeti karaktert szűrni le e két kis gyűjteményből s édelegni azon, hogy mennyire tükre ez a két kis gyűjtemény az illető nemzeti művészeteknek. Ezt teljesen elvitatni nem lehet ugyan, de állítani is csak módjával lehet, mert még az erős önállóságú amerikai és angol emberre is csakugy hat a környezet, s ezt is csakugy magához nivellálja egy idegen technika, mint a magyar művészeket. Ime, Eugène Vail A Thémén képe (349.) csakolyan angol, mint akármerlyik angol; a brit Cameron (430. 431.), aki impresszionista akar lenni, csakoly francia, mint akármerlyik a francia impresszionisták iskolájából, de nem azért, mert ők is ugy látták az illető tájakat és hangulatokat, hanem mert asszimilálódtak az idegen technikákhoz. Most is csak ismétljük, amit annyiszor mondtunk, hogy a nemzeti iskola voltaképp nem egyéb, mint az együttdolgozásból leszűrődő és kialakult technika kérdése. Ráfael

dése ellen képviselné a katonai javaslatokat, hát akkor jellemző csak igazán az obstrukció vallomása. Mert akkor az derül ki, hogy az obstrukció el tud képzélni olyan politikust is, aki a katonai javaslatokat esetleg erőszakkal is keresztülhajtja. Meg vagyunk rólagyózdóvve, hogy ilyen politikus a magyar parlamentben nincsen. De az obstrukció még ezt sem tartja kizártnak. Hát akkor mi értelme van az egész hajszának? Hiszen akkor az ellenzék azt a felfogást vallja, hogy Széll Kálmánt, akit minden elképzelhető utódjánál különbnek tart, esetleg talán megbuktathatja, de a katonai javaslatokat, melyeket Széll Kálmánnak megszavazni nem akar, másvalaki okvetlenül törvényerőre fogja emelni. Vagyis ostromolja Széll Kálmánt, akit félt, és tudja, hogy a katonai javaslatokat elhárítania nem sikerülhet.

Hát a generális tévedés abban van, hogy Széll Kálmánt és a katonai javaslatokat külön akarják választani. Pedig azokat a javaslatokat Széll Kálmán nyújtotta be s áll vagy bukik velük. És melléjük kapcsolta még a parlamentárizmust is, mert az ország biztonságának kérdését elég fontosnak tartotta, hogy egyben a jövődre nézve eldöntésék, vajjon érvényesüljön-e egy legális és összealkotásának kifogástalan többség akarata, vagy sem? S ez így is fog eldőlni. A nemzetnek tudnia kell, hogy bármilyen kisebbségi szeszély megakaszthatja-e a legális többség akaratának érvényesülését. Ha igen: akkor ugy sincs parlamentárizmus, mert forradalmat csináltak ellene alulról. Ha nem: akkor ez a képtelen fegyver nem fog több szerepelni az ellenzék harcaiban. Ezért érdemes ezt a küzdelmet állani. És a kormány fogja is állani. Az pedig, hogy az obstrukció ugy szeretné lelőni Széll Kálmán fejről a katonai javaslatok almáját, hogy az emberben kár ne essék: igen megható vállalkozás ugyan, de az obstrukció mint Tell Vilmos nem igen fog tapsokat aratni...

BELFÖLD

Széll Kálmán Budapesten. Széll Kálmán miniszterelnök, aki a husvétü ünnepekét családja körében Rátóton töltötte, ma este visszaérkezett a fővárosba. Holnap, mint minden szerdán, minisztertanács lesz a miniszterelnök elnöklése alatt.

ifjabb korában szakasztott ugy festett, mint Perugino és a többi akkori mester; Dürer ugy, mint Wohlgemuth; sok francia impresszionista éppen ugy, mint sok más impresszionista (és nem ugy, mint a barbizoniak ő előttük, de ugy sem, mint a mostani franciák, pedig a francia táj nem változott, s a francia felhők és földnek a struktúrája is mindig ugyanaz); Rippl-Rónai ugy, mint Pizzarro, fessen bár szájanpartú tájat, vagy somodor-aszalói pagonyt; s Grünwald ugy, mint Ferenczy. Valamint Eder Gyula ugy, mint Benczur.

Világos ennek folytán az is, hogy nemzeti, sajátos vonásu technika csak ugy fejlődhetik ma már, ha a művészek megmaradnak a maguk nemzeti milieujében s elzárkóznak minden idegen befolyás elől, mint Perugino korában, a nehézkes közlekedés korában, ami napjainkban nem lehetőséges. A roppant könnyű érintkezés a biztos záloga annak, hogy lassanként az egész világ művészetét összeköti valami közös vonás, mint ahogy a szellemi életet bevonja valami kozmopolita máz.

Igen kis jelentőségü, de szintén ilyen kozmopolita modorosság az is, mikor a művész valami lényegtelenéget használna ürügyül egy-egy kompozícióra. Különbösen szokás ez azóta, hogy Austen-Brownnek „La plume rouge“-a oly nagy hatást keltett egyik müncheni nemzetközi tárlaton. (Feketeruhás nő, fekete kalappal s ezen egy kis vörös tollal). Ilyen ürügy a *Stewart két lepkeje* (316), egy virágos, üde tájban álló fiatal leány aktjáéhoz, kinek kinyújtott karján egy két lepke pihen, mely nagyon jól beillik a tájrészlet kékeszöld tónusába s összekötés kapcsos e tónus és az aktnek kékes reflexei közt. Ennek a képnek pendantja a 325. számú. (Vadászó nimfák), szakasztott az a modell, azok a tónusok, az aktion azok a kékes reflexek, azzal a különbséggel, hogy az egyik aktnál elől van a fény, a hátsó részekben a reflexek, a másik aktnál pedig megfordítva. Ugyanennek a művészek japáni öltözött leánya (327.) kissé égett areu. A 319. számú képnek (Charles Sprague Pearce műve) *Nagykné* a címe és ürügye, de lehetne a „fekete kalap“, s az „uj-

A felhivatalos M. N. ezzel kapcsolatban megcáfolja azokat a híreket, amelyek a minisztertanácsról és a miniszterelnök újabb bécsi utjáról szárnyra kelték. A miniszterelnök csak pénteken délután utazik megint Bécsbe és pedig azért, hogy jelen legyen *Erzsébet Amália* főhercegnő renunicióján.

Széll és Apponyi üdvözlése. A somorjai kerület számos választója e hónap 12-én Sárosán, Sággy Gyula országgyűlési képviselőnél jelent meg, — aki az ünnepet kerületében tölti — hogy őt nevenapja alkalmából üdvözölje. A tiszteletre adott banketten Sággy Gyula is felszólat és kiemelte Széll Kálmánnak és gróf Apponyi Albertnek a mai nehéz helyzetben való hazafias működését, mire a megjelentek lelkesedéssel és egyértelműleg oihatórozták ez üdvözlő táviratok elküldését:

Széll Kálmán miniszterelnök urnak, Rátóó Sággy Gyula szeretet képviselőnk nevenapja alkalmával Felsőcsallköz értelmiségéből Sárosán együtt lévő számos választó nagyméltóságod iránt érzett törhetetlen bizáimának és ragaszkodásának ad kifejezést. A jelenlevők megbízásából Molnár László vajkai főbírótokos.

Apponyi Albert képviselőházi elnök urnak Budapest. Sággy Gyula szeretet országgyűlési képviselőnk névünnepe alkalmával Felsőcsallköz értelmiségéből Sárosán együtt lévő számos választó nagyméltóságodnak a képviselőház ülésének böles vezetéseórü megemlékezvén, hazafias működését a legteljesebb bizalommal kíséri és mint járásunk legnagyobb fia iránt is őszinte ragaszkodását nyilváníta.

Széll Kálmán miniszterelnök Rátóótról a következő távirati választ küldte az üdvözlésre:

Legmelegebben köszönöm szives megemlékezésüket és bizalmuk ily meleg megnyilatkozását, mely ma kétszeres értékkel bír.

Az obstrukció ellen. Baranyavármegye törvényhatósága mai rendkívüli közgyűlésén, táviratozza pécsi levelezőnk, dr. Toldi Béla indítványt nyújtott be, hogy a törvényhatóság a civillista felemelés ellen és a katonai javaslatok ellen feliratot intézzen. Az indítvány ellen felszólat dr. Daróczy Aladár képviselő, ki a törvényhatóságok kérvényezési és fölírasi jogát csakis rendkívüli fontos esetekben tartja megengedhetőnek, Morvay Ferenc a civillista emelése ellen, Mándy Samu és Kocsis Kamill alispán az indítvány ellen szólat fel, mire többeknek hozzászólása után az indítványt 142 szavazattal 16 ellenében elvetették. A katonai javaslatok ellen beadott külön indítvány tárgyalása került azután sorra. Az alispán előterjesztése után Benkő Gyula szólat fel, ki a felirat mellőzését és az obstrukcióval szemben a következő, nagy helyesléssel fogadott határozat meghozatalát javasolta:

Baranyavármegye közgyűlése intézzen feliratot a képviselőházhoz és a magas kormányhoz, melyben az 1889. évi VI. törvényeikk 14. §-ának módosítása, jelesen a közös hadsereg és a haditengerészet, vala-

mint a kir. honvédség létszámának felemelése iránt benyújtott törvényjavaslat ellen az ellenzék által a képviselőházban kitéjtett obstrukcióit mely nem jelent mást, mint a kisebbség erőszakos uralomra törekvését a parlamenti többség akaratával és legnemesebb intencióival szemben, amely megakaszlja a törvényhozás üdvös működését, amely a népképviselői alkotmány alapelveinek s az ország törvényes rendjének veszélyeztetése, elítéli, továbbá kifejezere juttatja ama reményét, hogy a magas kormány és a képviselőház többsége a maga böleségével és őszintesérf hazafias meggyózdésének erejével képes leant módot találni az ország törvényes rendjének fenntartására, akaratának alkotmányos megnyilatkoztatására és érvényesítésére, a törvényhozás üdvös működésének biztosítására.

Többek hozzászólása után Toldi Béla ezen indítványát 111 szavazattal 11 ellenében elvetették. Az obstrukció ellen való felirat mellett 106, ellene 10 bizottsági tag szavazott.

Tompa Józsi bá

vagy az elmaradt népgyűlés.

— Székelyföldi história. —

Derék, munkás zsellérember vala magyar-dályai Tompa József bátya. Nem olyan ám, mint a mai cselédnép, mely 3—4 gazdát cserél egy év alatt. Józsi bá mint cseléd és zsellér 58 kerek esztendőtf szolgált az „udvar“; szolgált pedig akknt, hogy ugy ő az „udvarral“, mint az udvarnak 55 év alatt változó gazdáit ő vele a legteljesebben meg valának elégedvo.

A faluban is nagy vala tekiütéye s nemcsak a falu népe, de az uraság is Józsi bának hívá, ami a tisztelet és szeretet kifejezése a Székelyföldön; és a mikor „Isten ő szent felségének tetszik vala“ magához szólítani Józsi bát, egy nagy menykölvi nyakszirtlon „kullitván“, amikor a kaszások élen vágá a rendet a „Halastó mellett“, a falu népe s az uraság egész családja könnyező szemekkel kíséré a Józsi bá koporsóját végig a falun, az örök nyugalom helyére.

Mint a vitez katonát a harcmezőn, Józsi bát a munka mezéjen kaszálá le az öreg halál s bizony jól megérdemelt nyugalom vala, mely ott vára rá, a Halastó mellett, halála helyén áított sírgödör mélyén; meg vala érdemelve a hosszú halotti prédikáció, melylyel Kiss Sámuel tiszteletes uram rázá meg a bordákat és veséket, és Kátó Dénes kántoruram verses bucsuzatója, melyre csak ugy dobzódtot a tájadalom, mintha egy nagy konyhakést forgatott volna meg a szivekben.

Hát vajjon a munkaszeretet mellett, szerető-e a hazát is Józsi bá? Bizony szerető és amidőn 48-ban „kötőre a szabadság“, perocet sem kése s vállára vetve egy nagy kaszát, felkeresésére indult az ifju uraságnak, ki mint hadnagy szolgált valahol a székely-huszároknál.

bot“ is. Az amerikai osztályban ez a közönség kedvence, talán a címénél fogva. Sárga tónusai-ban elég jó kép, a portrait és a zsáner határán, egyébként pedig nem túlságosan elragadó művészi alkotás. Lord Weeks uduapuri lakodalmamenete (315.) keleti kép, de nem abból a zsánerből, mely tulhalmozott antik fegyvereivel, szőnyegeivel, bronzfüstölőivel s egyéb orientális esendéleteivel szinte bántja a szemet, nem azokból a sekélyes céltartu keleti képekből valók, melyek az aprólékos kidolgozás virtuozitásával akarnak szakítani, hanem magasabb igényeket akar szolgálni. Lakodalmamenetet ábrázol a szines Indiából, de ez a menet nem teszi tulterheltté a képet, hanem csak üde staffázsul s kedves ellentétül szolgál a nagylapu építészeti résznek. A művész másik képe, az *iszpahani nagy bazár bejárata* (330) dekoratív nagy kép, ahol nem keresünk egyebet érdekes csoportosulásoknál és élénk színhatásoknál. *Bridgman Bacchansnői* (320) nagyon mozgalmas csoport, tulzott modulatokkal, szertelenségükben hamisítatlan amerikai cake-walkallü-rökkel. Tiszttára modern bacchansnők, kik teljesen nélkülünk az antik stíl zomancát. Itt-ott kemény a rajzuk, primitív a megfestésük, különösen a legelől táncoló alaknak a feje, kinek különben is vigyázni kell, hogy előre ne bukják. *Damat Oterojáról* okvetlenül meg kell emlékeznünk, mert a közönség előtt nagyon népszerű. Ennél sokkal diskrétebb s művészebb kezelésü 327. számú képe, mely cigarettázó fehérruhás nőf ábrázol. Az amerikai osztály aránylag sok keleti képpel kedvesedik nekünk s ha érzékenyek volnánk, talán duzzoghatnánk, hogy csak annyire becsülik a mi művészi szükségleteinket. No nem baj. Azért *Theriat Arab pásztora* (326) mégis nagy rutinnal, szinte játszi bizottsággal van megfestve, valamint *Bridgman blihadí Néger-ünnepe* és *Képi algiri városa*, nemkülönbén a *Theriat El Kantarja* is. Persze mindmegannyi keleti téma. No nem baj.

Mac-Euen Előnye rendkívül egyszerű, biztos kép, a mesterség kifogástalan tudása. Szinben és kezelésre Erdeltre emlékeztet. *Humphreys-John-*

ston belle-ilei barlangjáról még a katalógus utbagazítása után sem tudjuk, hogy az. Kivehetetlen sötétzöld merengés az Ossian behatása alatt. *Holdfényes tengere* (346) harmadéve a buffaloi pan-amarika-kiállításban ezüstérmét kapott; de hiszen akkor annyi amerikai művész részesült ebben. Nem elragadó. De annál érdekesebb és lebilincselőbb *Tearócsája* (343), mely ritka szerencsés művészi ihletnek a terméke. Egy női aktot ábrázol oly helyzetben s oly világításban, hogy a vánkossal együtt, melyre a keretevn rátamaszkodik, egy óriási nagy, kifejtett tearócsára emlékeztet. Rendkívüli művészi raffinement, ugy a tárgyban (melyet nem lehetett keresni, hanem a model véletlenül éppen oly helyzetben, oly világításban pihenhetett), mint a színben és a kivitelben. Az ily gyorsan fölbukkanó témákat azonnymóban, minden pepecselés nélkül csakis alla prima, nyerson lehet és kell is megfesteni. Azon ritka témák közé tartozik, melyek másodsor nem szoktak sikerülni, nem viselik magukon a közvetlenség bélyegét, tartalmuk, rajzuk, technikájuk és tónusuk nincs keresetlen harmóniában. *Marv Károly képe* (335), *A tájképfestő*, sötét tónusai dacára mily kemény és levegőtlen. A Flagellánusok festőjének nem éppen szerencsés műve. Seymour Thomas portréja közepes jó munka, de *Muffos hölgye* (336) igen kiváló mint arekép s rendkívül érdekes mint pasztel. Oly erős, mint egy olajkép, s az az ügyesség, amelylyel kezelve van, szinte példátlan. Különös véletlen folytán rendkívül hasonlít egy immár nagyon híres magyar festő feleségére. *Stewart szögletben ülő asszonya* (345), egy sejtelmes tekintetü, elmélázó amerikai miss képe sokkal intímebb lenne egyszerű, cikornyátlan öltözésben. Így a különben nagy bravurral festett fénytörés a ruhán s az előkelő izlésü és színben összhangzó toalet apróságai elvonják a figyelmet a jellegzetes fejtől. *Van der Weiden*, a mi kedves vendégünk, akinek buzdósága ezt az amerikai osztályt összehozta, két kis bijouval szemepl. Az egyik egy arekép (351.) abban a modorban és kérelhetlen tudással van festve, mely nem tartja fölösleges-

Ott lovat és kardot kapta Józsi bá, tüt és cernát szerző — no, mert háboruban szakad a ruha — s ezen teljes felszereléssel részt vevő sok-sok családban az urfi oldalán, egész a szomorú végig. Kutya bá sem vévő, ha fűtyölének a golyók tüle mellett, „mi az egy igaz székőjnek?” De bezzeg busula Józsi bá, mikor megfordulva a hadi szerenőse.

„Eliszontyolodva kulloga” ki „Barassóbból”, ahogy a város másik végén már beülté orrát a muszka s nagy elbusulással lakogott hadnagya nyomában, amikor a vesztelt esata után futniok ke'le őt valahol Fejér-Egyháznál. Futni? Nagyon nem futhatának, mert az urfiának is, Józsi bának is, ha csak lehetne, ott lóga száájában a pipa; — bár a Józsi bá-é éppen kialudott vala. De éppen, mert a Józsi bá pipája kialék, lón megmentésök. „Urfi, istalok egy kicsi tüzet” szól a Józsi bá! No, erre már csak meg kelle állani és amint Józsi bá éppen belomártá taplóját az urfi égő pipájába, csak úgy szakada szilánkká 10 léppéssel előttük az odvas fűz egy ágyugolyótól, s bizony, ha meg nem állának, aligha belőlök nem traffál.

Hát hiszen hébe-korban irosaság is ese Józsi bával. Például a „levél-historia”. Ez pedig így történt: Azért, hogy zsellérsorban éle, szabad székeley vala Józsi bá. Részt is véve az agyagfalvi réten, a székeley nemzetgyűlésen, melyet a célból hiva vala egybe Berzeneczey László uram ő kegyelme kormánybiztos atyánkfia, hogy itten mondatnék ki, hogy a székeley nemzet a szabadságharoban részt vesz. Berzeneczey uram, a hallgatók sürű „le vele, le vele” kiáltása közben, élénk színekkel ecetelole a bécsi kormány gyalázatosságait (ma is megtehető) s ki is mondaték a hadba indulás. „Ha megyünk, mind megyünk” szót a határozat. Nosza Józsi bá szalada haza a kaszáért; de el is monda otthon a nemzetgyűlés dolgát. — Erössen szép vala, mond Józsi bá, csak azt a levelet nem akarék semmiképp megmutatni, amit a császár irt a magyarok ellen, pedig folyton kiáltók: „a levelet, a levelet!”

Szegény Józsi bá! Gyermekekorom boldog emlékei közt előttünk becsületes arca, mert hisz én valék az ő szivarvég-gyűjtő hü bizalmasa. Megbocsát, ő hős idők tanuja, hogy e szintelen korban idézem elő emlékéit, megbocsát, hogy kijedet, a munka emberét, kinek tenyerét évről-évre feltöré a munka, s munkaközben ragadé el a halál is, ki pipászó mellett, némán aprítá a németet, most hívom ki a sirból, mikor a hosszú beszédek tartásában áll a hazai virtus. De hát az a „levél” dolga gyakran motoszkal fejemben, s éppen most szintén egy józú levél-historia esett.

Látja, azért, hogy vége az ősi székeley alkotmányának, és nincs többé „székeley nemzetgyűlés”, most is van „népgyűlés”. A napokban is volt össze-hiva egy Székelykeresztúrra és Székelyudvarhelyre. Nem azon célból ugyan, mint az agyagfalvi fey-

nek a lehető gondos kidolgozást (melynél azonban nem dominálnak a részletek); a másik (A pástör) mélységes hangulatu alkotnyat.

Az angolok közt sok a jó ismerőstünk, akikkel ezután is remélünk találkozni. A közönség már katalógus nélkül is megismeri őket. Mindent összevéve azonban a mostani angol osztály nem fogható a tavalyihoz. Ilyen ismerős Walton, ki most is egy párázatot, elmosódó, félszínekben pompázó, szinte gobelinszerű fűrdőgyermekeket küldött (417). Ilyen ismerős G. Sauter, kinek tavaly egyik képét meg is vettük, de akinek mostani *Tal-e* oly megfelfejthetetlen rébusz, hogy magyarázatot nélkül nem vagyunk képesek megérteni. *Gauld* Alkonyatja Amberleyben rendkívül diskrét, meggyőző képekre, annál nyersebbek a borjui (448). *Withers Skót malma* (420) koverék a régi hollandi és angol művészetből. *Austen-Brown*, kitől muzeumi képtáruink is őriz egy becses akvarellt, egyike a modern angol művészet egyik erősségének. Sokan szeretjük az ő sajátosságosan nyugodt témáit, lagymatag, flegmatikus alakjait, aranyos barna alkotnyait, erdejének, istállójának és réjtjének meleg tónusu féltomállyát s néha a keleti szőnyegek tónusára emlékeztető bársonyos technikáját. Ezekből az elemekből áll *A nyílművészen és Anya és gyermeke* című képe (438, 439). *Harnel* Patakja (426) tisztán japáni motívumú himzés.

Mann Doris-a (422) lágy, biztos kezelései kitűnő arckép. *Cameron*ról már fentebb megemlékeztünk. *Pristman* képei hamisítatlan angol dolgok, sok párázattal, nagy nyugalommal ellátott alkotnyatok. *Mann-Livens* baromfiái (454) rendkívül érdekes összehasonlításul kínálkoznak a mi Vastagbunk baromfiával. Emez a részletekre, a ridegült pontos kidolgozásra, az angol pedig a megjelenésre, a nagy fölfogásra fekteti a fősúlyt. Ezért a magyaré minden aprólékoság mellett is fölületesebb művészet, mint az angolé, s inkább csak a kézi ügyességgel tördök. Az angol megmutatta igénytelennek látszó képével, hogy az oly egyszerű témát is, mint a baromfi, hogyan kell kezelni.

verre kelni a bazáért, hanem éppen a katonai javaslatok ellen.

Gyüle is nép. Ugyan nem harci mezben és oly nagy számban, mint az agyagfalvi réten, de azért esküszöm, ezek is mind szabad székeleyek valának, mivelhogy most már foglalkozás- nem- és körkörülség nélkül szabadok vagyunk mindnyájan. Hogy is ne gyűlének vala, hiszen „nyomatásban” ígérék, hogy messze földről két hírvese hazafi jön ide. Tudja, nem amolyan, hanem olyan böbészűdű. Egy Győző, a nagy száj-versenyekről, s egy Molnár, ki nagyszerűen darál. Ha már megnézzük pénzért, aki hosszú szalagokat huz ki torkából, miért ne néznök meg ingyen azt, ki oly hosszú beszédet huz ki gyomrából, mely reggel 10 órától délután 3 óráig nyulik. Nézzük meg hát, bárha azt is mondja a székeley példabeszéd: „Sok beszéd szegénység”, „Sok szónak, sok az alja.”

Hanem Berzeneczey atyánkfia uram ő kegyelme bezzeg eljőve az agyagfalvi rétre, de biz ezen urak nem jövének el s meg sem írák okát. Ugyan egy ur vátig erősíté, hogy dróton megírák, de amint az agyagfalvi nemzetgyűlésen nem mutathaták meg azt a levelet, úgy itt sem mutatták, bármint kiabálák „Jássuk a levelet”. Hát osztán a nép is, nem szalada a kaszáért sőt inkább lerakta a fegyvert.

Hát ugy-e, Józsi bá, a kijed idejében is vala áprilishan sok tréfa, de ez már még sem járja.

Isten áldja s nyugasztalja meg kegyelmedet, kedves Józsi bá.

Dályai.

Wlassics és a fizetésrendezés.

Budapest, április 14.

(mg.) Az az csztatlan tetszés és hálanylvánítás, mely az ország minden részéből majdnem naponkint fölkeresi a magyar tanítóvilág legnagyobb jóakaróját és anyagi ügyeinek leghatásosabb pártfogóját, nemcsak a miniszternek, hanem az embernek is szól, aki megértelte és ezerszeresen is hirdette, hogy mindenekelőtt „az ő tanítóin és tanárain akar segíteni”, hogy a magyar kultúra, mely az ő kezükbe van letéve, a multnál hatalmasabban viruljon és elérje azt a színvonalat, melylyel a külföld, kivált a művelt Ausztria már régóta dicsekszik.

Akinek módjában volt a miniszterrel a fizetésrendezéskor személyesen érintkeznie, vagy aki a fizetésjavítást intéző közegeknek munkásságával megismerkedett, beláthatta, hogy az az óriás munka, melyet a hold-utcai minisztérium sárga falain belül önzetlenül és fáradság kimelése nélkül kifejtének, osakis méltó eredményre vezetett. Wlassics Gyula kultuszminiszternek a magyar kultúrérvékeket fölkaroló elméjét nem kerülte el az az el nem negligálható körülmény, hogy a kulturális jólét csakis az anyagi jóléttel karöltve alapható meg s hogy az állam eleml erejét csakis a nevelés terén táradozók egyének jobb javadalmazása szilárdíthatja meg. Hiábavaló dolog volna mindannak fölisorolása, mit a miniszter a magyar kultúra terén tett. Hisz alig mulik el hét, amelyben valamely hasznos újabb rendelet nem hagyja el irodáját, mely szellemi nagyságnak épületéhez nem rak le egy-egy alapkövet s mely nemcsak amugy nagyjában tekintni szellemi haladásunkat, hanem figyelmeson kiséri a legkisebb részleteknek fejlődését vagy fejlesztő befolyását. Nem emlitjük a művészet fölendülését, nem az új tanterveket és utasításokat, nem a társadalmi akciókat, melyek egy országos kultúrérvéke kőr csoportosítják Magyarországot szellemi ereit, hanem azt, az aktualitás egész erejével nyilatkozó munkásságát emeljük ki és hangsúlyozzuk, mely a fizetésrendezés körül kifejtett fáradszó munkájában csusosodik ki.

Midőn az állami tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat készült és az országos bizottságok, mint a magyar középiskolai tanárok bizottsága, kézz tervezetelt lépett a miniszter elé, akkor az már kész munkával és a kívánásokat meghaladó tervvel lepte meg azt; midőn a tanítószemélyzet fizetésjavítása körül országos küldöttségek jártak Budapestén és sztrájkjal fenyegettek a szűkkeblűnek látszó miniszteri javaslatokat, akkor a miniszter ugyan csak minden óhaját kielégítő ígéréttel csillapította le a lázongó elemeket és — a törvényjavaslattal tényleg megvalósult mindaz, mit a miniszter ígért és akart, mindaz, mit a miniszter a magyar kultúra terjesztőinek mostoha sorsáért meghozni, kivívni képes volt. És sokat tett, többet, mint reméltek. És azért! Azóta a miniszter örökös szemmel kísérté bizottsági üléseken és hivatalos munkásságban mindazt, mi a javításnak további útját előmozdíthatja és a magyar kultúrának jól követett utakat biztosítson.

A magyar tanítóvilág mindig bizalommal, szeretettel és rajongással tekintett föl jelenlegi miniszteréhez, mint olyanhoz, aki törekvéseit, anyagi helyzetét, szellemi munkásságát méltányolni, rajta lendíteni

és segíteni tudott; méltán fordul hozzá ugyanazzal a rajongással a jövőben is, mert tudja, hogy a haladásban itt nemcsak a rideg számítás, az államkasszáknak percentjei döntenek sorsa fölött, hanem egy vele együttérző szív, vele együtt lelkesedő miniszter, s tudja azt is, hogy az akció és insztigáció, mely a miniszteri báronszyékből indul ki, első sorban a nemzet szellemi nagyságát, kulturális haladását, a nyugati civilizációhoz való asszimilizálását és az árja műveltségnek a magyar faj hasznára való kiaknázását hirdeti jelszavának. Amde ez nem pusztá jelszó, nem csupán ígélet, hanem reális megvalósulás is mely minden téren, a kultúrának minden főkjában új életet, pezsgő szellemet teremt.

Hogyha egykoron a magyar kultúrtörténet kutatója megakad Wlassics nevén hosszú állomásra jutott, hogy mindazokat az intézkedéseket, új eszméket és alkotásokat fölSORolja, melyek e névhez forrottak, de még hosszabb állomásra leszen, mikor ki kell mutatnia azt a tevékenységet, mely az eszmék, intézkedések és alkotások megvalósítását kiséri s mely kisugározzák azt az ezemi nagy tőkét, mely e kultúrfürőnek munkásságát sugallta, inspirálta. Ez a magyar kultúrtörténet egy szakasza, önálló korszaka, melyet sok lény, dicsőség, érdem gloriolája aranyoz be, mely messze jövendőtt sugároz be fénynyel és világossággal.

KÜLFÖLD

A balkáni forrongás. Szerbina orosz konzul holttestét különvonaton Szalonikibe vitték, onnan a *Donec* orosz állomáshajó viszi Odesszába, s onnan ismét vonaton viszik Csernigovba, hogy ott örök nyugalomra helyezzék. Az orosz külügyminisztérium házikápolnájában tegnap gyászmise volt Szerbina konzulért. Jelen voltak: az osztrák-magyar és a német nagykövet, a szerb és a bolgár követ, továbbá *Gonczev* százados, a bolgár fejedelm hadsegéde, aki Ferdinánd fejedelemtől levelet hozott a cárnak. Az utóbbi kezdeményezésére a Kazán-székesegyházban is tartottak gyászmisét. Tegnap délután Riza basa hadügyminiszter részvétlétogatást tett Szinovjev orosz nagykövethél. Helytelen az a híresztelés, hogy az orosz nagykövet már elégtételt és kártérítést kért a Szerbina ellen elkövetett merényletért. Török részről most már elismerik, hogy Szerbina gyilkosát fel kell akasztani.

Konstantinápoly, április 14.

Ideérkezett jelentések szerint április 2-ika, vagyis a mitrovicai támadás óta a *prizrendi*, *ipeki* és *prizisztinai* szandsákok valamennyi községében egy osztrák iradét hirdettek ki, amely azt monda, hogy a reformok a szultán az állam és a nép javára rendelte el és hogy a szultán-khalifa parancsainak mindenki feltétel nélkül engedelmeskedni tartozik. Aki nem engedelmeskedik, nem mozmil. Ilyen szellemen példikál az ulemák bizottsága is, amely most még Ipeken van, de nemokára meglátogatja a többi nagyobb várost is. *Refik* basa vezérőrnagy, a szalonikii hadtest feyvertárainak felügyelője, az úszkúbi vilajethe érkezett szemlére és most Prizrendben időzik.

Köln, április 14.

A *Kölnische Zeitung* jelenti Konstantinápolyból a hó 12-ikéről: Az az eszme, hogy a török csapatok eljárását Macedóniában, Szerbiában és Albániában angol tisztekkel ellenőriztessék, nem talál tetszésre. Ellenben felmerült az az eszme, hogy a Konstantinápolyban akkreditált katonai altaszkut küldjék a tartományokba. A kiküldés célja egyelőre nem világos. A dolgot még nem közölték hivatalosan a portálal.

Konstantinápoly, április 14.

A *monasztiri vilajet* dibrei szandsájaknak eddigi miteszarifját és katonai parancsnokát, *Ibrahim* basa dandártábornokot nemrég visszahelyezték Elibaszába és helyébe Monasztir fiatal, derék téparancsnokát, *Haszán* bej őrnagyot rendelték ki. Ez nagyon okos rendszabálynak tartják. A dibrióták folyton jelszóitásokat kapnak, hogy csatlakozzanak az ellenzéki mozgalomhoz, mert az albánok nagyon sokat tartanak fölőlük. A legújabb hírek szerint ezidőszent prizrendi, ipeki és gyakovai megbízottak időznek Dibrében. Eddig a vezetők elemek állítólag tartózkodóan viselkedtek ezekkel a megbízottakkal szemben, de valószínű, hogy ajánlataik tárgyalására gyűlést fognak tartani.

Szaloniki, április 14.

Az itteni vámhivatalban tegnap egy súlyos ládát vámoitak el. A hivatalnok kinyitotta a ládát, melynek kettős fenéke volt. A két fenék közé dinamit volt elrejtve. A láda tulajdonosa közben eltűnt.

A francia kulturharc.

Budapest, április 14.

A kongregációk megrendszabályozásának a hullámai még folyton gyűrűznek s az e radikális eljárás által kellett izgatottság nem egyhamar fog lecsillapodni, különösen azért nem, mert a klerikális természetesen nehezen törődik bele a megváltozhatatlanba. Nemesak titokban, de nyíltan is folyik az izgatás, s ily körülmények közt nem csoda, ha a papság akciója ellen irányuló reakció sajnálatosképpen még a templomban is megnyilatkozik.

Monseigneur Touchet orléans püspök például nyíltan újat hoz a kormányhoz, minek végeredménye természetesen nem lehet kétséges. A püspök urnak mindenekelőtt a fizetését fogják beszűntetni, aztán pedig, ha kell, erősebb rendszabályokhoz is nyúlhat ellene. A püspök, aki ellenzéki magatartásával már többször kitüntette magát, husvét vasárnapján, a miniszterelnök új közzétételére dacára megengedte Péter Bruno ferenc-rendi szerzetesnek, tehát a törvény által tiltott és főszovalott egyházi szerzetesrend tagjának, hogy az orléans székesegyházban az ő (a püspök) jelenlétében prédikációt tartson. A prédikáció után maga a püspök is szót emelt, megköszönte a szerzetesnek a prédikációt, s kijelentette, hogy semmiféle köztársasági elnöknek és semmiféle miniszternek nem ismeri el azt a jogát, hogy egy szerzetest hallgatásra kényszerítsen. Ez a jog kizárólag a püspököket illeti meg — mondá Touchet — s ami engem, orléans püspököt illet, egyetlen egyházi szónoknak sem fogom be a száját, legyen az franciskánus vagy dominikánus.

Guffer domokos-rendi pap pedig egy nem autorizált szerzet tagja, néhány nap előtt a La Trinité templomban hitköznevelést mondott, amelyben Combes miniszterelnököt Judás Iskarióttal, Loubet-t, a köztársaság elnökét Herodessel és Waldeck-Rousseaut Pilátussal hasonlította össze, Charbonnel szocialista vezér, aki régebben pap volt, most pedig a La Raison című szocialista újságot szerkeszti, és Téry Gusztáv husvét vasárnapján elmentek a La Trinité templomba, ahol tiltakozni akartak Guffer hitköznevelése ellen, azonban Guffer, akit érseke már előbb megintett, nem jelent meg a templomban. Egy autorizált szerzet tagjai, akik azért mentek el a templomba, hogy Guffer hallgassák, tiltakoztak az utóbbi távolléte ellen és a Notre dame de la Lorette templomba mentek, ahol Hibert domokos-rendi pap prédikált. Charbonnel és Téry utánuk mentek. Hibert beszédében célzást tett a kongregációs törvényekre és a többi közt ezt mondta:

— Ugy üldöznek bennünket, ahogyan Krisztust üldözték; a hitehagyottak, a páholyok és a főszovaldóművesek áldozatai vagyunk!

E szavaknál Téry közbekiajtott:

— Már most elég legyen! Szót kérek!

Charbonnel pedig ezeket a szavakat kiáltotta a prédikáló szerzetesnek:

— Önnek nincs joga ahhoz, hogy itt beszéljen, és még kevésbé, hogy bennünket sértessen!

A jelenlévők nagyon izgatottak lettek ezekre a szavakra. Körülvették a közbeszólókat és ki-dobták őket az utcára. Morgan plébános két rendőrt hivatott, akik Charbonnel és Téryt letartóztatták és a rendőrségre vitték. A rendőrtisztviselő itt kihallgatta őket és tudomásukra hozta, hogy vallásbáborítás miatt meg fogja ellenük indítani az eljárást. Mind a két szocialista kijelentette, hogy tüntetésüket mindaddig ismétlik, amíg látni fogják, hogy egy nem autorizált szerzet tagja a köztársaság törvényei ellen prédikál.

Párisi táviratok szerint Richard párisi érsek ez incidens folytán Guffer szerzetést eltöltötte a prédikálástól. Báró Gérard konzervatív képviselő kijelentette, hogy meg fogja interpellálni a kormányt a körlevél miatt, amelyben a püspöknek megtiltotta, hogy szerzetesrendek tagjait használja egyházi szónoklatokra. Az orléans és nancy-i püspökök a szószékről már tiltakoztak a körrendelet ellen. Turignac nancy-i püspök a körlevelet halálos és számtaló ítéletnek mondotta. Masédel képviselő azt mondja a Radical-ban, hogy ha a papság nem engedelmessé válik Combes legutóbbi közzétételének, a konkordátum felmondása elkerülhetetlen lesz.

A Petit Dauphinois grenobli lap holnap cikket fog közölni főszerkesztője, Besson tollából a karthauziak ügyében. Ebben a cikkben fenn fogja tartani előbbi állításait, amelyek szerint neki egy millió frank fejében megígérték a karthauziak engedélyezését. Közölni akarja az erre vonatkozó tárgyalások feltételeit is és meg fogja nevezni azokat az embereket, akiknek nevében neki ezt az ajánlatot tették. Végül ki fogja jelenteni, hogy semmitől sem fél, hogy egészen egyedül elvállalja a felelősséget eljárásáért és bírói vizsgálatot kér maga ellen.

Vervoorde hirlapíró ellenben a miniszterelnök fiát, Combes Edgár belügyminisztériumi titkárt nevezte meg azon személy gyanánt, aki egy millió frankért hajlandó lett volna kieszközölni a karthauziak engedélyezését.

Egy csomó asszumpcionista szerzetes lakásán, főképp azonban Hippolyte és Bailly atyák lakásán és a La Croix klerikális újság szerkesztőségében André vizsgálóbíró több rendőrbiztos kíséretében házkutatást tartott. Erre az a gyanu adott alkalmat, hogy az asszumpcionista nevezetű ágoston-rendi szerzetesek, kiknek kongregációját 1899. november 10-én bírói ítélettel főszovaltatták, titokban ismét újra szervezték a rendjeiket, titkos összejöveteleket tartottak s a letiltott La Croix lapot tovább szerkesztették. A vizsgálat eredményét még nem tudni.

Páris, április 14.

Tizenöt asszumpcionista közül, akiket a vizsgálóbíró megidéztet, csak heten jelentek meg. A vizsgálatot megidézett, csak heten jelentek meg. A vizsgálóbíró jegyzőkönyvet vett fel személyazonosságukról.

Páris, április 14.

A Havas-ügynökség jelenti: Combes Edgár az államügyészségnek vizsgálatot kért maga ellen, hogy teljesen tisztázódjanak azok a vádak, amelyeket a Petit Dauphinois ellene hangoztatott.

HIREK

Budapest, április 14.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Április 15-ikéja új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Erzsébet főhercegnő esküvője. Bécsből jelentik, hogy ma adták ki Erzsébet Amália főhercegnő és herceg Liechtenstein Alajos esküvőjének programját. E szerint a főhercegnő renúnciál a jövő szombaton lesz, a vőlegény, az összes főhercegek, a titkos tanácsosok és a miniszterek jelenlétében, este pedig udvari est lesz. Vasárnap diszebed lesz és hétfőn lesz az esküvő a burgtemplomban.

— Új kamarások. A király gróf Hartig Lipót osztrák vallás- és közoktatásügyi minisztériumi segédtitkárnak és salangrai gróf Revertea Károly helytartósági fogalmazó-gyakornoknak a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— Szőgyény-Marich László Bécsben. Szőgyény-Marich László berlini nagykövetségünk, aki szombaton Bécsbe érkezett és jelen volt az aranygyapjas-rend ünnepén, ma visszatért állomására. A nagykövetség bécsi tartózkodása alatt kihallgatáson volt a királyné, azonkívül gróf Gutchowski közös külügyminiszterrel értekezett.

— Cseh Ervin esküvője. Pécsről jelentik, hogy Cseh Ervin horvát miniszter ma tartotta esküvőjét Baáron szük családi körben özvegy Sauska Jenőné, született Pap Júlia asszonnyal. A polgári házasságkötést, amelyet Somberki anyakönyvezőt végzett, a menyasszony baári kastélyának kápolnájában egyházi áldás követte. Az egyházi áldást a baári plébános végezte. A menyasszony tanuja Perczel Dezső volt miniszter, a menyasszony rokona, a vőlegény tanuja Gromon Dezső államtitkár, a vőlegény rokona volt. Az esküvőt szük körben megtartott lakoma követte. Az új párhoz számos üdvözlő távirat érkezett a közelet előkelőségeitől.

— Apátválasztás Pannohalmán. Pannohalmán a két megüresedett apáti állásra beérkezett 154 szavazatlapot ma bontották fel. A legtöbb szavazatot Krollert Miksa pannohalmi főmonostori perjel és Francisz Norbert budapestvidéki tankerületi főigazgató kapta. A főapát előrelátólag Franciszot a bakonybéli, Kollert a zalabéri apátságára fogja kinevezni s megerősítés végett a király elé terjeszteni.

— Új bányatanácsos. A király Ruffinyi Jenő dobsinai városi bányáigazgatónak, a gyakorlati bányászati és a bányászati szakoktatás terén szerzett érdemei elismerésül, a bányatanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— Beteg román herceg. Bukarestből jelentik, hogy a román trónörökös fia, Károly herceg kanyarokban megbetegedett. A ma kiadott orvosi jelentés szerint a beteg herceg állapota javult. Erzsébet hercegnő is könnyű természetű kanyaróban szenved.

— Felolvasás az Iparügyletben. Az országos iparügylet csütörtökön, április 16-án, délután hat órák az egyesületi helyiségében (VI. ker., Uj-utca 4. sz. l. emelet) felolvasó-estet tart, amelyen tagjain kívül vendégeket is szívesen lát. A napirend tárgya dr. Havass Rozsóné, a Magyar Földrajzi Társaság alelnökének előadása: Dalmácia földrajzi jelentősége a magyar sparra és kereskedelmére.

— A csornai új perjel. Csornáról jelentik, hogy olt a csornai premonstréi kanonok-rendnek mai rendkívüli nagy káptalanjában az elhunyt Laky Demeter helyébe Kőfalvy Izidor nyugalmazott főgimnáziumi igazgatót választották meg perjellé.

— Új aranygyapjasok. Bécsből jelentik, hogy a király nyolc új aranygyapjas vitét nevezet ki. Az új aranygyapjasok közül három magyar ember: herceg Esterházy Miklós, az Esterházy család feje; Pallavicini Sándor őrnagy, a pusztaszeri óriási birtok ura és gróf Sechényi Gyula, a király személye körüli miniszter. Az osztrák aranygyapjasok: herceg Schönburg Sándor, a Schönburg-család feje, lovag Liechtenstein Alfréd, az osztrák klerikális centrupárt egykori vezére, herceg Lobkowitz György, csehországi főmarsall, aki a csehországi németek elnyomására irányuló kísérletek tőmbere és gróf Lanckoronski Károly, a híres arkeológus, aki csaknem minden európai akadémiának tiszteletbeli tagja. Az új aranygyapjasokkal együtt dr. Koerber Ernő osztrák miniszterelnök is kitüntette az uralkodó, még pedig a Szent István-rend nagykeresztjével.

— Szobrot a még élő tudósoknak. Az eszmé, mint sok más egészen új idea, a német császáré. A császár tudniillik Kopenhágában tett látogatása alkalmával elment Finsen professzor klinikájára is, amelyben lupusbetegeket gyógyítanak kék fényvel. A császár valóságos extázisba esett ennek az itt végbenem családát munkának a látására s azt az indítványt tette, hogy ennek a tudósnak még életében föl kell állítani a szobrát. Az ideához hozzájárult a dán trónörökös is és ilyenformán a még fiatal professzor valószerűleg nemcsak a saját szobrát, hanem a saját tehétét meg a reggeli sétáját. Amit tudniillik a császár akar, az meg van akarva.

— Wlassios Gyula üdvözlése. Wlassios Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a csáktornyai tanítóképző-intézet a fizetésrendezés alkalmából a következő köszönő feliratot intézte:

Nagyméltóságú miniszter ur! Kegyelmes urunk! A hála indít minket arra, hogy a legmélyebb tisztelettel járulunk nagyméltóságod magas színe elé s szívünkbelől lakadó legbálsabb köszönetet mondunk ama kegyességéért, mely a fizetésrendezés alkalmával a tanítóképző tanárok iránt nagyméltóságod atyai jóakarata folytán a pénzügyi bizottságban megnyitkozott. Nekünk, akik itt a határszelen, nemzetiségű vidéken szolgáljuk a szent ügyet, bő alkalmat ad a gondviselés arra, hogy excellenciádnak, szeretett vezérünknek, az egységes nemzeti állam kiépítése körül vallott intencióit megvalósításában teljes lelkesedéssel, összes erőnkkel közreműködjünk. Igerjük és fogadjuk, hogy minden törekvésünk oda fog irányulni, hogy hazaszerezettől áthatott, munkás tanító-nemzedéket neveljünk, hogy általuk és bennük áldásosan kamatoztassunk a haza s a magyarság javára azokat az áldozatokat, melyeket a tanítóképzés felvirágoztatására a magyar állam újában is, fokozottabban mértékben szándékozik hozni. Fogadjon nagyméltóságod kegyes jóakarattal igazán hálnak öszinte kijelentést.

Nagyméltóságú miniszter urnak, kegyelmes és jóakaró urunknak Csáktornyan, 1903. április hó 3-án. A legmélyebb tisztelettel aláíratos és hálas szolgái az állami tanítóképző-intézet tanári testülete: Margitai József igazgató, Tömör Boldizsár r. tanár, Dekány Mihály r. tanár, Zrínyi Károly r. tanár, Dienes Károly s-tanár, Barna Balázs s-tanár, Nagy Géza s-tanár, Grau Géza gyakorló-iskolai tanító.

— Frielle Kornélia állapota. Frielle Kornéliának a Nemzeti Színház nagy művésznőjének állapotában — mint örömmel értesítünk — tegnap tetemes javulás állott be. A művésznő ágyban fekszik ugyan, de már könnyebben érzi magát és jó étvágyal fogyasztja a tejet és levest, amit orvosa táplálék-ként rendelt. A beteg művésznő mellett állandóan ott van a leánya, Kovács Zoltánné, aki a legnagyobb szeretettel és gondossággal ápolja.

— Eltűnt alezredek. Lembergől értesítették a budapesti főkapitányiságot, hogy eltűnt onnan Hekayillo Zsigmond auditor alezredek rangban. Levelet hagyott hátra, amelyben azt írta, hogy öngyilkossá lesz. Valószínű, hogy Budapestre utazott.

— Visszaélések a konzulátusok segítségével. A segítség öntudatlanul károsítja ugyan meg a budapesti iparosokat, de megkárosítja őket. Végeredményében tehát egyremegy az, hogy jóhiszemű-e vagy rosszhiszemű a konzulátusok közbenjárása. Arról van szó tudniillik, hogy a kerületi elüljárók ma előterjesztést tettek a tanácsnak, amelyben elmondják, hogy a külföldi munkások hogyan oszlják meg a budapesti iparosokat. Előleget vesznek föl, el is jönnek Budapestre, de nem állanak munkába, hanem elmennek a konzuljukhoz s mindentéle mesével vasuti jegyet vagy utiköltséget szereznek maguknak s az iparos előlegrével a konzul költségen hazautaznak. Az elüljárók arra kérik a tanácsot, intézkedjék, hogy a konzulok, mielőtt a külföldi munkást hazaküldik, vizsgálják meg, hogy minő viszonyban van a munkás a munkaadójával. Sokkal egyszerűbb és biztosabb mód lenne azonban, ha az ipartelepnek nem importálnák Budapestre a sok külföldi munkást, amikor sokezer magyar munkás hiába keres munkát.

— Öngyilkos virilita. Aradról táviratozzák: Kreutzer Ferenc dusszardag, előkélt új-szent-anna-i birtokos, megyei virilita agyonlőte magát. Kreutzer üldözési mániában szenvedett és ezzel hozták összekötésbe öngyilkosságát.

— **Madarassy Pál halála.** Madarassy Pál főrendbírási tagnak, az Osztrák-Magyar Bank alkormányzójának halála széles körökben kellett igaz és mély részvételt. A holttestet még tegnap remek szarkofágba fektették, amely fölött monnyezet van, a termet pedig délszaki növényekkel s a kandelaberek és viaszgyertyák sokaságával tették körül. A részvételi látogatásokat az elhunyt fia, Gábor miniszteri osztálytanácsos és Béla törvényszéki bíró fogadják. Eddig Vörös László nyugalmazott államtitkár és Ivády Gyula miniszteri tanácsos jelentek meg személyesen a gyászszobában, részvétélátiratot, illetőleg levelet küldtek: lovag *Bilinsky* bankormányzó, dr. *Pranger* vezértitkár, továbbá *Láng* Lajos kereskedelmi és *Lukács* László pénzügyminiszter, *Elischer* Gyula egyetemi tanár stb. Az Osztrák-Magyar Bank kormányzósága küldött-ségileg képviselteti magát a végtiszességen, a ravatalra koszorút helyez s külön gyászjelentést ad ki. A budapesti palotára kifizették a gyászlobogót, nemkülönben a főrendbírák ormára is. A temetés holnap, szerdán délután fél négy órakor lesz a várbeli Urutas 20. számú házból, a római kath. egyház szertartásai szerint, ahonnan a halottat a németülgyi temetőbe kísérve örök nyugalomra helyezik.

— **Áruló porosz katonatiszt.** *San-Remó*-ból táviratozzák, hogy ott ma este a porosz hadügyminiszter rendelkezése letartóztatott *Wessel* porosz hadnagyot, aki németországi erődítések tervrajzait elárulta Franciaországnak. Mikor *Wessel* kérezerítették és börtönbe vitték, az áruló ezt kiáltotta: *Vesszen Németország!*

— **Tanítók gyűlése.** A tanítók országos bizottsága ma tartotta rendes évi gyűlését a Ferenc József Tanítók Háza dísztermében. A bizottság a községi és telekeleti tanítók fizetésrendezésével foglalkozott, amelynek tárgyalását az az igaz intenció vezette, hogy minden tanító állami feladatot teljesít iskolájában, eszerint ugyanaz a fizetés illeti meg, ami az állami tisztviselőt. A bizottság megkérdezte az egyes telekezetek nevesebb tanítóit s egyik sem aggodalmaskodik arról, hogy ha az állam fizetési kiegyenlítőst ajánl, akkor azt az illető telekezetek nem fogadják el jó szívvel.

Az értekezletet *Somlyay* József elnök nyitotta meg. Üdvözölte a bizottságot, ismertette az állami tanítók érdekében tett intézkedéseket. Ez alapon a nem állami tanítók érdekében a következők megfontolást ajánlja: Bár az egyes iskolafenntartók volnának kötelezendők arra, hogy a tanítók fizetését az állami tanítókéval egyenlően rendezzék, de mert az állam hozzájárulása nélkül az alig lesz lehetséges, azért reánk mint a hazai tanítók egyetemét képviselő országos bizottságra hárul szentesített alapszabályaink értelmében is azon fontos és nagy körültekintést igénylő feladat, hogy keressük az eszközöket és kutasunk a módokat, amelyekkel ezen tanítótestünk anyagi jólétét előbbre vihetjük. Szómonunk kell itt azzal, hogy az 1893. XXVI. t.-c. kikéltelése óta az állam évenként tetemes összeggel járul a nem állami tanítók fizetésének 800, sőt 1000 koronáig menő kiegészítéséhez. Így a jelen évben már eddig is 2.555 610 koronát utalt ki a közoktatási kormány a jelzett célra, de ki fog tenni ez összeg ez év végéig hárommillió koronát, mert ez év szeptember havában válnak esedékessé az ötöd-éves korplétek is. Melyeknek kiszolgáltatása jórésben ismét csak az állampénztárt fogja terhelni. Ha már most a nem állami tanítók fizetésének 1400 koronáig leendő kiegészítése válik szükségessé az állam részéről, horribilius összeget volna ez kitenni évenként. Meggondolandó ezért nagyon, hogy így messzemenő kívánalommal már most előálljunk-e? De meggondolandó az is, hogy az egyes hitellekezetek autonóm jogkörét nem érintjük-e, ha most állást foglalunk — bár a tanügy szempontjából ezt jogosan tehetjük — a fizetésügynek így módosuló általános rendezése kérdésében? Itt vannak az árvaházi tanítók, az uradalmi iskolák tanítói, ezek is várják — és jogosan — fizetésüknek az állami tanítókéval hasonló rendezését. Azt hiszi, hogy a fizetés kiegyenlítéséről 1893-ban alkotott XXVI. t.-c. revízió alá vételével lehetne legcélszerűebben e kérdést megoldani. Kivánatosnak tartja, ha a mai tárgyalás eredményét pontokba foglalva közölné a hazai tanító-egyesületekkel és ha a különböző hitellekezetek tanítóinak országos egyesületeit szólítanak fel arra, hogy a fizetés kérdésével foglalkozzanak s megállapodásait velünk, mint a tanítók egyetemét képviselő bizottsággal záros határidőn belüli közöljék.

Az előadó pontjaihoz meglették észrevételeiket a községi tanítók részéről *Molnár* Ferenc bezdáni tanító, *Vanek* Gáspár az uradalmi tanítók részéről és *Ferenec* József mendei tanító az ág. ev. tanítók részéről. Egytől-egyig kivánatosnak és óhatlanónak mondták az állami fizetésrendezés bekezdését. Tudomásul vette a bizottság azt is, hogy 17.000 római katolikus tanító nevében *Steinberger* Ferenc kanonok és *Ember* Károly világi elnök is kéri az 1400 koronára való állami fizetési kiegyenlítést. *Sebestény* József beszicerei tanító útján beérkezett a görög-keleti tanítók kívánása is, az irat azonban oláhul van írva. Az országos bizottság, magyar lévén a tanácskozási nyelve, az iratot visszaküldi és nem tárgyalja.

A vita során dr. *Göcz* József kivált az uradalmi tanítók jogait hangoztatja. *Gábel* Jakab hangsúlyozza, hogy minden tanítónak egyenes joga mellett kell állást foglalni. *Ember* János is helyesli, hogy a folytonosság elve szerint kérjék minden tanító fizetésrendezését az 1893. és 1893. t. c. alapján. *Sárkány* Gábor (Munkács) bevárna az állami iskolai tanítóokra vonat-

kozó döntést és a javaslatot aszerint egészítene ki. Nagy László budapesti képzőintézeti igazgató nem akar foglalkozni azzal, hogy az iskoláuntartó joga miképp nyer majd védelmet. Indulványozza, hogy ezért ne hivatkozzanak az állami tanítók felszámított fizetésére, hanem a legkisebb tisztviselő fizetését szerinti 1400 korona kezdőfizetést kérjenek minden tanító számára. S a végrehajtásra vonatkozólag ajánlja, hogy közöljék a pontokat a felekezetekkel s csak nyáron határozzanak.

Erre a bizottság a következő határozatot hozta: Magyarországon akar teletelni, községi, akár állami tanítókban kevesebb fizetése s lakbérére nem lehet, mint amennyi az állami tisztviselők XI. rangokozatának III. osztálybeli hivatalnoknak. 2. Ezen alapfizetés 10 százaléka képezze az öt évről öt évre kijáró korplétek. 3. Tanítói fizetés kizárólag készpénzben szolgáltatandó ki. 4. Ha az iskolát tenntartó hitellekesezt, vagy polg. község e fizetés-minimum megadására képtelen. fizetését az állam egészítse ki hasonló eljárással, mint azt az 1903. XXVI. t.-c. is megkezdette. 5. Azt a tanítót, akinek fizetését az állam egészíti ki, állásában a vallás- és közokt. miniszter erősítse meg. 6. Minden tanító, hivatalba lépése előtt, tegyen esküt a magyar alkotmányra, a királyi tanfelügyelő kezébe. 7. Ebben az értelemben a bizottság memorandumot nyújt be a miniszterhez és az ország összes tanítóegyleit felszólítja az akcióban való részvételre.

A határozat elfogadása után az értekezlet véget ért.

— **Ünneplott főispán.** Szatmár város polgársága lelkes ovációkban részesítette gróf *Hugonay* Béla főispánt. A rossz idő dacára a polgárság nagyszámban lepte el a pályaházat és szónokuk, *Osváth* Elemér főgimnáziumi tanár, bizottsági tag meleg szavakban mondott köszönetet a főispánnak azért, hogy a város általános óhaját szívesen képviselte *Tankóczy* Gyula közigazgatási tanácsos nevezte ki a város főkapitányává. A közgyűlésen a főispán szintén meleg ovációkban részesült. A polgárság ez alkalomból a miniszterelnökhez is üdvözlő táviratot küldött.

— **A római mezőgazdasági kongresszus.** Rómából jelentik, hogy vasárnap délelőtt nyitották meg a Capitulumban a VII-ik nemzetközi mezőgazdasági kongresszust, amelynek megnyitását megjelent a királyi-pár, a szenátus és a kamara elnöke a miniszterek államtitkárok, a magyar-osztrák és francia nagykövét és sok előkelő meghívott vendég. A magyar kormányt *Tormay*, *Rudáky* és *Istvánffy* képviselték. az O. M. G. E. részéről ott voltak gróf *Desseuffy* Aurél elnök, *Arkövy* és még husz tag s a magyar borkereskedők országos szövetségét *Molnár* Lipót és *Wolj* képviselték. A kongresszust *Colonne* herceg polgármester üdvözölte Róma városa és a parlament nevében. Ezután *Baccelli* földművelésügyi miniszter és *Méline*, a nemzetközi mezőgazdasági bizottság elnöke üdvözölte a megjelenteket. Még a délelőtti folyamán a magyarok részéről *Istvánffy* és *Revata* érdekes szakelőadásokat tartottak. Az Olaszországgal folytatandó bortárgyalás preokkupáló javaslatát *Molnár* Lipót és *Porke* udvari tanácsos, az osztrák kormány képviselőjének indítványára letették a napirendről. A mezőgazdasági kongresszus díszelnökei lettek: *Baccelli* földművelésügyi miniszter, *Balanzano* közmunkaügyi miniszter, *Colonna*, *Giusso* és *Luzatti* képviselők, továbbá *Baudin* (Belgium), *Darányi* (Magyarország), *Méline* (Franciaország) és *Viquera* (Svájc). A kongresszus elnöke *Capelli* lett, alelnökké pedig kizárólag idegen államok képviselőit választották meg.

A kongresszus első osztályában *Rubinek* Gyula magyar képviselő terjesztette elő az előadói jelentést abban a kérdésben, hogy az európai államok jussanak egyetértésre a differenciális vámok alkalmazására iránt az amerikai termékekre. Gróf *Schverin-Löwit* német képviselő indítványozta, hogy az új kereskedelmi szerződésnek különös kedvezéseket tartalmaznak az európai termékekre nézve az amerikaiakkal szemben. *Luzatti* (Olaszország) és *Méline* (Franciaország) ezt az indítványt élénken ellenézték. Az előbbi utalt arra, hogy egy ilyen határozatot az Egyesült-Államok fenyegetésnek tekinthetnek, amelyre Amerika nyomban reagálna, és indítványozta, hogy hívjanak egybe egy nemzetközi kongresszust a trustök elleni teendő intézkedések tárgyalására. *Méline* kifejtette: Ha Európában intézkedéseket tennének az Egyesült-Államok ellen, még nagyobbá válnék az a verseny, amelyet Amerika az európai termékek ellenében kifejti. Ellenézte a trustök elleni kongresszus egybehívását is és azt a nézetét fejezte ki, hogy minden állam tegye meg azokat az intézkedéseket, amelyeket szükségessé tettek és csőszérnek talál. Mintán még több szónok beszélt, elfogadták egy *Méline* által indítványozott és *Luzatti* által pártolt napirendet, amely az amerikai verseny kérdését a legközelebbi nemzetközi mezőgazdasági kongresszusra utalja, hogy időközben az ügyet behatóbban tanulmányozzák. — *A Rubinek* indítványa lelett kifejlesztett vitában a szónokok nemcsak az Egyesült-Államok versenyére ellen, hanem minden Európán kívüli verseny ellen is fordultak. Az előadott napirend szintén minden Európán kívüli verseny ellen irányul. —

Baccelli miniszter ma délelőtt a kongresszus tiszteletére Caracalla fürdőiben villásreggelit adott, amelyre harmadfélezer meghívott küldtek szét. A lakomán *Cappelli*, *Luzatti*, *Baccelli*, *Méline* és *Biancheri* lelkes pohárköszöntők mondtak.

— **Füssy Tamás meghalt.** A magyar tanügy és a katolikus irodalom egy lelkes és veterán munkása hunyt el ma délelőtt: *Füssy* Tamás, a jeles író, a bencésrend országosan ismert tagja. A boldogult szép munkakört töltött be hosszú pályán és rendtársai épp a napokban jelölték a bakonybéli apátságára és bizonyára a főpáti kinevezés sem késett volna soká.

Füssy Tamás született Zimonyban 1825. április 11-ikén. Elemi iskoláit Ujvidéken, a gimnáziumot pedig Baján végezte. 1841-ben Pápan gimnáziumi tanár. Őt év múltán pedig igazgató lett. 1864-ben a Szent-István-Társulat választotta meg igazgatójává, mely idő óta állandóan Budapesten lakott. Irodalmi működését már növendékpar korában kezdte meg. Onáló művei: *Egytetemes Földrajz*, mely két kiadást ért. Két tanársával Pápan az Ijúsági Plutarchot szerkesztette. Emion kiadásában megjelent Szünórak című műve négy kötetben. *Vaszary* Kolossal, a mostani hercegprímással együtt írt Világtörténelmet (felső gimnáziumi használatra) 3 kötetben. Adolgozta s a magyar iskolák szükségletéhez alkalmazta *Veiter* kisebb világtörténelmet, mely eddig két kiadást ért, lefordított továbbá *Schmidt* Kristóf Ijúsági irataiból 16 kötetet. Szerkesztette a Katholikus Néplapot és a Katholikus Lelkipáztort. Halála általános részvételt kelt nemcsak rendtársai, hanem a magyar tanügy és irodalom barátai közt is.

— **Klofác leleplezése.** *Prágából* táviratozzák lapunknak: *Klofác* ifju-osek képviselő ajándékokkal megrakodva visszatért balkáni utjáról. Tegnap népgyűlést rendezett, amelyen néhány bolgár is résztvevett. *Klofác* Macedoniaról beszélt és hevesen megtámadta gróf *Goluchowski* és *Kállay* t, kiket azzal fenyegetett meg, hogy botrányos leleplezéseket fog közölni. Amikor a jelenlévő rendőrbírók több ízben félbeszakította, *Hanza!* (gyalázat)-kiáltások hallatszottak. A mikor a gyűlés berekesztése után *Klofác* a bolgárokkal karöltve távozott, a főmeg dr. *Herold* és a *Narodni Liszt* szerkesztője elé akart vonulni, de a rendőrség útját állotta és szétkergette.

— **Egy bajor százados eltűnése.** *Meránban* a hatóság ma közhírást tette, hogy báró *Horn* Miksa bajor százados, aki Münchenből jött Meránba üdülni, eltűnt. Mindenfélé kutatták báró *Horn*; ismerősei azt beszélik, hogy a százados valószínűleg öngyilkosságot követett el, mert többször mondtotta nekik, hogy megunt az életet. Báró *Horn* április 10-ike óta nem látták.

— **A hármasszövetség katonái — Kínában.** Egy Londonon át érkezett pekingi telegramm jelenti, hogy ott nagy verekedést csapott előbb kocsmbában, azután pedig az utcáj egy csomó német és osztrák-magyar katona. Előbb kövekkel és téglákkal dobálták egymást, aztán öre mentek s akinek kése vagy bajonettje a keze ügyébe akadt, az vakon szurkálta maga körül a többi vitézt. A verekedést nagy lelki gyönyörűséggel nézte végig egy csomó kínai. A háborúnak egy német és egy osztrák-magyar őrszert vetett véget.

— **Kossuth-lapda — osztrák gyártmány.** Hogy mi minderre nem vetemedik az osztrák üzletemberek furlangja, csak hogy Ausztria magyar gyarmatát mennél alaposabban kizsákmányolják, azt érdekesen mutatja be a *Magyar Ipar* husvétii számának következő közleménye:

Az osztrák ipar élmességét jellemzi ez az újabb stikli, melyet érdemes följegyezni. Mikor az osztrák konkurrencia észrevette, hogy a „magyar lapda” igen népszerű és nagyban terjed, addig törte a fejét, míg kisütötte, hogy a magyar lapdát a nálunk oly népszerű *Kossuth* névvel majd csak ki lehet valahogy szorítani — Magyarországból. Ocinált is nemzetiszini lapdát, melynek egyik oldalán *Kossuth* fiatal- és aggkori arc képe éskedik, a másik oldalon pedig annak a nálunk oly ismert és jóhángásra versnek négy sora: *Kossuth* Lajos azt izente, stb. Tehát legszentebb nemzeti ereklyéinket sajátítja ki az osztrák ipar, hogy a magyar ipar győzelmes versenyét kizsákmányolja. Jó volna az ifjúságot minden iskolában figyelmeztetni, hogy a *Kossuth-lapda* terjesztői a magyar pénzt *Kossuth* nevének a varázssávarát akarják osztrák zsebbe csalni. Legyünk tehát résen és ne ülünk föl a sógornak, hanem pártoljuk következetesen a magyar ipart.

— **Újabb tüntetés Zágrabban.** A Magyar Távirati Irodának egy zágrábi telegrammja jelenti, hogy tegnap este néhány síheder megint megkísérelte a legutóbbi tüntetések ismétlését. Kibálva, zajongva végigvonultak az Ilicán, bevették néhány kirakatot, de a közönség köréből senki sem csatlakozott hozzájuk, a rendőreg pedig hamarosan szétverte őket. A jelentéketlen tüntetésnek nem volt következménye. A zapresiaci állomási épületen még most is leng a magyar zászló.

— **Hó, dér, fagy.** A mult hetek rekkenő melegsége megcsalta a földet. A természet azt hitte, hogy most már igazán itt a tavasz, s gyönyörűen rügyeztek a fák, virágba borultak a gyümölcsösök és zöldek a kertek. Egyszerre aztán eljött a rémséges család. Sokfelől jelentik, hogy dér, fagy, sok helyen meg hó erős károkat okozott különösen a gyümölcsfák között, de a szokatlan hideg a szőlőket, sőt vetéseket is veszélyezteti.

Paksról táviratozzák, hogy ott ma reggel 7 óráról 9 óráig nagy pelyhekben erősen havazott.

Gyöngyösről jelentik, hogy a Mátra egészen hóval van borítva. A dér s a hideg a gyümölcsöt és a szőlőt veszélyezteti.

Szent-Gothárdon háromnapig folytonos esőzés után ma reggel 5 óra óta erősen havazik.

Dombóváról táviratozzák, hogy ma egész délelőtt erősen havazik. Az idő hideg. Ejjel gyöngyei fagy volt.

Nagy-Kanisáról táviratozzák, hogy ott hajnal óta havazik. Az utak és utóak járhatatlanok. Zala megye több községében, Zalaegerszegen is a több napi eső következtében nagy kárt okozott az árvíz.

Barcsról jelentik, hogy ott a nagy esőzések után ma reggel 6 óra óta erősen havazik.

Pécsről jelentik, hogy a három napig tartó osaknem szakadatul eső után ma nagy havazás állott be. A dér és eső a veteményekben és gyümölcsösökben sok kárt okozott. A sok eső következtében a vidéken mutatkozó mezei egerek elpusztultak.

Győről jelentik: A pápa—háznai vonalon a folytonos esőzések következtében a töltések és bevágások annyira meglazultak, hogy hétfőn további intézkedésig a forgalmat az egész vonalon beszüntették. Két-három nap múlva a forgalmat előreláthatólag ural megnyitják.

— **A bírósági végrehajtók államosítása.** A tisztviselői fizetésrendezéssel kapcsolatban jelentős kérdéssel foglalkozik a *Bírósági Végrehajtók Közönye*. Alapos és mindenképpen figyelemreméltó argumentumokkal tárgyalja a Bírósági Végrehajtók Országos Egyesületének hivatalos lapja a bírósági végrehajtók államosításának ügyét. A kérdés érdekes ismertetéséből és alapos megokolásából közöljük a következőket:

A bírósági végrehajtók államosítása etikai szempontból is szükséges. Az államosítás a végrehajtók mai bizonytalan egzisztenciáját megszünteti és nekik úgy a jelenre, valamint a jövőre nézve is biztos léteapot teremt. — Az államosítás szükséges, mert a felek, dacára az egy bizonyos joku bélyegilleték levadásnak, sok felesleges költségtől kíméletlenek meg, de éppen etikai szempontból szükséges az államosítás azért, hogy a végrehajtók saját önfenntartásuk parancsólaj megszerzéséből ne legyenek arra utalva, hogy mentől több végrehajtást teljesítsenek szédítő gyorsasággal s mintegy ches sakálók essenek meglepett prédátúra, a talán csak pár napot mulasztott adóra, hanem a hitelezők jogos érdekeit, valamint a veszelőből származó sürgősséget mindig szem előtt tartva, nyugodtan, higgadtan és minden elhamarkodás nélkül végezzék a törvényben előírt időben és formában — az adósokra úgy is érzékenyen nyúlósodó kötelezéseiket. Ekkor nem állhatna elő azon eset, hogy a végrehajtók, hogy megmentse azt a fatat kenyeret, amelylyel már ma kell éhségét csillapítani, siessen azt még ma kivenni az adós szájából. Hanem ha a megzavart jogrend helyreállításának végső posztulátumaként a végrehajtásnak okvetlenül be kell következnie, az legyen az igazságszolgáltatásból méltán komoly, méltóságos és minden elhamarkodástól ment. Ez etikai szempontok azok, amelyek államosítás esetén parancsólaj azt követelik, hogy a bírósági végrehajtó akkor is csak bírósági végrehajtó legyen és a végrehajtás kizárólag a végrehajtó által teljesíthessenek, megmaradva a bíróságoknak azon egyébként pótolhatatlan előnye, hogy a végrehajtásban, a külön felállítású bírósági végrehajtó iródban egy szakkepzett és a végrehajtási ügyek gyors elintézésével elfoglalt munkacérot nyer. Ha az államosítás úgy kontemplátának, hogy mondjunk például a telekkönyvvezetésre való képestés megszerzésével a bírósági végrehajtó tulajdonképpeni hivatalos munkájától elvonatnék és időrel-időre, hol a telekkönyvhöz, hol valamelyik iróda vezetésebe osztatnék be, aszerint, amint főnöke gráciájában állana, habár csak ideiglenes kiegészítő ellenőrt, előállának a bírósági végrehajtói intézmény előtti általánosan, amidőn a végrehajtási kiszállások minden szakismeret és minden felelősségnélküli közpóda tárgyai voltak s a kezelői személyzet között akként oszlott meg, hogy aki bírta, marta, aki hivatalára denunciacióval a főnök kegyét meg tudta nyerni, érdemen felül részesedett benne, aki pedig csak lelkiismerete, a becsület és a kötelesség előtt hajlott meg, az még a osontokhoz sem jutott. A végrehajtási kiszállások, értjük a'atta a jövedelemmel járó vidékieket, a legpiszkosabb versenyös tárgyai voltak, az illető pedig, aki jogtalanul és hivatalára hátrányára jutott ilyen tápnyalással és mindenféle aljas rágalommal kérdemelt különleges mellékjöveldelmekhez, saját hivatalos munkáját elhanyagolta, avagy a háttérbe szorított végeztette. A helybeli végrehajtási ügyek pedig, mint olyanok, amelyekkel díj nem járt, évekön keresztül stagnáltak, a hitelezők, a kereskedelmek, az ipar és a magánhitel pótolhatatlan kárára. Ilyen esetleges kombinációktól mentse meg az Isten a magyar igazságszolgáltatást, mentse meg a jogkereső közönséget, de mentse meg minket végrehajtókat is! A gseletések, a meg nem érdemelt és joga-

sulatlan mellékjöveldem utáni piszkos hasza — a saját kötelességeinek elmulasztása mellett — a mai világban is elég dimezőket öltenek, nem kell azoknak még törvényes alakban biztos létalpu jövedel (teremteni). Ma minden foglalkozásnak megvan a szakembere és ez így van jól és ez így helyes. Mindenki végezze az ő hivatalos teendőit, mert jó munkát csak az végezhet, aki abban gyakorlott és minden előfordulható esetekből bő tapasztalatokat szerzett magának. Senki se nyujtsa piszkos ujját a más tájába, hanem elégedjék meg azzal, ami őt törvényesen megilleti. Mert ha azon általunk csak találmára felvetett esetleges kombinációk öltenek testet, a bíróság a legpiszkosabb zsbivásár tanyájává süllyedne alá.

— **Raul Pictet találmánya.** Bécsben időzik most Raul Pictet, a híres geni természetű, akinek először sikerült az oxigént és nitrogént, a levegő két legfőbb alkotórészét cseppfolyósítani. A *Neues Wiener Tagblatt* egyik munkatársa fölkereste a tudóst és sok mindentől 'politikáról és művészetéről (a tudós maga is művészesen zongorázik) s végül természetesen természetudományról is beszélgettek, különösen pedig Pictet fölfelezéséről. Pictet hosszasan beszélt a dologról a következőkben:

Főcélom az volt, hogy a levegőből az oxigént el tudjam vonni. Az oxigént, mely lélegzőszünknel s az égésnél oly elsőrendű szerepet játszik. Ne higgye, hogy eddig nem értették ennek módját [Értették, de az előállítás oly drága volt, hogy sem ipari, sem egészségügyi célokra az így nyert oxigént nem igen lehetett használni. Arra törekedtem tehát, hogy az oxigént ne vegyi uton, hanem a levegőből állítsam elő. A levegőből, amelyben tudvalólag rengeteg mennyiségű oxigén van felhalmozva. Azért törekedtem erre, hogy e rendkívül fontos és hasznos elemet olcsóvá a nagy fogyszámhoz számára hozzáférhetővé tegyem. Több mint harminc évig dolgoztam, hogy e célokat elérjem. Rengeteg összeget, milliókat, minden keresményemet erre fordítottam. Elmondhatom szerénytelenséggel nélkül, hogy törekvésemet siker koronázta. Oly eljárást fedeztem föl, amely mellett az oxigént, a nitrogént cseppfolyósít tudom tenni. Hogy mi célja van a folyékony oxigénnek, arról kitételek lehetne összeírni. Hogy a tiszta nitrogén mire lesz használható, azt most még nem igen lehet tudni. De bizonyos, hogy a vegyészeti tárgyalásnál nagy szerepe lesz.

Pictet ezután képté adta annak, mi minden téren lehet majd alkalmazni a cseppfolyósított oxigént. Nagy hivatása lesz a vasgyártásban, a fémkohászatnál, a műszaki és gazdasági vegyészeten, fűtési és világítási berendezéseknél. Elmondotta, hogy lesz idő, mikor épp úgy lesznek városi oxigéngyárak, mint ahogy most városi gázgyárak és vízvezetékek vannak. Akkor óriási szerep vár az oxigénre a háztartásban is.

Amely városban nem raknak le majd csőhálózatot folytatva aztán Pictet, így képelem a dologot: Minden házában, mely oxigént akar használni, a pincében lesz egy oxigén-tartály, melyet a szükségeshez képest töltenek meg a gárbán. Könnyű, vékony, csinos, zsinórzerű csövek elvezetik majd az oxigént az egyes helyiségekbe. Csövek vezetnek a takaréktűzhelyhez, a kályhához, a lámpához és e célra berendezett fűtőkhöz. Ha kinyitják az oxigén-csapot, a szén úgy ég, mint a gyehenna, hamarosan nagy meleg fejlődik és minden hamar megfől. Ha jön esleje, a háziasszony csodálkozva látja majd, hogy szén- és faszámlija harmadrész akkora, semmint azelőtt.

Tél van beszélt valósággal ihletett Pictet. Az ablakok el vannak zárva. A kályhában, vagy kandallóban vigan pattog a tűz, amelyet műszaki uton előállított oxigén éleszt s amely az oxigén szükségletét nem vonja el a szobában ülők tőledől. Mindamellett — sokan vannak tudniillik a szobában — egy-rosszszab, fűldebb lesz a levegő. Egyszerre egy kis fü kinyitja az oxigén-csapot s ime: néhány perc alatt kitűnő, friss levegő tölti be a szobát. A társalgás élénkebb lesz, mert csodálatos, az emberek jobban érzik magukat, frisebbek, fűrgébbek, mint azelőtt, mikor oxigén nem szettette az anyagcserét s vérük a rossz levegő miatt csak lustán csordogolt ereikben. Régi tapasztalat ugyanis, hogy tiszta oxigén belélegzése nem ártalmas, ellenkezőleg. A társaság észre sem veszi, annyira jól érzi magát a jó levegőben. Egyszerre meggyújtják a gázlámpát, a háziasszony kinyitja a hozzavezető oxigén-csapot. Pompás, s szemnek jóleső világosság terjed széjfel.

Az újságíró osodálkozva nézett Pictetre. — Ne osodálkozzék, — fejezte be szavait a tudós. — Semmi sem tűnhetik tel többé üres feltételeknek, merész álomnak. Nézze csak, mily csodálatos haladást tett a műszaki tudomány az utolsó negyven, vagy husz év alatt; gondolja meg, hogy Marconi aether-hullámok segítségével hírek küld az óceánon át, nemsokára talán már villamosvasutak óránként háromszáz kilométer sebességgel fognak robogni, holott ma a legnagyobb vonatebesség kilencven-száz kilométer.

— **A hegyek áldozata.** Bécsből táviratozzák: A Voitschaler turistegyületnek hat tagja vasárnap reggel falmászott a Hooschohwabra. Kilenődrái távolról után hármán visszatértek, de a többiek, köztük az egyesület elnöke, *Fleischer*, folytatták a hegymászást iszonyu hóvíharban. Azóta nem érkezett róluk hír. Nagyon valószínű, hogy *Fleischer* és társai odavesztek.

— **Halálozás.** Abbáziából táviratozzák, hogy ma olt meghalt dr. *Millanich* Adolf bécsi ügyvéd, az osztrák urakháza tagja 65 éves korában. *Millanich* egyike volt az osztrák főváros legkiválóbb ügyvédeknek. 1896-ban lett tagja az urakháznak.

Varga József, a Vigszínház pénztárosa *Télen*

meghalt. A boldogult fennállása óta kötelességtudó, lelkiismeretes tisztviselője volt a színháznak és állásában nemcsak főnökei jóindulatát, de a nagközönség szimpátiáját is kiérdemelte.

— **Beszélgetés a tiara készítőjével.** Előre lehetett látni, hogy *Mr. Ruchomovszki*, a hamis tiara készítője, ha Párisba kerül, nem fogja elkerülni az újságírók ostromát. A lapok tudósítói mindjárt megérkezésekor megrohanták, igen ám, de akkorra már a Louvre emberei lefogták; valósággal körülzárolták. *A Matin* munkatársának mégis sikerült hozzáfutni, csak hogy interview meg sem lett a dologból, mert Ruchomovszki irancziában nem tud. *A bécsi Zeit* párisi levelezőjének azonban sikerült közvetlen uton elérnie a előját. A levelező ismert egy Párisban lakó orosz zsidó festőt, aki földijé az odesszai Ruchomovszkinak s ért tehát a nyelven. Ruchomovszki, aki a Rue Cabot-ben lakik egy szerény vendéglőben, hol kizárólag Keletről jövő zsidók szoktak megfordulni, elvitték vacsorálni s kikérdezték. A kis orosz, aki azonban elsőrangú mester a maga szakmájában, nagyon megijedt, mikor megtudta, hogy reporterrel áll szemben. Mindentőlől szívesen elcsavagott, de mikor a tiaráról került a szó, elnémult s aggodalmasan nézett a festőre, a földijé s néhány szót váltott vele oroszul.

— De miért? — kérdezte az újságíró. — Ki mondta önnek, hogy a tiaráról nem lehet beszélni?

— Istenem, hagyjuk ezt a tiarát. Várunk egy-két napig, akkor mindent elmondok önnek, amit csak akar.

— Ostobaság. Csak nem képzeli talán, hogy a Louvre emberei önnek valamit tehettek? Legalább azt mondja meg, hogy meg van-e elégedve a vizsgálat menetével.

— Nem tudnám megmondani. A Louvre emberei nagyon komikusak. Akármit mondok is, már eleve hazugságnak tartják. Valahányszor újabb bizonyítékokat mondok nekik, oly különösen mosolyognak. Csak egy van köztük, aki úgy tesz, mintha himne nekem. A többiek azonban vállat vonnak s nevetnek.

— Milyen bizonyítékai vannak?

A vésnök ismét honfűtársára néz, mintha tőle várna bátoritást.

— Megmutattam nekik a tiara fotográfiáját, melyet odesszai műhelyemben őrizek. Azután megmondtam nekik, hogy milyen könyvekből vettem az ornament-motívumokat és képeket, s azt is mondtam, hogy ha akarják, a szemük előtt csinálók oly finom munkát, mint a tiara. Vállat vontak s azt mondták, hogy modern számszámokkal nem is lehet oly finom munkát készíteni. Azt mondtam, hogy hosszak csak el az én odesszai számszámaimat s akkor majd bebizonyítom nekik. El is határozták, hogy elhozzák.

— No akkor a dolog jó sokáig eltartana, mint minden hivatalos vizsgálat Franciaországban. Nem szeretne Párisban maradni a vizsgálat befejeztéig?

— Hogy nem-e — mondá főlragegő tekintettel. — Éppen itt szeretnék maradni s a családomat is el szeretném hozatni. Az utamat megfizette az odesszai francia konzul, a vendégöl is ki van fizetve s azonkívül öt frankot kapok napjára. Itt tudnék pénzt keresni. Az emberek most már tudják, hogy mire vagyok képes. Hoztam is magammal egy kis munkát s ezt ki fogom elintézni a legközelebbi Szalonban.

A tiara-ügyhöz egy külföldi lap egyébként még a következő adalokat közli: A tiarát az osztrák *Vogel* adta elő, de akinek most teljesen nyoma veszett. Vogel egy drézai fésűsnek a fia, aki különös ügyességgel faragott elefántosontból serlegeket s apró dísz tárgyakat. A fiának nem volt semmi foglalkozása, később régiségkereskedővel paktált s ezekkel együtt a tiarát több bécsi múzeumban mutogatta is, de ezek nem mentek lepre. Mikor a Louvre megvette, Vogelnek egyszerre nagyon sok pénze lett, Bécsben öröltén költözött s mikor utolsó garasának is a nyakára hágtott, eltűnt Bécsből. Most már mindenki tudja, hogy micsoda pénz volt az: jutalék a tiara vétel-árából.

— **Házasság.** *Spányi* Fülöp e hó 28-ikán délután egy órák vezeti oltárhoz a dombovári izraelita templomban *Weisz* Elza kisaszonyt, *Weisz* Adolf dombovári nagykereskedő leányát.

Nagy és díszes közönség jelenlétében vezette oltárhoz ma déli 12 órák a Jézus szent szíve templomban *Vögler* G. Agost, a Vögler-féle terracotta- és műkőgyár tulajdonosa *Légrády* Margitot, özv. *Légrády* Tivadarné leányát.

Dr. *Révay* Zoltán fővárosi ügyvéd eljegyezte *Poszevitz* Amanda kisaszonyt Budapestben.

Dr. *Löbl* Gyula pécsi ügyvéd jegyet váltott *Spitzer* Jolánával *Spitzer* Jakab pécsi kereskedő leányával.

— **Halálos kardaffér.** Essenben huszhetvéte napján *Hüssener* tengerészeti sorhajóhadnagy és volt iskolatársa *Hartmann* gyalogosönkéntes, egy otáni fogadósnak a fia, akik Essenben töltötték az ünnepeket, a Wagen-strassén összevessztek. Eközben *Hüssener* kardot rántott s az önkéntest előbb mellbe, aztán háiba szúrta. A boldogtalan ifju holtan rogyott

ssze. A halálos kimeneteli összekocanás abból támadt, hogy az önkéntes nem szalutált a sorhajóhadnagyak. Húszerni letartóztaták.

— **Mascagni csak az erőszaknak engad.** Irtnk már arról, hogy miáltal Mascagni Amerikában járta Odisszeát, az alatt Nunzio Nasi olasz kultuszminiszter meglozotta őt a pesaroi Rossini-zeneakadémia el-foglalt igazgatói állásától. Most — mint Párisból jelen-tik nekünk — Mascagni, aki Amerikából visszafelé jöve odárkezett, kijelentette, hogy Nasi miniszter eljárását törvénytelennek tartja, és fölött szándéka, hogy elfoglalja az igazgatói állást és csakis az erő-szoknak fog engedni. Szóval ő el nem hagyja az igazgatói széket, míg erőszakkal el nem távolítják a pozíciójából.

— **A varróleány gyilkosa.** A bécsi rendőrség — mint már jelentettük — huszvetasárnapján letar-tóztatta *Nepomucsky* Lipót asztaloslegényt, aki nagy-terteken meglozta és kirabolta *Kubányi* Juliska varrónt Újpesten. A bécsi rendőrség kihallgatta a gyilkost, de ez tagadja, hogy megölte volna a leányt, s védekezését így adja elő:

Pár hónappal ezelőt ismerkedtem meg *Kubányi* Juliskával, akivel szerelmi viszonyt folytatott. Nem-regen, amikor meglátogatta *Nepomucsky* a varrónt, egy magas, nyúlós, 26—28 évesnek látszó fiatal-embert talált a leánynál, aki *Nepomucsky* megkérdése-kor elcsietett a lakásból. *Nepomucsky* ekkor kérdőre vonta a leányt. *Kubányi* Juliska nem is védekezett, hanem egyszerűen kijelentette:

— Ez a szeretőm!

A leánynak ez a cinikus viselkedése egészen kizhota a sódról és arculította. E jelenet után a leány látszólag szakított az ismeretlen fiatalemberrel. Csütörtökön este *Nepomucsky* meglátogatta *Kubányi* Juliskát. Kedélyesen elbeszélgettek, söröztek is egy ideig, azután *Nepomucsky* megkérdezte a leányt:

— Szakítottál-e már azzal az emberrel?

A leány egy ideig habozott, azután zavartan felelt:

— Majd szakítok vele.

Nepomucsky ekkor elhagyta az önrulma és arculította a kedvesét. A leány az ütéstől az asz-talnak esett, amelyről leverte a földre a lámpát. A legény ezután visszakövetelte azokat az éksze-reket, amelyekre ő ajándékozott a varróúrnak, aki vissza is adta azokat. *Nepomucsky* ezután még egyszer megverte *Kubányi* azután elment. Az asztaloslegény végül elősorolta, hogy csütörtökön a pénztár virradóra, amikor a gyilkosság történetét, néh fölötte az éjszakát. Fölösorolt egy csomó koresmát, kávéházat, nyilvános helyet. Arra a kérdésre, hogy miért szökött Bécsbe, azt válaszolta, hogy nem szö-kött. Rögőre tervezte az utazást, csak a varrónt tar-totta vissza. Most, hogy szakított vele semmi sem volt, ami Budapesthez kötötte volna. Természetes, hogy a rendőrség nem hisz semmit e vallomásban. *Toth* János rendőrfelügyelő tovább folytatja a nyomozást.

— **A köztitk sztrájkja.** A köztitk villamos vasut-társaság sztrájkoló alkalmazottjai ma délelőt nagy menetben felvonultak a kereskedelmi minisz-terium budai palotja elé. Az *Andrássy*-uton, *Fürd*-úton és *Lánchidon* át mentek a sztrájkolók. A hid előtől megszámlálták a sztrájkolókat s *kiderült*, hogy *hatszázhuszonnyolc* vannak. Felélenkét óra tájban érkeztek a minisztérium palotja elé, ahol félkétőig várakoztak a miniszter válaszára, amelyet a tisztgu küldötségnak adott. A sztrájkolók kérését *Nagy* János adta elő. A miniszter elővette a közlekedési rendtar-tás szabályait s ebből felolvasta a küldötségnak, hogy az alkalmazottak hibáztak, amikor sztrájkba fogtak. Ezután szószerint a következőket mondta a minisz-ter:

— Kedves barátaim, önkön nagyon alkalmatlan időben kezdtek a sztrájkot. Ha munkában maradt volna s úgy indítottak volna békés mozgalmat, többet tehettem volna az érdekükben, de így nagyon-nagyon keveset segíthetek önökön. Álljanak munkába!

— Nem tehetjük! — szólott közbe *Nagy* János.

— Akkor vonják le a konzekvenciát, — mon-dotta a miniszter.

Ezzel a küldötséggel távozott s pár pero mulva a menet ismét megindult a sztrájkanyára.

A sztrájk vezetői a köztitk vasut sztrájkoló al-kalmazottai előtt eltitkolták a kereskedelmi miniszter választát s a sztrájkoló tömeg úgy még a legjobb hangulatban ért ki a sztrájkanyára. Még egész dél-után jókedvű volt a tömeg; az estilapok közleményei után azonban az asszonyok seregestől földultak ki a *Triestai nőhöz* címzett vendéglőbe és minden áron be-szélmi akartak térjelük. Egyeseknek sikerült is ez s így tudták meg tulajdonképpen a sztrájkolók, hogy a kereskedelmi minisztertől nincs mit várniok. A dolognak gyorsan híre futott a sztrájkolók között s az előbbi jó hangulat egyszerre megcsappant. Többen nyíltan kijelentették, hogy ezek után elhagyják a sztrájk-tanyát. Estig körülbelül 80—80 sztrájkoló elment haza a feleségével. A nagy tömeg azonban még ott maradt s ezekhez *Nagy* János szocialista kéztiben is intézett buzdító beszédet. A sztrájk vezetősége az est folya-mán elhatározta, hogy teladja a meddő harcot és békéltető-bizottságot fog jelkérni, amely holnap tár-gyalni fog a társaság igazgatóságával a sztrájkoló

alkalmazottak visszafoadása iránt. Maguk a sztrájk intézői is azt hiszik, hogy holnap esteire vagy legkés-sőbb holnapután reggelre vége lesz a sztrájkjának.

— **Szerelmi dráma.** A mult esztendőben tze-lént, hogy *Pálmay* Erzsébet 38 éves gépirónk szer-elmi csalódása miatt a görög konzul inására lott. Az esküdték felmentették a merénylő leányt. A gépiró-nkből ezután szakácsnő lett és *Juhof* Antal bádogos-séggel kezdett viszonyt. A leány azonban most sem lett szerencsés. A legény elhagyta, ami annyira elkeserítette, hogy tegnap a *Visegrád*-utca 8. számú ház előtt megleszte a bádogossegédet és leöntötte só-savval. A merénylő leányt letartóztatták.

— **Rablás a Kerepesi-uton.** *Preisinger* Pál gyári asztalosnak *György* és *Mátyás* nevű 11 és 8 éves fiai ma délután a Kerepesi-uton könyvet akartak vásá-rolni. Harminc krajcárt kapott a két fiu erre a célra s szüleiktől. A Kerepesi-uton motogatók egymásnak a pénz s egyszerre csak három fiatalember megtámadta őket; bevonszolta egy kapu alá s ott szájukat ken-dőssel betömte, elvették fölük a harminc krajcárt s ezenkívül az idősebb fiúról lezuhatták a felöltőjét és azután kerekelt oldottak. A rendőrség keresi a rablókat.

— **Rendőri hírek.** Ma délelőt a Kerepesi-uton *Wirth* Lőrinc ivarvos kocsija nekiment egy villamos kocsinak amelynek ablakait rudjával betörté. A koc-sis leest a bakról és súlyos zúzdásokat szenved-t. — Az éjszka betörők jártak *Kassziner* Emil parafadugógyáros Kottenbiller-utca 5/a. számú üzleté-ben, ahol kifurták a pénzeszköznyit s 60—80 korona pénzt vittek magukkal. — *Páris* János pénzügyári szemlést ma reggel a Garam-utca 31. számú lakásán halálközön lötte magát. Halálkölyva vitték a Rókus-kórházba. Állítólag valami szabálytalansággal vádol-ták és ezért akart meghalni.

— **Az osztály-sorsjáték húzása.** Az osztály-sorsjáték mai húzásán *harmincezer* koronát nyert 8376, *húszezer* koronát 9516, *tízötezer* koronát 52945 47707, *ötzezer* koronát 104309 53636 7630 68726, *ötezer* koronát 21352, *kétezer* koronát 25916 108008 27561 13391 68489 95890 65006 7149 10755 17366 10460 101244 108841 14140 8148 62001 86907 17009 74779 77609 92632 76597 27198 20583 60022 85247 79445 45972 106380 106694 80505, *ez* koronát 78088 28667 102628 36014 30286 108113 86702 72903 14090 98928 72223 82674 82656 16237 17294 65177 92809 53857 5241 24356 64270 39730 81126 37344 3218 14505 107815 54683 35931 60540 22075 71516 67827 100845 79795 68907 22258 40551 82773 37780 8175 59571 83992 82674 68255. *Ötszáz* koronát 69046 91035 50398 10881 95364 109583 39657 75763 109744 20778 22982 48168 104576 92958 5133 30672 77898 108208 67279 14847 19285 72192 83738 89710 54877 30077 74619 91873 99307 7041 60403 56377 85090 74283 2337 48498 100546 51859 50595 45605 87119 25910 99240 24663 49653 18277 23881 77186 2077 92453 108622 1298 38863 99983 92018 86791 26140 40394 88744 87762 62058 59248 99521 107874 95128 85980 58484 66985 80477 77644 87338 71065 11456 58281 8216 51147 14581 74286 97474 4884 93435.

Próbáljon egyszer szerencsét Lukács Vilmos osz-tályos-jegy-felárslatónál, Budapest, V., Fűrdő-u. 10.

(x) **Bel- és külföldi orvosi tekintélyek elősze-rettel rendelik makacs osz- és köszvényes betegek részére a Zoltán-féle kenőcsöt**, mert az eredményeiben páratlan, sokszor már néhányszori bedörzsölés teljes gyógyulást eredményez. Ara 2 korona. Zoltán gyógy-szertárban Budapest, V. Sétány-utca és Szabadság-tér sarkán.

(x) **Használt-e már Stomatint?**

(x) **Gebauer Károly** hazai ércokporsó-gyáros te-metkezési intézete VII. Erzsébet-kört 26-ik számú házban van és IV. Kigó-tér 1. sz. Királyi bérpalota.

A szocialisták kongresszusa.

— Harmadik nap. —

Budapest, április 14.

Az országos szocialista pártgyűlés harmadik napján is teljes számban együtt maradtak a küldöt-tek s a kongresszus külső képe ma is oly élénk volt, mint az első napon. *Israel* Jakab foglalta el az elnök-i széket, ténylezők voltak *Simon* Henrik (Uj-Sóve), *Schinhers* József (Pápa). Napirenden volt a kongresszus legfontosabb pontja, a *pártprogram*, amelyben a párt jövő fejlődésének alapkövét rakta le. Előbb azonban *Buchinger* Manó kibírdotta a tegnapi választás er-edményét. Leadott összesen 233 szavazatot, ebből *Bokányi* Dezső és *Csismadia* Sándor 237 szavazatot kaptak. dr. *Goldner* Adolf, *Israel* Jakab, *Weitner* Jakab, *Grossmann* Miksa és *Garami* Ernő pedig 225—230 szavazatot kaptak, tehát a volt pártvezetőségek majdnem egy-hangulag választották meg újra, ezzel is elégtételt szolgáltatva a megtámadott vezéreknél. Viharos taps-al és éljenzéssel fogadták a közgyűlés az eredményét. Az ellenőrző-bizottság megválasztása után zajos ovációt rendezett a kongresszus *Bokányi* Dezsőnek, mikor megkezdte két óra hosszat tartó beszédét, amelyben egy végleges pártprogram megalakításának szükségét hangoztatta és ismertette a pártprogram egyes pontjait.

Ismertette a magánvagyon és a kapitalisztikus termelési rendszer keletkezését és fejlődését. Ennek szükségesszerű következménye a kapitalizmus és a proletárság fejlődése s az osztályharo, e kétő között tehát a szocialdemokrácia. A proletárságnak két útja van. Vagy véres forradalom által levérni minden kul-turát és megsemmisíteni a gépeket, amelyek munka-nélkülivé tették a munkásokat, megalkották a proletár-ságot, vagy pedig, miután a munkaszükség, amelyek rabtá teszik a proletárságot, magántulajdonban van-nak, ki kell vinni ezeken köztulajdonba való átvételét. Ezt követeli a modern, tudományos alapon álló szocialdemokrácia párt. Ezt fejt ki a javaslatba hozott program indoklása és ez a követelés vezérónaként vonul végig a 26 pontba foglalt rész-letek követeléseken, kéri azok elfogadását.

Az új pártprogram természetesen lényegében a régizhez illeszkedik, új benne az általános választói jog mellett az a követelés, hogy a választók többsé-gének kifejezett bizalmatlansági nyilatkozata alapján a képviselő megbízatás megszűnik. Követeli az új program a földhibáz eltörölését, az egyházi birtokok elkobozását és köztulajdonba vételét, a vallásianítás eltörölését, a katonai és más kiváltságos bíróságok eltörölését, az erők, bányák, és nagy közlekedési esz-közök átvonását, a nagyvárosokban világítás, osz-torozás, vízvezeték stb. názi kezelését, az állami, megyei és közügyi birtokok eladását és munkás szö-velkezőeknek való bérbeadását, végül a házastati és vadászati jog közszóivé tételét.

Nagy tetszéssel fogadták a beszédet, amelyé *Buchinger* Manó némétül, *Ponta* Péter románul és *Peit-rovics* Száva szerbül tolmácsolta.

Dr. *Goldner* Adolf tudatja, hogy *Skaret* Ferdinánd, az osztrák pártvezetőséggel kiüldötte kénytelen el-távozni s üdvözlő általa az osztrák testvérpártot.

Skaret Ferdinánd azt válaszolja, hogy a kong-rezsszus háromnapos tanácskozása meggyőződt arról, hogy a magyarországi proletárság minden nemzeti és felekezeti igazgatás dacára, szilárdan áll, a proletárok a Lajtán innen és túl közös érdekeik védelmére tesz-tély kezét fognak és ha külön táborban kúdnének is, ha itt lesz az ideje, hogy a győzelmel közösen kell aratni, úgy mint az egész világ proletársága is, együtt fog küzdeni. (Eljenzés)

A tanácskozásokat délutánig felfüggesztették. A délutáni ülésen tovább tárgyalták a pártprogram-mot. *Bukaty* István (Szabadka) kívánja, hogy vegyék be a programba az alkoholelles küzdelmet is. *Kocsis* Sándor (Makó) a robotmunka eltörölése mellett óhaj erősebb küzdelmet, mert Csanád megyében még most is van robot. *Felrovics* Száva azt indítványozza, hogy a programot adták ki szerb nyelven is.

Bokányi Dezső az elmondottakra reflektálva, örömmel konstatálja, hogy a programm ügyszólván egyhangu helyeslére talált. Az alkoholizmus enyhülé-s a műveltség terjedése, a munkásság helyzetének javítása által, de azért a párt támogatni fogja az alkoholizmus ellen bármely részről megindított barcot. A kongresszus azután elfogadta az új programot. *Bokányi* Dezső indítványára a kongresszus tagjai tel-áláltak s nagy lelkesedéssel elénekelték a marseillaisét. Majd *Garami* Ernő A szocialdemokrácia és a klerikaliz-mus ponthoz beszélt.

Ma — ugymond — három komoly párt van Magyarországon. Egyik a kormánypárt, másik a klerikaliz párt, a harmadik a szocialdemokrácia. Látszólag most együtt küzd a szocialdemokratápt a szabadelvűekkel a klerikalizmus ellen, de ez a közös harc csak látszólagos. A klerikalizmus azelőtt is hat-talmas volt Magyarországon, de csak most lépett föl mint önálló politikai párt. A klerikalizmus simul a viszonyokhoz, tud királyhű és republikánus, forradalmi és konzervatív lenni. A néppárt nevet öltött párt is ilyen, vezetői grófok, nagybirtokosok és lőpapak, két-színűen munkársbarátságot színel. A klerikalizmus tenyegeti a liberális polgárságot, amelynek lelesül-tése már régen elmult s most ez tapsol nekünk, akiket faltról koscévtől vélt felhasználni az uralomra törekvő klerikaliz párt ellen. Mi a klerikalizsoktól nem-csak a munkát féljük, hanem a kulturát.

A liberális polgárság csak a szabadműves-pályhok homályából szítja a papságot, de azért támogatja, mert szüksége van a papra, aki a népet a tulvilági boldogsággal biztatja. Követeljük, hogy foszszák meg a papokat kiváltságos helyzetüktől, ne legyen vallásnevelési kényszer, engedjék meg, hogy a sötségség és világsággal egyenrangú telek gyanant mérkőzhessenek egymással.

Garami beszéde végén az oláh küldöttek a tribün köré csoportosultak és süvegeiket lengetve, „Sze treáska!“ kiáltással elbucsztak a kongresszus-tól. „Eljének a román testvérek!“ volt a jeletet.

Azán folyt a vita *Garami* határozati javaslatá felett. Temperamentumos beszédeket mondatk a kieri-kálisok ellen: *Zerity* Mihály (Szabadka), *Nyisztor* György (Szatmár), *Müller* József (Debreczen), *Németh* József (Szabadka), *Zatykó* György (Ujpest), mire a határozati javaslatot egyhangulag elfogadták. *Buksey* J. (Zágráb) felszólasára, aki a horvát állapotokat festette, a kongresszus a horvát testvérek iránt rokonszenvét fejezte ki és megvetését *Khuen-Héderváry* „szarnoki uralma ellen.“

Elhatározták, hogy a nemzetközi pártiroda két magyar tagja figyelemeltetni fogja a pártiikárságot, hogy az újszervezett párt megtagadja a szocial-demokrácia két sarkalatos pontját, az osztályharcot és a nemzetköziséget. Az indítványok tárgyalása volt soron, a kessai küldött azt indítványozza, hogy a szocialisták május elsejét tekintik újévnek s innen kezdők az időszá-mítást és létesítések a tengeren túl egy kommunista gyar-matot. *Weitner* Jakab javaslatára mindketőt, mint kii-hetlent, elutasították. Mallette mindössze csak két küldött szavazott. Nagy lelkesedést keltett a clevelandi kivándorít magyarok levele, amelyben szolidaritásukat fejezték ki az itthon maradókkal.

A napirend ezzel kimerült és *Bokányi* Dezső

intézkedést a küldöttekhez. Körültekint a prolektárokat mozgalmain szerte a világban s ötvözetét küldi az élet-halálharcot vívó hollandi testvéreknek.

Beszédét ezzel végzi: Vezessen bennünket vezérszilárdát a most előfordító pártprogram. Ejjén a nemzetközi forradalmi szociáldemokrácia.

A küldöttek elénekelték a Marseillaisot s ezzel a kongresszus bevégeződött.

Dalmát ember Magyarországról.

Budapest, április 14.

Lelkes magyar sovínisták szövögetik a szép álmokat *Nagy Magyarországról*, amely megvolt a múltban és úgy hiszik, meglesz a jövőben. E közben pedig ott hever előttünk a múlt és talán — ha jó sorsunk vagy akarja s a magunk könnyelműsége meg nem másítja — *jövendő* magyar birodalomnak egy Istentől áldott, de emberektől elhagyott, természeti kincsekben dúsgazdag és mégis koldus darabja: a szépséges *Dalmácia*. Ott van előttünk és észre sem vesszük. Századokig volt a mienk, jogilag ma is az; száz év óta más bírja, de valójában sohasem lett azé a másé. Idehuz vissza hozzánk. Legalább ma még. Hogy holnap mi lesz, azt nem tudhatjuk, mert elszakított dalmát testvéreink visszavándorlását nehezen tudjuk meghallani. Olyan nehezen, hogy mire meghalljuk, talán már késő is lesz. Ime, egy dokumentum arról, hogy milyen végzetes vakság az, amely nem ismeri fel, minő érték az az ország, amely után még a kezünkkel sem akartuk kinyújtani jó félvérszadon keresztül. Előttünk van egy dalmát ember levele, amely megkapóan jellemzi a dalmát hazafiaknak hozzánk való hajlandóságát és Magyarországnak meg Dalmáciának egymásra utaltságáról való gondolkodását. A levelet *Mihály Vince*, *Spalató* polgármestere, írta dr. *Havass* Reszó kir. tanácsoshoz, Dalmácia visszacsatolásának lelkes és tudós apostolához, akinek eléggé fel nem beszélhet érdeme, hogy a dalmátországi közvéleményben az irántunk való szimpátia újra gyökeret vert.

Tagadhatatlan, mondja a levél, hogy a *szarajevói* spatolái vasutvonal megnyitása a *fiumei* kikötőre hátrányos lesz, amiért aztán Magyarország kénytelen kárpótlást keresni. Nevezetesen addig tisztában kell lennie Magyarországnak azzal, hogy *Spalató* kikötője véglegesen Magyarországhoz, vagy Ausztriához fog-e tartozni. Erre még háromévi idő van. Azonban a balkáni események következtében *Magyarországnak* sietnie kell. Dalmácia birtoka dönt a boszniai viszonyok tekintetében is, ha Ausztria-Magyarország ebben a tartományban szilárd talajon akar állani.

A világkereskedelem már most mutatja a közvetlen utat Budapestről Spalatóig és a Kelet felé. A tengeri út révén Spalató a könnyebb és rövidebb utat is megnyitja ugy a Levante, mint Ázsia, Afrika és Amerika felé.

Magyarország haladni akar, el akarja érni a tengert és mégis lemond Dalmáciáról, amely azelőtt jelentékeny része volt. *Dalmácia* Horvát-Szlavonorságot, illetőleg *Magyarországot* nélkül nem gondolhat gazdasági föllendülésre. Vasutai, összeköttetései nem irányulnak Ausztria felé. *Nemzeti, kulturális, politikai, államjogi érdekei* évszázadok óta Magyarországhoz kötik. *Észre kell sürgetni a visszacsatolást.*

Ha Magyarország ezzel nem siet, *Trieszt* kikötője, amely most új beruházások rolytán erősen föllendült, *Fiume* jelentőségét jelentéktelen rendkívül és az elkerülhetetlen hanyatlás felé viszi, ha Dalmácia nem nyújtana kárpótlást Spalató kikötőjével. *Fiume* mögött nincs kiterjedt terület, Spalato magában is roppant nagy, *Sebenico* és *Gravosa* nélkül is, sőt nemokára a boszniai *Bakuval* és ezzel az egész Kelettel össze lesz kötve. Mert a tengeri út *Ázsia, Afrika, Amerika* és *Ausztrália* felé ezekből a kikötőkből sokkal rövidebb, mint *Triesztből* és *Fiuméből*; tehát bírásuk előnyei szembetűnők. De a visszacsatolással nem lehet tovább várni három évnél, amíg tudniuk a bugojevói-spatolai vonal felépül. Ha a magyar államterfiek ezt nem látják be, vaksággal vannak megverve és törekvésük a birodalom határainak kitégátására Dalmácia visszacsatolása nélkül, amely nekik a világot megnyitja, alapítalan.

FŐVÁROS

(*) *A községi vasutak nyári menetrendje.* A közlekedésszabályozó bizottság ma délután ülést tartott *Bécsavölgyi* Gyula alpolgármester előktele alatt. A *városon kívüli vasutak*, a *Ferenc-József földalatti vasutak* és a *budajoki villamos vasutak* lényegesen változásokat nem történtek. *A községi vasutak* menetrendjében előnyös javítások történtek, különösen a vonatkapcsolások körül s a nyári kirándulások és a vasárnapi forgalom célszerű lebonyolítása érdekében. Általában

véve, a vonatok indítása s az utolsó kocsiját árasztása ezenet korábban s illetőleg később fog az eddiginél történni. Az egyes relációk menetrendjének a megállapítása után, tudomásul vette a bizottság a bejelentést arról, hogy a színházi előadások befejeztével külön vonatok indulnak ezenet is a Népszínházról Ó-Budára, a Vígyszínházról a Margithidont át a budai Lánchídfőig, a Vígyszínházról a fogaskerekű vasútig s a Nemzeti Színházról (a muzeum-körúti kitérből) a Zuglóba.

(*) *A megrálgalmazott angolok.* Egy nagy angol társaság, a *Trust Limited* tudvalevőleg ajánlatot tett a fővárosnak a Sárosfürdő és a Gellérthegy fürdő-telepére való átalakítása tárgyában. Némely magyar lapban a társaság ellen közlemények jelentek meg, melyek a szóban forgó társaságot mint nem valami szolid céget tüntetik fel. A társaság vezetője, *F. Stokes* most *Halmos* polgármesterhez és a budapesti angol konzulhoz fordult és értesükre adta, hogy a rágalmozó közlemények ellen megtörtölt lépéseket tesz folyamatba. A polgármesterhez intézett levél ekként szólt:

London, 1903. április 11.

Nagyságos *Halmos János* ur, polgármester

Budapest, (Hungary).

Lord-Major uram!

Ótani megbízottam, *T. J.* ur által tudomásomra jutott, hogy a mi londoni üzleti helyzetünk és pozícióinkra vonatkozólag egyes budapesti újságok révén bizonyos rágalmozó és valótlán közlemények jelentek meg. Van ezenkívül nagyságodnak tudomására hozni, miképp az önök fővárosában székelő brit konzulhoz fogalomtad azíratt, hogy sziveskedék *T. J.* urat föladni, hogy a hamis híresztelések és bírálgatások angol fordításai szabályszerűen, hitelesíttessenek. Ennek megtörténtével a mi angol szolcioraink a szükséges megtörtölt intézkedéseket meg fogják tenni, bárki legyen is felelős ezekért a közleményekért és minden meg fogunk tenni a magunk részéről is, hogy az ügy tisztázódjék. Ilőneket tartottam ezt közölni önnek, látván, mily kegyes volt ön ajánlatunk meghallgatásában a Gellérthegyre vonatkozó tervet illetőleg és hogy mily helyes üzleti érzékű fogadta azt, s kötelességem is, hogy köszönetet mondjak önnek e levelemben és úgyben tanusított előzettsége és kegyességéért! Még csak annyit, hogy biztos vagyok benne, hogy nagyságod óhajtsa nem lehetett, hogy bármi hátrányos híresztelések is napvilágot lássanak olyan angol pénzemberekre vonatkozólag, akik üzletet kívánnak kötni Magyarországon és azon igyekeznek, hogy b. hazájuk érdekeit angol tőke behozatalával mozdítsák elő.

(*) *A szegények jogvédelme.* Csanádvármegye a legutóbb tarott közgyűléséből elhatározta, hogy a szegény nép jogvédelme érdekében föllíratot intéz *Ploss* Sándor igazságügyminiszterhez. A föllíratot már a miniszter kezébe juttatták. Kifejté ebben Csanádvármegye törvényhatósága, hogy a szegény nép helyzete a jogvédelem terén már el nem viselhető. Kéri a föllírat a minisztert, hogy szolgálatoson igazat azoknak, akik ennek híján csak veszedelmek vannak kitéve. Kéri a vármegye közönsége a szegényügyvédi intézmény reformját, vagy helyesebben: megteremtését, mert az most a legkezeletesebb állapotban van. Csanádvármegye a föllíratot partólás végett megküldötte a főváros törvényhatóságának is. A tanács kiadta tárgyalás céljából a jogügy és közjótékonsági bizottságoknak, amelyek legközelebb fognak vele foglalkozni.

(*) *Adókvetés.* Az I. kerületi adókvető bizottság közölni teszi, hogy az 1903/4. évből fizetendő III. osztályos adójavaslatokat e hó 22-ig bezárólag az előjárású épületben közszemlén teszi. A tárgyalásokat 24-én kezdi meg. — A II. kerületi adókvető bizottság holnap, e hó 16-én a 242/12—2549 házszámig terjedő házak lakóinak III. osztályú keresetadó-javaslatait tárgyalja. Az V. kerületben az I. bizottság holnap a 696—716 házszámig, a II. bizottság 975—1017 házszámig terjedő házak lakóinak III. osztályú keresetadó-javaslatait tárgyalja. A VIII. kerületben 5915—6026-ig terjedő házak lakóinak III. osztályú keresetadó-javaslatait veszi tárgyalás alá.

SZÍNHÁZ, ZENE

** *Népszínház.* A *Kéry Klára* kisasszony rendelkezése következtében beállott műsorváltozás ma este a *Nebánsvirág*ot vitte a Népszínház színpadára *Pálmay* Ilka asszony vendégszereplésével. *Pálmay* Ilka holnap újra ugyanebben a szerepben lép fel. Csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap pedig *As izé* című operettben lép fel, amelyben kivülré még *Hegyi* Aranka, *Szirmái, Raskó, Kovács, Solymosi* és *Szerdahelyi* játszik nagyobb szerepeket. — Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal *Lukács* Sándor régi jó népszínműve, a *Vöröskaj* kerül színre, *Hegyi* Arankával a címszerepben.

** *Nemzeti Színház.* Pénteken, folyó hó 13-án mutatják be a Nemzeti Színházban *Frém József* pályanyertes 3 felvonásos modern társadalmi vígjátékát, a

Léha világot, amelyből már teljes díszlettel folynak a házipróbák. A főbb szerepeket *Lanczy* Ilka, *Helweg* Laura, Cs. *Aszseghy* Irma, *Deszö, Mihály, Nádai* Ferenc, *Gál, Gabányi* és *Nádai Béla* játszzák. A bemutatott előadásig a színház legvonzóbb műsor darabjaival tölti ki a hetet. Holnap szerdán *Wilder* Oszkár színműve, a *Lady Windermere legyezője*, holnapután osztrákön pedig *Keménye* Jenő és *Malonyai* Deszö *A föld* című drámája kerül színre. Vele egy este adják *Rostand* poétikus verses vígjátékát a *Regényeket* is.

** *Kéry Klára betegsége.* *Kéry Klára* kisasszony, aki már a *Lili* és *Casanova* előadásait is komoly légszűkülettel játszotta végig, ágyban fekvő beteg. Erre való tekintettel orvosai eltiltották attól, hogy a héten játszzék. A művésznő a hét végéig remélhetőleg teljesen jólépül és mint a színház igazgatósága jelenti, a jövő héten tartják meg a *Kínai mesehetek* máról elhalasztott bemutatott előadását.

** *Megnyitási előadás a budai színházban.* *Kreosányi* színtársulata szerdán fejezte be a hat és fél-hónapra terjedő temesvári színiévadot, amely ugy anyagilag mint erkölcsileg fényesen sikerült. A társulat első előadása a budai nyári színházban szombaton, folyó hó 18-án lesz. Színré kerül *Garai* (Geiger) Mórnak sőszerepű eredeti nagy operetteje, az *Údvari kalend.* A főszerepeket *Anday* Blanka, *Perényi* Margit, *F. Kallai* Luiza, *Ujvári, Gabányi, Iső, Mihály* és *Vajda* játszzák. Jegyek a szombati megnyitót előadásra péntek reggeltől kaphatók minden elővételi ár nélkül a budai színház nappali pénztáránál.

** *Berliniek a Vígyszínházban.* *Brahm* igazgató társulata, amely kedden, e hó 21-én kezdi meg vendég szereplését a Vígyszínházban, az idén is a modern színművészet ama előharcosaiból áll, akik már két színműben megnyerték közönségünk elismerését és szeretetét. Eljön ezuttal is *Lehmann* Elsa, *Heims* Elsa, *Triesch* Irén, *Poellnitz* asszony, *Bassermann, Sauer, Rittner, Hojmeister*, akik mindnyájan oly kiváló mértékben vettek részt a berliniek sikereinek kivívásában. A műsört lehetőleg változatosan és érdekesen állították össze.

Első nap az *Élet völgyét* (Thal des Lebens) játszzák. Ez lesz *Dreyer* Miksa vígjátékának tulajdonképeni bemutatója, mert Berlinben a cenzura nem engedte meg, hogy a darabot, amely más színpadokon szenzációs hatást ért el, előadják. Szerdán, április 22-én a *Remény*, *Heyermans* híres műve kerül sorra, mely a berlinieknek tavaly a legnagyobb sikert hozta meg. Csütörtökön, 23-ikán a *Farsang utja* (Rosenmontag) következik; ez a darab egy csapásra megalapította szerzőjének, *Hartlebennek* hírnevét és alig van színmű, amelyet többször adnának, mint éppen a *Rosenmontagot*. Pénteken megismerjük az *Élet völgyét*, szombaton pedig bemutatják *Sudermann: Éjjén az élet* című drámáját, a *Becslés* és az *Othoon szerzőjének* legújabb alkotását. Vasárnap *Hauptmann* Gerhart *A szegény Henrik* (Der arme Heinrich) című drámáját adják, amely a berliniek műsorának szintén rendkívül értékes újdonsága.

** *Bonol-hangverseny a Park-klubban.* *Alessandro Bonci*, a Magyar Királyi Opera illusztris tenorista-vendége, aki, tudvalevőleg, e hó 18-án kezdi meg vendég szereplését *Faustban*, osztrákön, e hó 16-ikán hangversenyt ad a *Park-klubban*. A hangverseny műsora a következők:

1. a) Wagner-Tausig: *Siegmund's Liebesgesang*; b) Chopin: *Polonaise As-dur, Ripper Alice*. — 2. *Felicien David*: *Barcarolle de l'opéra "Lalla Roukh"*; *Inno alle note*. 3. a) *Giordani*: *Cara mio ben*; b) *Pergolesi*: *"Se tu m'ami"*; *Alessandro Bonci*. — 4. a) *Liszt*: *Sonette de Petrarca No. 123*; b) *Tausig*: *Valse caprice (Man lebt nur einmal), Ripper Alice*. — 5. *Mozart*: *"Un aura amorosa"* de l'opéra *"Così fan tutte"*. 6. *Raconto*: *De l'opéra "Bohème di Puccini"*; *Alessandro Bonci*.

** *A Mészáros-pályázat.* *Március* 31-ikén, déli tizenkét órakor jart le az 1903. évrő hirdetett *Mészáros-tele* pályázat határideje. A jelzett időig összesen 74 pályamű érkezett a Nemzeti Színház igazgatósághoz. Ezek közül 73 darab a pályázati feltételeknek megfelelően érkezvén be, a pályázatban részesvettnek. A 74-ik azonban: *A házaló járólt millióm* című kézirát jelölje és jellegé levél nélkül, a szerző nevével van ellátva s így a pályázathól kizárattott és a szerzőnek visszaküldetett. A 73 jelölés levél bizottságilag egy csomagba kötve, lepecsételtet és tüzetment szekrényben őriztetik.

** *Az osztrák miniszterelnök és az osztrák cenzura.* *Koerber* osztrák miniszterelnök a husvétü ünnepek előtt jelentős rendeletet adott ki az Ausztriában fennálló színházi cenzura tárgyában. A rendelet elvi alapokra igyekszik fektetni a cenzurát és bizonyos egységesebb kezelést óhajta elérni rendelete által, az egyes cenzorok visszautasítási jogának a szindarabokkal szemben. Az osztrák miniszterelnök rendelete kimondja, hogy a cenzura teljes mellőzése nem tehetősebb kívánság; a színházi cenzura a legdemokratikusabb államok területén is fennáll, gátat kell azonban vetni annak, hogy a cenzura jogával visszaélés történjék. A rendelet kimondja, hogy politikai, társadalmi, gazdasági problémák tárgyalásának igenis helye van a színpadon, ha ezek a kérdések olyképp tárgyalatnak, hogy nem alkalmasak az igazgatóra, ezek a darabok színpadra bocsáthatók. Fontos elvi határozata a rendeletnek az, hogy azokat a darabokat, amelyeket valamely tartományi fővárosban előadtak, a tartományi vidéki városban a

cenzura többé be nem tilthatja. A cenzura jogának gyakorlása tekintetében is bizonyos utmutatást tartalmaz az osztrák miniszterelnök rendelete. Egyes esetekben megfontolandó a cenzor által, mondja a rendelet, vajjon a szerző, vagy az igazgató által ajánlott módosítások mellett, nem engedhető-e meg a darab előadása. A beállítás előtt a darab a cenzor mellé rendelő tanács felülbiztálása alá bocsátandó, melynek tagjai irodalmilag képzett közigazgatási, bírósági tisztviselők és tanítókól alkotandó össze. Az osztrák miniszterelnök rendelete kétségtelenül a színházi cenzurának liberálisabb kezelésére fog vezetni Ausztriában.

Hírek a Magyar Színházról. A *Kukuska* kitűnő szerzője, *Lehár Ferenc*, a hét folyamán Budapestre érkezik, hogy részt vegyen a *Magyar Színházban* *A drótotól* című új operettjének próbáján. Lehár, aki nálunk is mint kiváló karmester ismeretes, a jövőheti bemutatón maga fogja dirigálni operettjét. *Ferő György* magyartárgyú énekes-vígjátékok osztrák délutáni ifjúsági előadásul hozza színre a *Magyar Színház*. Ez előadás jegyei *rendkívül mérsékelt áron* kaphatók a színház pénztárában. Egész héten Hennequin és Bilhaud vídám énekes bohóságát, *A szobalányt* játszószék a *Magyar Színházban*.

Goldmark új operája Darmstadtban. *Goldmark* Károly hazánkfiának *Berlichingeni Götz* című új dalműve, melyet a bécsi opera még egyre feltűnően mellező, a jelentősebb németországi operai színházok diadalán kezd bejárni. Az új *Goldmark*-dalmű e hónap 19-ikén a *darmstadti* nagyhercegi udvari színházban, 25-ikén pedig a *kölni* új operaházban kerül bemutatásra.

MŰVÉSZET

□ **A Műcsarnokból.** A városligeti Műcsarnokban régen nem fordult meg akkora közönség, mint az ideai huszvéti ünnepek alkalmával. A két ünnepnapon több mint negyvene látogató tekintette meg a tavaszi nemzetközi kiállítást. Sok volt a látogatók között a vidéki és a külföldi. Az ünnep utáni első sétahangverseny osztrák délutáni este lesz.

□ **A bécsi magyar kiállítás.** A magyar közoktatásiügyi kormány képviselőiben dr. K. Lippich Elek miniszteri osztálytanácsos, a művészeti osztály feje, ma Bécsbe utazott, hogy megtekintse a kiállítást, melynek egy-két kiváló darabját megszerezik a szépművészeti múzeum számára.

□ **A Nemzeti Szalon vidéki látlata.** A Nemzeti Szalon igazgatósága a tavasz végén Pozsonyban fog nagyszabású kiállítást rendezni. A nagykanizsai kiállítás eszidén elmarad.

Nyitkter.

**A Szinye-Lipóczi
Lithion-forrás**

Salvator kitűnő sikerrel
használtatik

vese-, húgybólyag- és kövszénybántalmak ellen, húgy-
désa és vizeleti nehézségeknél, a cukros húgyárnál,
továbbá a légző és emésztési szervek hurutainál.

Húgyhajtó hatása!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csirmentes!
Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a
Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.
Budapestben, főraktár Edesky L. urnál.

Robitsi Tempel-forrás

kiváló diätetikus hatású üdítő ital, mely e tekintetben minden egyéb ásványvízről előnyösen különbözik. Mindenütt veszik, csak határozottan ezt kell kérni.

(Az e rovat alatt közöltékeknek sem tartalméért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

Football. Rendkívül érdekes küzdelem fog lefolyni e hó 16-án, csütörtökön a csömör-úti millennári versenyjében. A *Richmond A. F. C.* fog matohet vívni a *postások football-csapatával*. A magyar csapat a következő összeállításban fog játszani: kapuvéd *Badonyi*, háttérőzők: *Sömethy* és *Gabrovicz*, feledezőjátékosok: *Brody*, *Kolbanek* és *Arany*, csatározók: *Harsady*, *Kertay*, *Boder*, *Minder* és *Schwarz*. A richmondiai összeállításra ugyanaz, mint vasárnap volt. A matohé délután 1/5 órákor kezdődik és nagy érdeklődésre tarthat számot. Tribünjegy 1 K., állóhely 10 fillér; egyéb jegyeket nem adnak ki.

EGYESÜLETEK

(A Szegény Gyermekektől ünnepe). A Fővárosi Szegény Gyermekektől-Egylet, mely a jövő évben éri meg fennállásának negyedszázados jubileumát, e hó 24-ikén délután négy órákor, alakulása napjának évfordulóján Akácfa-utca 32. sz. alatti intézetében ünnepélyt rendez. Az ünnepély, amely az egylet háromszáz szegény árva-vevédenek felruházásával lesz egybekötve, dr. *Gross Sándor* elnöki megnyitója után *Vérsi József* országgyűlési képviselő mond ünnepi beszédet, *Haraszthy Hermin*, a Vígsház művésznője pedig elszavalja *Várady Antal*nak ez alkalomra írt költeményét. Azután a vendégek megtekintik a gyermek-játékait és étekesését. Az ünnepélyt az egylet közgyűlése előzi meg.

(A Bethlen Gábor-Kör) teljesen díjtalanul közvetit protestáns nevelőket. Ezzel is segíteni akar egyrészt a szegényebb, de tehetség és becsülettel is iljakkon, másrészt a protestáns társadalomnak is szives szolgálatot tesz, mert teljesen megbízható, minden tekintetben megfelelő nevelőket küld vidékre és a fővárosba. Titkári hivatala: Fővámter 3. sz. a alt van.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Párbaívéség.** A mult év nyarán a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletlet egvik gyűlésén hevesen összeszólalkoztak *Lázár Pál* műegyetemi tanár és *Vidor Emil* fővárosi műépítész. *Lázár Pál* kihivatta *Vidort* s az ügyet július 3-ikán karpárbaívással intézték el, amelyben *Vidor Emil* szenedvet jelentéketlen sérülést. A büntetőtörvényszék a párbaívókat ma vonta felelősségre és dr. *Molnár* királyi alügyész indítványára *Lázár Pált* ötnapi és *Vidor Emil* háromnapi államfogházra ítélte. Az ítéletben a felek megnyugodtak.

Székesfehérvárról táviratozzák: *Fényes László* hírlapíró ma két párbaív miatt állt a törvényszék előtt. Az egyiket *Szalehner Andor* budapesti bírtokossal, a másikat *Kégl József* főhadnagygyal vívta. Mindkét párbaív *Fényes* hírlapi közleményei folytán keletkezett és a párbaívban szenedvet sérüléket 8 napon belül gyogyultak. A törvényszék *Szalehner* 8 napi, *Fényest* két párbaívért 3 havi államfogházra ítélte. A vádlottak felebbezték, az ügyész megnyugodott.

§§ **A talált gyermek.** A *Hermína*-t mellett egy bokor tövében *Keller József* bírtokszolga a mult év november 25-én bepólyázott kis csecsemőt talált s átadta a rendőrségnek, amely azután a *Fehér Kereszt*-egyletlet őrizetelre bízta a gyermeket. A rendőrség utóbb kiderítette, hogy a gyermek anyja *Sziesgel Mari* cseledeány, akit a budapesti büntetőtörvényszék ma vonta felelősségre család állás ellen való büntetésért. A vádlott a tárgyaláson azzal védekezett, hogy semmi pénze nem volt s kétségbeesjt helyzetében határozta el magát, hogy a gyermeket a Városligetben kiteszi. Ó maga néhány lépésnyire leste, míg a gondosan bepólyázott csecsemőt valaki megtalálja. Ha nem vette volna észre senki, mondogta a tárgyaláson, újra magához vette volna a gyermeket. A törvényszék a szegény leányt az enyhítő körülmények figyelembevételével csupán *egynapi fogházra* ítélte. Az ítélet jogerős.

TÁVIRATOK

München, április 14. *Bumm* egészségügyi tanácsos, az elmegyógyászat rendes tanára a müncheni egyetemen ma meghalt.

Róma, április 14. *A pápa* ma 250 liezi zárandokot, továbbá az innsbrucki egyetem hitudományi karának hallgatóit és a bécsi egyetem hallgatóit fogadta.

Kopenhága, április 14. *A trónörökös* pár ma este *Thyra* hercegnővel és *Gusztáv* herceggel Németországon át Bécsbe utazott, ahonnt *Sopronba* mennek.

Loubet utja.

Marseille, április 14. *Loubet* elnök ma délelőtt meglátogatta a megyetanácsot és a községtanácsot, hogy megköszönje azt a lelkes fogadást, amelyben részesítették. A tegnap letartóztatott emberek közül négyet tovább is fogságban tartanak. *Pelletan* haditengerészeti miniszter azt mondta a kereskedelmi tengerészek küldöttségének, hogy törvényjavaslatot fog benyújtani a munkaidő szabályozása tárgyában és a mostani törvényeket ugy akarja módosítani, hogy a munkában meg nem jelenő tengerészeket ne minősítsék szűkevényeknek és hogy joguk legyen a sztrájkra.

Marseille, április 14. *Loubet* elnök ma délelőtt 11 óra 30 perokor a *Jeanne d'Arc* hadihajóval Algirba utazott. A tengeren erős északnyugati szél van. Az ég derűs, a tenger haborog.

Algir, április 14. *A olasz* és az angol hajóraj ma délelőtt ideérkezett. A hadihajó az erdőekkel és a

kikötőben vesztglő idegen hajókkal üdvözölő lövészeket váltottak.

Lisszabon, április 14. A *Don Carlos* árkálójához *Algirba* ment, hogy *Loubet* elnököt a király nevében üdvözölje.

Göztöt nem adják ki.

Róma, április 14. Mint a lapok Nápolyból jelentik, *De Marinis* főállamügyész benyújtotta indítványát az orosz *Gözt* kiadatlása tárgyában. A főállamügyész arra a következtetésre jut, hogy a kiadatlást meg kell tagadni, mert nézete szerint *Göztöt* politikai büntény-nyel vádolják.

Millerand és a szocialisták.

Páris, április 14. A bordeauxi szocialista kongresszus ma kicsi híja, hogy ki nem zárta *Millerand*-t a szocialista pártkötélekből. A pártnak a része ugyanis, amely zokon vette *Millerand*-nak, hogy belépett a kormányba, a mai kongresszuson szemére vetette nem szocialista érzelmű beszédeit és indítványozta, hogy közsítsék ki *Millerand*-t. *Jaurès* felszólalása után az indítványtól eltekintettek. *Millerand* megfogadta, hogy a jövőben szigoruan meg fogja tartani a párthatározatokat és elveitől eltérni nem fog.

A németalföldi sztrájk.

Amsterdam, április 14. A két vasúti társaság elbocsátott alkalmazottait a társaságokhoz kérvényt intéztek, hogy helyezkék őket vissza régi állásukba és felkértek számos kiváló személyiséget, hogy kérelmüket támogassák.

Amsterdam, április 14. *Bavicum* faluban a nemzetközi szocialista-telep házaiban az éjjel tűz ütött ki. Két lakóház elpusztult. Még megerősítésre szornló hír szerint a falu lakosai gyújtották fel a telet, mert a teletvínyesek szocialista propagandája felizgatta őket.

Hága, április 14. Minthogy a város nyugodt, *Vilma* királynő *Henrik* herceggel holnap visszatér a loí kastélyba, ahol szombaton az anyakirályné jelenlétében megünnepelik *Henrik* herceg születésnapját. A királynő tanácskozott a hadügyminiszterrel.

A marokkói fölkelés.

Madríd, április 14. Mellőlából érkezett távirat szerint tizenhét lázadó kabil-törzs elhagyta *Tazat*, hogy támadást intézzen *Fez* ellen. *A felkelés terjed*. A helyzet nagyon válságos. Fráñában a fosztogatók alatt véres verekedés támadt a mörök között. Tíz embert megöltek, többen megsebesültek.

Madríd, április 14. Mellől hivatalos távirat szerint a szultánnak odaérkezett menekülő katonái 400-an vannak, akik közül huszan súlyosan sebesültek. Folyton érkezik újabb menekülők. *Silvela* miniszterelnök egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy ha a menekülők száma növekednék, szükségessé válnék, hogy visszaküldjék őket Tangerbe.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, apr. 14. Az északnyugati vasútársaság mai igazgatóság ülésén elhatározták, hogy a közgyűlésnek a július 1-én esedékes szelvények beállítását 9 koronával, a B. szelvényekét pedig 21 koronával fogják indítványozni. Ezek szerint az északnyugati vasut osztaléka az 1902. évre 19 korona lesz, ami megfelel a tavaszi osztaléknak, az Elba-völgyi vasut osztaléka pedig 21 koronát fog kitenni.

Bécs, apr. 14. Jól értesült pénzügyi körökben beszélnek, hogy az Államvasutak osztaléka az utolsó évre éppen olyan magas lesz, mint a mege őző, vagyis 28 frank részvényenként.

New-York, április 14. (*Terményfésede.*) (*Zárlat.*) *Gyapot*: New-Yorkban helyben 10 50 (10.75). Áprilisra 10.80 (10.52). *Juliusra* 9.18 (10.18). *New-Orleansban* helyben 10.80 (10.80). — *Petroleum*: *Stand white* New-Yorkban 8.80 (8.85). *Stand white* Philadelphában 8.30 (8.35). *Raffined in Cases* 10.50 (10.50). *Credit Balances at Oil City* 1.50 (1.50). — *Zsír*: *Western steam* 10.25 (10.25). *Rohe* és *Brothers* 10.55 (10.55). — *Tengeri irányzata* szillárd. — Áprilisra 52.1/2 (52.1/2). — Májusra 51.1/2 (51.1/2). — *Juliusra* 49.1/2 (49.1/2). — *Buss* irányzata szillárd. — *Piros* ősz helyben 82.— (80.1/2). — Ápr.-ra —.— (—.—). — Májusra 79.7/8 (78.1/2). — *Juliusra* 76.— (75.1/2). — *Szept-re* 73.1/2 (73.1/2). — *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 1.1/2 (1.1/2). — *Kávó*: *fair Rio T.* sz. 5.1/2 (5.1/2). — Áprilisra 3.80 (3.80). *Juliusra* 4.05 (4.10). — *Liszt*: *Spring Wheat* clears 3 05—3.10 (3.05—3.10). *Cukor*: 3.1/2 (3.1/2). *On*: 28.65—29.80 (28.80—29.90). — *Bás*: 15.—15.25 (15.—15.25). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, április 14. (*Terményfésede.*) (*Zárlat.*) *Buss* irányzata szillárd. — Máj.-ra 76.1/2 (75.1/2). — *Juliusra* 71.— (70.1/2). — *Tengeri irányzata* szillárd. — Máj.-ra 48.1/2 (48.—). — *Zsír*: Máj.-ra 9.90 (9.90). *Jul-ra* 9.82 (9.82). — *Szalonna* short clear 10.12 (10.12) — *Serlisus*: *Juliusra* 17.37 (17.35). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Káromlás.

Fáradt lélekkel, szárnyszegetlen
Vergődöm itt a földi létben;
Kéért küzdöttem, kit szerettem,
Lesújtott szívemből kitépem.
Magasra törtem lankadtan,
Egyszerre aztán lezuhantam
És kérdem a mélységbe' lenn:
Mért van ez így, én Istenem?

Mért ültetsz a lelkekbe vágat,
Hogyha beléhal a valóba,
Vagy ha a kéjt, amit a vágy ad,
A teljesülés meg nem óvja?
Azért lendül a szív az égig,
Hogy a bukást szenvedje végig?
Hogy kiábrándulás legyen,
Azért van ábránd, Istenem?

Ha titkot rejtegetsz előttünk,
Minek az elme tudománya?
Amit mi lassan egybezórtunk,
Egy mozdulásod szirotványja.
Hány büszke cél szírt megássa
Karod egy szeszélyes csapása!
Remegve, de szeretve nem,
Szólok tehozád, Istenem.

Belédobsz a nyüzsgő világba,
Hol a lelket a test lenyomja,
Hol a szabadság rongyos árva
S az ihlet elfűt a gyomorba.
És ha panaszodunk miatta,
Reámutatsz az akaratra,
Mely lelkünkben önként térem
Kicsúfolsz minket, Istenem?

Játékszerek vagyunk kezében,
Most összetörsz, majd meg bécézel,
Szemöldököd, Uram, ha rebben,
Mit érünk mi a szírvél, észszel?
Fátve leborulok előtted
S ha ajkam hó hálát erőltet,
Nyomasztos suly van lelkemen,
A te hatalmad, Istenem.

Bródy Mihály.

Tavaszi divat.

Bár a tavasz — mint valami szeszélyes szeladen — még csak farkon osztogatja nekünk szeretetét, a meleg napsugarakat, mi már erősen hiszünk ittélében. Van valami a levegőben, ami bennünket e hitben megerősít. Valami édes és bódító.

Tudjuk, hogy rövid idő még, és el fognak tűnni a csukott fiakkerek, mint ahogy eltűntek már a gesztenyesütők az utcákról. Nyitott kocsikban fognak a hölgyek sétakocsizni. Arcukon fehér fától hibben

és ligeten, tereken fehér virágruhába öltöznek a bokrok. Megujul az a régi, örökké szép csoda, amittl megdobbann a szívünk, kipirul az arcunk: a természet feltámadása. Kicsiny szirmok, selymes pázsit a hirtől máris mindenfelé.

S a nagyvárosi élet feoskái, az elegáns gumirádli-flakkerek nemsokára a versenyterre fogják röpteni hölgyeinket. A versenyevad hölgyeinkre nézve ugyanazt jelenti, amit a primadonnának a premiére. Ugyanaz a lázas készülődés, remegő izgalom és olykor — ugyanaz a hódító diadal! Osak az a különbség, hogy bukás nincs a divatkampany világában. Valaki kerülhet a második-harmadik helyre, de ennek révén urind lehetlenné nem válik. S ez nagy szerencse, mert ami az intrikák állói, azok nem állnak mögötte a kulisszák harcainak. Mert hiszen ez a bemutatója a jövő nyári divatjának.

Epp a minap tanuja volám, amint egyik előkelő divatterembe hat hölgy nyitott be egymásután. Rokon volt mindahat, de az új versenytölelte titkát féltve őrizték egymás előtt. Így hát kerülőutakon, látszólag ártatlan kérdésekkel igyekeztek külön-külön egymás ruháját meg tudni. Ilyenkor a diskkrét divatművész persze csak sokatmondóan mosolyog és — hallgat.

És én mégis olyan sokat ki tudok már fecsegni a versenyevad toiletté-titkaiból! *Monaszerly és Kuzmik utódai* ugyanis már nagy választékban állítják ki a remekbe készült versenyruhákat. Igaz, hogy az ember megborzong, ha a mostani zori áprilisban a lengébbnél-lengébb szöveteknek ezt a libogó tömegét nézi. De csak kevés fantáziával is el tudjuk képzelni a hatását a virágzó, napsütötte, tavaszi természet keretében.

E ruhák szövetje csaknem kivétel nélkül könnyű, sőt áttörött. Első sorban az étaminé áll, azután jó a selyemlinon, battiszt és főképp a pettyes moil. A fehér nyári ruhák csaknem kivétel nélkül ebből fognak készülni. Diszük éppoly természetesen a csipke lesz.

Egyáltalán a csipke lesz az idei nyár folyamán a díszek királynöfje. Egyelőre már ama hatalmas, övíg leóró gallérokak alkalmazták, amiket a dogareszák arcképein esodáhatunk. S leginkább Itália kék ege alól kerül ki ez a kecses és elegáns divatcikk. Velencei csipkeművészet az, amelyvel a ködös Albion terméke, az irlandi csipke kél versenyre. Tiszán egyéni izlés, kinek melyik nyeri meg a tetszését, mert mindenikben határozottan ki van fejezve a nép karaktere.

Csipkéből egész ruhák fognak készülni, merész és raffinaté összetételben, a szöveteket pedig egész hálókka fogja varázsolni e betétek sokasága. A mostani minták — a velencei, valamint az irlandi csipkénéli egyaránt — nehezek, szinte tömörtek. A nagy-szemű szőlőfürtök relie'szerűen domborúak, olykor pókhálóvékony szövetalakra is alkalmazták őket.

Máskor Mercy bizonyára meghallotta volna Julian hangjában és kiolvasta volna szemeiből a feltoluló vallomást. Most azonban éleslátása el volt tempulva, ítélőképessége elkábitva. Odaynyújtotta kezét Juliannak, mintha öntudatlanul érezné, hogy most jobb volt iránta, mint valaha — de többet nem érzett.

— Utoljára mondok önnek köszönetet, — szólt. — Amíg élek, hálám nem fog megszűnni. Engedjen távozzom. Amig birok magammal, engedjen távozzom!

El akart menni Juliantól és meg akarta huzni a csengetyűt. Julian erősen megrántotta kezét és közelebb vonta magához.

— A javítóintézetbe? — kérde Julian.
— Igen! — mondá. — Megint hazamegyek.
— Ne beszéljen így! — kiáltott Julian. — Nem tudom hallani! Ne mondja a javítóintézetet otthonának.

— Hát hol volna másutt otthonom? Hová mehetnék még?

— Azért jöttem, hogy önnek ezt megmondjam. Észébe jut-e, hogy ajánlatot akartam tenni önnek?

Mercy érezte Julian kezének égő szorítását, látta, mint lángol szemeiben a fokozódó gyönyör. Fáradt lelke kissé magához tért. Reszketni kezdett Julian érintésének dejes befolyása alatt.

— Ajánlatot tenni? — ismétlé Mercy. — Milyen ajánlatról eshetik itt még szó?

— Engedjen egy kérdést önhöz intézmem. Mit csinált ma?

— Ön tudja, mit csináltam — az ön műve, — válaszolt a leány alázatosan. — Miért tér ön vissza rá!

— Utoljára térek vissza rá; és ezt oly szándékkal, amelyet ön meg fog érteni. Ön lemondott házasságáról, lady Janet szeretetét eljásztotta; jövő boldogulásának kilátásai megsemmisülve — ön tele önmegtartóadalással visszatér olyan életbe, amelyet ön maga reménytelonnek rajzolt. Es mindezt önként tette — olyan pillanatban, amikor állása ebben a házbán teljesen biztosíva volt —

A sima aljak teljesen eltűntek a nyári ruhák terén. Csupa fodor, pánt, csipke és többszörös bodor lesz a felületük. S ehhez mérten egészítik ki a derék körvonalait a dudoros, hatalmas ujjak. Ezeknek máris rengeleg változatosai vannak és képzeltelhető, mennyivel fogja még a divatművészek leleményessége a piacot elarásznani. Általában azt lehet mondani, hogy az eddigi sima divittal ellenkezően, most pazarul kell bánnunk a szövettel. Sok fodor, sok dudor és még több ránc! — ez a divat mai jelszava.

Hogy mennyi felelősséggel jár ennek szigorú követése, azzal a jóízűsü n első látásra tisztában van. Éles önbírálat, elfogulatlan önkritika kell ahhoz, hogy meg tudjuk tartani a kolló mértéket. Mert a csupafodor-ruhák mindig vonzótták és vonzani fogják a grácia kedvelőit, a kecses nőket. De hajszálnyi közel jár e divathoz az a vesztély, hogy ha alakunk osak kevésbé is hajlik a kövérséghez, vagy alacsony, kerekded-alaktalanná tegyük önmagunkat. Itt — minden kívánságunkkal szemben — ha thatatlanul be kell tartanunk a blos mértékletesség elvét. Kivételt csak a karosu, magas termetű nők képezhetnek.

A kalapok csodaszépéek. Mintha a csinált e'eganciát teljesen elvetve, csupa úde, mosolygó tavaszt akarnánk rájuk telepíteni. Csupa virág, bimbó és lomb a diszük, a tollak teljesen az idősebb hölgyek örökségévé lettek. Sőt már a gyümölcsérelő nyarat is jelképezik. Az almával, cseresznyével és körtével telerakott ágak legkevésbé sem mennek ritkaság-számba a kalapdíszek sorában.

Sajátságos, kissé bántó szeszélye a divatnak az, hogy most a gyümölcsötök szirmait kívánja meg. Egy jótékonycélú mulatságon Páris előkelő hölgyei legutóbb mind friss almafavirágotl ékesen jelentek meg. Mennyi mosolygó alma lonnyadt, hervadt el ezen az estén a forró táncteremben? Nem kár ez, mikor erdők, kertek annyj tenger a szirma, amely csakis a szem gyönyörködötésére nyit?

A derek még nagyon dudorosak. Elöl bőven, hosszan omlanak az övre, mely lefelé hajlik és így hosszabbnak tünteti föl a derekat. Olykor hátul is különféle módon meghosszabbítják. Csokrokka, hegyes ékekkel, de leggyakrabban a paszománypisz alkalmazása által. Sűrűn főtűnnek a kerek, lapos és testhez-álló lebbenyek is. Ezeket különösen az erős alaku nők viselik nagy sikerrel. A kecses lebbenyek előfődik a csipőt és hosszabbnak tüntetik föl az alakot.

s. b.

† A gyémántkészítés. Míg az aranykészítés titkát haszatalon kutatták, fűrkészték az alchimisták, addig a gyémántkészítés titkát már felfedezte a tudomány. A gyémántnak — a szén az anyja. Tudvalevő, hogy a szén igen nagy hőségben gázzá lesz, igen erős nyomásnál azonban megolvasható. Az így megolvadt szén hirtelen megmerevedésénél gyémántot

REGÉNY

AZ ÚJ MAGDOLNA

— REGÉNY —

Irta: WILKIE COLLINS

(68)

Huszonnegyedik fejezet.

Az utolsó megpróbáltatás.

A szolga eltűnt és magukra hagyta őket. Mercy szóialt meg először.

— Mr. Gray! — kiáltá a leány, — miért halasztotta el megbízásom teljesítését? Ha ön mindent tudna, amit én tudok, beismerné, hogy nem helyesen járt el, amikor engem itt visszatartott.

Julian közelebb lépett Mercyhez, szavai meglepték, tekintete nyugtalanította őt.

— Valaki itt volt távollétemben? — kérde.
— Lady Janet volt itt. Nem tudok beszélni, szívem össze van szorulva, nem tudok többé semmit elviselni. Engedjen távozzom.

Rövid volt e válasz, de Juliannak eleget megmondott. Ismerte lady Janet jellemét és most már tudta, mi történt. Area nem titkolt csalódást és bánatot árult el.

— Reméltem, hogy ön mellett lehetek, ha találkozni fog lady Janetel, és meg akartam akadályozni a lefolyt jelenetet, — szólt. — Higye meg, a lady mindent jóvá fog tenni, amit most kérielhetetlenül elhamarkodott, mihelyt ideje lesz gondolkodni a történeten. Próbálja meg enyhén megítélni eljárását, amelylyel súlyos áldozatát még súlyosbította. Ön ezzel még magasabba emelkedett, az én szememben ön még nevesebb, még drágább lett. Bocssáson meg, ha ezt oly világos szavakkban beismernem. Nem tudom magamat visszatartani, — érzelmeim voltak hatalmasabbak.

csakis az igazság kedvéért. Mondja meg nekem, méltatlan-e az a nő, aki ezt az áldozatot meghozni képes, arra a bizalomra, amelylyel egy férfi a becsületének és nevének reáruházásáért iránta viseltetik?

Mercy végre megértette őt. Egy kiáltással kiszakította magát keze érintéséből. Kezeit összekulcsolva, reszkette megállit, a férfira nézve.

Julian nem engedett neki időtárgondolkodásra. Szinte öntudatlanul szólt hozzá:

— Mercy, szeretem önt, szerettem az első pillanattól fogva, amióta megláttam! Ön szabad; most már meg szabad vallanom; most már szabad kérdezmem: akar-e feleségem lenni?

Mercy egyre jobban huzódozott a fiatal lelkésztl; kezét vad, esdeklő mozdullattal feléje emelte.

— Nem! Nem! — kiáltá. — Gondolja meg, mit beszél. Gondolja meg, mily nagy áldozatot hozna ön. Ennek nem lehet, nem szabad megtörténnie.

Julian arcán is megjelent hirtelen a félelem árnyéka. Feje mellére hanyatlott és szava oly erőtellenül hangzott, hogy Mercy alig hallhatta.

— Valamiről megfeledkeztem, — szólt Julian — Ön emlékeztetett rá.

A leány most már közelebb mert lépni.

— Fájdalmat okoztam önnek?

Julian szomorúan mosolygott.

— Ön felvilágosított. Megfeledeztem arról, hogy az ön szemelmem még nem elég ahhoz, hogy ön is hasonló érzellemmel legyen irántam. Mondja meg, Mercy, hogy így van — és én megyek.

Mercy kissé elpirult, de csakhamar megint elhalványodott. Szeimet Julian izgatott tekintetének hatása alatt lesütötte.

— Hogyan tehetném ezt? — válaszolt a leány egyszerűen. — Mely nőnek szive állhatna el lent önnek az én helyzetemben?

Julian izgatottan közelebb lépett, szóltan ujjongással kitárta a leány felé karjait. Mercy megint meghátrált, olyan tekintettel, amely Ju-

ad. Minthogy azonban a gyémánt vörös izzásnál grafitúvá változik, az olvadt szénét igen gyorsan és erősen kell lehűteni. Ludwig bécsi egyetemi tanár, ki a gyémánt keletkezését kutatta, igen nagy nyomással, izzólény mellett szénét olvasztott meg és amidőn 2200 atm. nyomást ért el, vizet csepegtetett a szénre, mire apró kis magok keletkeztek. Ez mind tiszta gyémántdarabka volt. Ez igen apró gyémántok értéke csekély; a kísérlet nem is abból a célből történt, hogy gyémántot készítsenek, hanem azért, hogy a gyémánt keletkezéséről szóló elméletét a kutató tanár kísérletével beigazolja.

— **Az almafa betegsége.** A francia tudósok ismét egy új betegséget fedeztek föl az almafán, amely betegség ott mérhetetlen pusztításokat okoz s gyümölcsöt is elvívgyázatra int. A betegség egy gombától származik melynek neve Diplodia pseudo Diplodia. Ez a gomba ellepi a törzset és az ágakat s a megtámadott helyeken a kéreg elfeketedik, majd behorpad s annyira besűpped, hogy a fával szinte egy testet alkot. A megtámadott kéreg a beteg részen teljesen elhal, a kambium megszűnik működni s az elakaduló árszövetek is nagyrészt elhalnak. A tudós, aki e betegséget felfedezte, azt állítja, hogy a betegséget okozó gombák valószínűleg vagy a fa kérgének repedéseiben, vagy a metszésnél ejtett sebekben áthatolnak be, miért is elvívgyázát szempontjából a kéreg tisztántartását, ápolását és bekenését ajánlja. És pedig megtisztítandó a kéreg acélrózsémekből készült vaskezttyűkkel s azután bekenendő bordó lóval. Miután továbbá a gombák a metszésnél ejtett sebekben áthatolnak a fa szövetébe, tanácsos e sebeket is bekenni valami áthatlan kenőccsel. Az is konstátálható, hogy a betegség főként ott állott nagyobb mérvet, ahol a fa a talaj szegénysége miatt nem táplálkozott kellőképpen. Éppen ezért óvakodásul tanácsos leend az almafákat bizonyos időközökben, két-három évenként megtrágyázni, akár istállótrágyával, akár műtrágyával. Amennyiben a betegség nagyon elharapódzék, úgy a lehetőségig meg kell gátolni a betegséget okozó gombasporát továbbterjedését az által, hogy a beteg kérgét jól kivágjuk és a vágási sebet kenőccsel bekenjük.

— **Hajósok babonája.** A tengerészek a bolygó hollandi létezését vakon hiszik. Ez alól a babonaság alól még a legtöbb tiszt sem képes magát kivonni. Mikor pedig az árbook hegyén fény jelenik meg, a legénység tisztában van vele, hogy ha el nem süllyed is a hajó, de valami nagy katasztrófa éri. Ilyenkor azután a parancsnok is igyekszik biztos révbe jutni, mer: ha nem is — mint a matrózok állítják — a bolygó hollandi figyelmeztetői a hajó népét, hogy „meneküljenek veszély közeleg”, azzal tisztában van, hogy vihar előtt áll, mert a villamossággal telt levegő

az árbo hegyét veszi körül, a villammal telt levegő pedig vihart jelent, a fölöl bizony tanácsos biztos révbe hajózkodni — lehet. A matrózok azonban ezt nem hiszik s mivel a szabad tengeren járó hajók a vihar előtt nem menekülhetnek s a vihar sokszor katasztrófát okoz, bizony hiszik, hogy a bolygó hollandi intelmé a fehér fény.

— **Százéves óh-bizonyítvány.** Érdekes okmányt adott ki 1809-ben a kolozsvári csizmadia-óég. Ez az írás akkor a bizonyítványt helyettesítette és szószerint így hangzik:

„Mí Erdély-Országi Nemes Szabad királyi kintse Kolosvár városában levő privilegiált Csizmadia-Tzéh-nék első, második, harmadik és negyedik Tzéh Mesterei több Mester Tarsainkal együtt adjuk tudtára, a' kiknek illik, ezen Lovelinknek rendiben, hogy Lovelinket mutató Kis Peter nevű szilétésére nézve Káptalani fi 17 esztendő Középtermetű Peszte haju kerek ábrázatu ezen nemes Városban — esztendeig 17 hétig műhelyben munkálódott, mely idő alatt hivatalát szorgalmasan követte, magát pedig tisztességesen és emberséges Mester Legényhez illendő képen viselte, mely dolognak bizonyosabb jelölű adjuk ezen privilegiált Tzéhünknek Petszetyével megerősített atestacionális Lovelinket. Kőlt Kolozvárt, Május holnapnak 24. napján 1809-dik esztendőben. Első Tzéh Mester Píotif Péter Ur. Második Tzéh Mester Várody Mihály Ur. Harmadik Tzéh Mester Kápolnási Mihály Ur. Negyedik Tzéh Mester Loftajner József. Tzéh Notariussa: Loftajner László.”

— **A vászoning története.** A vászoningeket Európában már a kilencedik században használták. Ez a szokás azonban nem igen terjedt el s a mórakkal együtt az inghasználat is eltűnt Európából. Csak a tizenhatodik században kezdtek a vászoningeket használni, de ez olyan költséges multság volt abban az időben, hogy csak dicsőszagdag egyének engedhették meg maguknak ezt a lukszust. Valois Margit, Medici Katalin leánya, mikor Navarrai Henrikhez, a későbbi IV. Henrik francia királyhoz nőül ment, kolengyéje közt hat darab finom vászoninget is kapott s a francia udvar ezt csudálta meg legjobban. Brenton abbé költeményeket is írt a hat darab női ingról. A mai korban ugyancsak nagyot néznének a menyasszonyok, ha csak hat darab inget kapnának.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

liant iszonyattal tölté el — a kétségbeesés tekintetével.

— Hát lehetek én az ön felesége? — kérde. — Hát nekem kell önt figyelmeztetnem arra, hogy mivel tartozik magas állásának, fődíjtelően tiszta jellemének, becsült nevének? Gondolja meg, mi mindent tett ön értem és mily gyalázatos hálátlanságot követtek el, ha beleegyezésemmel örök időkre megakarnám semmisíteni jövőjét, pályáját, ha kegyetlen, könnyelmű önzésből ön lerántanám magammal arra a fokra, amelyen én állok.

— Én a magam fokára emelem önt, ha nőmmé tesztem, — válaszolt Julian. — Az ég szerelméért, legyen igazságos! Ne beszéljen nekem a világról és véleményéről. Önön, egyedül önön áll, hogy boldog vagy nyomorult legyek. A világ! Szent isten! Micsoda kárpoztást nyujthat nekem a világ önért?

Rimánkodva csapta össze kezét Mercy; könnyei záporoként folytak le arcán.

— Oh szánja meg gyöngösgemet — kiáltá Mercy. — Az emberek közt a legjobb, a legnemesebb, segítsen, hogy nehéz kötelességemet ön iránt teljesíthessem. Olyan nagyon nehéz a kötelesség, mindazok után, amiket szenvedtem; szívem béke után sóvárog, boldogság és szeretet után.

Mercy erőt vett magán, rettegelt a kiejtett szavak súlyától.

— Emlékszik-e rá, hogyan bánt velem mr. Holmroft, hogyan távozott el tőlem lady Janet? Emlékszik-e mindarra, amit önnek életem történetéből elbeszéltem? Minden ismerőse kigunyolná, meggyalázná önt én miattam. Nem! Nem! Nem! Egy szót se többel szánjon meg — hagyjon el. Hangja elakadt, zokogásba fult szava. Julian felugrott és karjaiba zárta. Mercy nem tudott neki ellentánni; de nem önkéntes odaadás volt az. Feje a férfi keblén feküdt élettelenül — mint egy halott feje.

— Mercy! Édesem! Elmegyünk innen. El Angolországból — idegen emberek közé, egy

idegen világban rejtőzünk el. Megváltoztatom nevemet, szakítok rokonaimmal, barátaimmal, mindenkivel. Mindenről lemondok, csak önt ne veszítsem el!

Mercy lassan-lassan fölemelte fejét és ránézett Julianra.

Julian hirtelen eleresztette Mercyt, mintha szélütés érte volna, megtántorodott és egy székbe roskadt. Még mielőtt Mercy egy szót is szólhatott volna, látta a borzasztó elhatározást arconásain — inkább a halált, mint engedni gyengeségének és gyalázatot hozni ő reá.

Igy állt Mercy, kezét összetéve. Szép fejét magasra vetve, szelid, szürke szeméi megint tiszta fényben ragyogtak. A könnyek felszáradtak, a vihar megrázta őt és elvonult. Bánatos megadás volt arcán és hangjában. A martírnő nyugalma volt az, amely utolsó szavaiból kihangzott:

— Az a nő, aki úgy élt, mint én életem, aki annyit szenvedett, amennyit én szenvedtem, önt szeretheti — amin én szeretem, de nem lehet az ön neje. Ez a hely ugyanis magasan áll felettem. Bármely más hely mélyen alattam van és mélyen ön alatt.

Mercy elhallgatott; a csemetyühöz közeledve, jelt adott, hogy a vállás pillanata elérkezett. Aztán megint visszament, majdnem egészen Julia mellett állott.

Gyöngédnek hátrahajította Julian fejét és egy pillanatra kebléhez szorította. Aztán némán föléje hajlott és ajkával érintette homlokát. Az egész hála, amely szívét eltöltötte, az áldozat egész nagysága, amely szívét hasította, ezekben a szerény és mégis oly gyöngéd mozdulatokban volt. Amikor kezét egy utolsó gyöngéd nyomással eleresztette, Julian zokogásba tört ki.

A szolga megjelent a csemetyű hívására. Abban a pillanatban, amikor az ajtót kinyitotta, kint az előcsarnokban egy nő hangot lehetett hallani, amely így szólt hozzá;

— Engedje bemenni a kicsikét. Én majd várok tovább itt.

A gyermek belépett, — ugyanaz az elhagyott

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

Budapest, április 14.

Gabonáztétel. (Reich J. és társa jelentése a Budapesti Napló részére.) Az időjárás a hét lefolyt részében nagyobbára borús, erősebb légáramlatok mellett hűvös volt és csak rövid időközökben derült ki. Csapadék elég bőven fordult elő. A vetésekre nézve az időjárás nem kedvezőtlen és azok fejlődését illetőleg általában alig van panasz. A Duna vizállása csökkenő. A külföldről a miénkhez hasonló időjárást jelentenek.

A külföldi piacokon a múlt heti szilárd irányzat kezdetben mindenütt tartott, később a hangulat javult, az árvariaciók azonban nagyobbára csak mérsékelt maradtak és a forgalom sem állt nagyobb arányt. Amerikában az irányzat szilárdabban fejlődött, mint-hogy az exportüzlet élékében alakult, a hozatalok gyengébb maradtak és a látható buzakészletek ismét csökkentek (a Bradstreets becslése szerint ezek buzában a múlt héthez viszonyítva 2,187,000 bushell gyengébbek). Angliában a múlt heti jó kereslet csökkent, az árak azonban nem változtak. A francia piacok tovább is szilárdak, a terméklátásokkal nincsenek megelégedve és így a buzaárak épp úgy, mint a lisztjegy-zések emelkedő irányzatot követnek. A német piacokon is csendesebbek voltak kezdetben a prompt buzaárak, míg a későbbi határidők változatlanok maradtak. A szilárd amerikai jegyzések behatása alatt az üzlet azonban ismét kellemesebbre fordult. A többi kontinentális piacokon az irányzat tartott, a fogyasztási szükséglet azonban sehol sem haladja a tul a normális.

Nálunk a kereslet a főkenyéroikben tovább is élénk és az irányzat szilárd volt, míg a többi cikkek, tengerit kivéve, melyben ugyancsak jobb volt forgalom, alig változtak.

Buza e héten gyengébben volt kínálva. Vaggon-áru kevés kerül a piacra és rakományok sem kínálnak már oly sűrűn, mert az itt lévő hajótelek legnagyobb része már elhelyezést talált. A malmok vételekedve ennek ellenében a gyengébb lisztüzlet dacára tartósan kedvező maradt, azok nagyobb beszerzéseket is eszközöltek és a megszárdult határidőpáncs is hozzájárult, hogy a tulajdonosok árköveleéseiket felemléjk, melyek fokozatosan meg is adtak. Az irányzat így tartósan szilárd maradt és az árak 15—20 fillérrel emelkedtek, mi mellett a csupán négy napra szorítókozó üzletforgalomban mintegy 120,000 mmasza kelt el.

Rozs kezdetben még csendes irányzatú volt, a kereslet gyenge és az árak változatlanok maradtak. Később az irányzat azonban a szilárdabb buzaüzlet befolyása alatt e cikkekben is kellemesebbre fordult, az árak némileg javultak, a nélkül azonban, hogy ezzel a forgalom is megélnékül volna. Budapesti paritásra 6.60—6.75 koronát fizettek pr. kassza, míg helyben

apró teremtés volt, amely eszébe juttatta Mercy-nek szomorú gyermekkorát, amikor Horace Holm-crofttal sétálgatt.

Ez a gyermek nem volt szép, irtózatoss életét, nem aranyozta be a romantika fénye; szinte csuszva az alzáttól lépett be a szobába és kifejezéstelenül bámulta a pompát és ragyogást, amelybe most jutott — ő London kolduló gyermeke. A nemzetgazdasági törvények teremténye! Az elvadult és borzalmas terméke egy elavult módszernek, egy rothadt civilizációnak. Először életében megtisztítva, először életében kielégítőn táplálva; először életében felruházva és nem rongyokba takarva, féltékeny lépegetett Mercy sorsának kis osztályosa a szép szőnyegen és mereven bámészkodva a berakott asztal márványa előtt; ez a gyermek volt a szennyfolt a szoba ragyogása közepett.

Mercy elfordult Juliantól a kis gyermek felé. Szívének borzalmas elhagyatottságában vágyakozott oly tárgy után, amelyet szabad volt szeretnie, és ezért úgy üdvözölte ezt a megmentett szerencsétlen gyermeket, mint az istentől küldött vigaszt. Karjaiba emelte az apróságot és a pillanattal mindent felejtő lelki aggodalmai közepette fülébe sugta!

— Csókolj meg, nevezd nővérednek!

A gyermek csak bámészkodott rá. Reá nézve a nővér oly öregebb leány fogalma volt, aki elég erős volt arra, hogy őt megverje.

Mercy megint letette a gyermeket és egy utolsó pillantással Julianra nézett, akinek boldogságát ő semmisítette meg — szánalomból írta.

Julian még egyre mozdulatlanul ült. Feje mélyen lehanyatlott, arcát eltakarta. Mercy néhány lépéssel közelebb ment hozzá.

— A többiek egy barátságos szót sem szóltak hozzá, amikor távoztak tőlem. Meg tud-e ön becsátani?

(Folytatása következik.)

6.85 koronáig jegyzünk 8 hór. Nyíri származású aruban alig volt forgalom és inkább névleg jegyzünk 6.20 koronáig Debreczen-Nyíregyháza partibusan.

Arpa (takarmány és hántólisai célokra) elég jó kínálat mellett úgy gyárosok, mint hízlatók részéről el volt hanyagolva és a forgalom állandóan gyenge maradt. Az árak így alig tartottak és 6-10 fillérrel olcsóbbak. Minőség szerint 5.70-6.55 korona, erőteljesebb szemű árúért 6.- koronáig jegyzünk helyben.

Zab ugyancsak gyengén volt forgalomban. A fogyasztás tartózkodó és csak csekély beszerzéseket eszközölt. Az árak így nagyjából a csendes maradt, míg az árak változatlanok. Szín- és tisztaság szerint 6.10-6.35 koronáig jegyzünk helyben.

Tengeri e néhen is jó figyelemben részesült és így a vidékre való elszállítás, mint a helyi fogyasztás részére élelkebben volt forgalomban. Az árak emellett azonban keveset változtak, mert a tulajdonosok az olcsóbb határidőjegyzések hatása alatt nem voltak ráterítők. Budapesti partibusan egészséges árúért 6.05-10 K.-ig, Kőbányán 6.40 K.-ig fizettek, míg a Tiszavidékes aradi partibusan 5.90 K.-ig jegyzünk. Egészséges román tengeri elvámolva helyben 6.30 koronáig jegyez. Hibás tengeri elég bőven van kínálva. A kereslet azonban valamely gyengébb. Budapesti partibusan 4.80-4.85 K. körül fizettek, míg defekt román tengeri Veroliora állomáson elvámolva 4.50-4.40 K.-ig van kínálva.

Liszt. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A lisztüzletben az irányzat a lefolyt héten is szilárd volt, s málmalmok inditva látták magukat jegyzéseiket párhuzamosan a buzára emelkedésével főlegem. A vételkedv mindamellett élelke maradt, s málmalmok tetemes mennyiségeket helyeztek el úgy Ausztriában, mint a belsőidőn. Csak a korábbi kétések alapján történő lehiásokat betelöltésük a közleg húsvét ünnepek, úgy hogy a malmok készletei, a korlátolt üzem dacára, nem igen apadtak.

Mai átlagos árak 50 kilogrammonként zsákostul, Budapestre szállítva:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ar kor.	12.40	12.10	11.80	11.20	10.90	10.60	10.10
			7	7 1/2	8		
			9.40	8.90	8.60		
			Finom korpa:		Goromba korpa:		
Ar: korona	4.20					4.40	
			Dara:	AB	C		

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József jelentése.) A betivásáron szénában és szalmában kevés behozatal és kevés kereslet volt. Eladatot: közpminőségű, jobb és elsőrendű széna 2.50-2.80, muhar 0.-, alomszalma 1.30, zsupszalma 1.60 szecska 2.-, per 50 kiló fuvaronként bázhoz szállítva. Préselt széna 2.60-2.80, préselt szalma 1.40-1.60 50 kiló, a jöszelvárosi pályaudvaron. Gabonaméret: zab 6.30-6.45, tengeri 6.50, rozs 6.90, árpa 6.10 kor.-kint.

Szeszüzlet. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Az ünnepi hét csendben, nagyobb mozgalom nélkül folyt le, új kétések alig fordultak elő, mert általános a nézet, hogy az árak a legközelebbi időben sem ilyesem leté nem fognak változni. A forgalom gyenge. Mai jegyzések: nyerseszert finomított részére: 36 1/2-37 1/2, ünömítöt szeszt adóva, nagyban 143 1/2-144.-, adózatlanul nagyban 44 1/2-45.-, kicsiben adóva 145.-, adózatlanul 46-47, denaturált szeszt nagyban 33 1/2-34, kicsiben 34-35 koronával, hordóval együtt, helyben.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor jelentése.) A fogyasztás e cikkben kielégő és az eddigi szilárd irányzat újabb tápot kapott az által, hogy a berlini „szeszértékítő központ” az árakat egyszerre 1 1/2 márkával emelte. Ezen árlelemések dokumentája a legjobban, hogy a német piac viszonyai konzolidáltak és hogy azon óriási készletek, amelyek Németországban felhalmozódtak és a világpiacot nyomták, ígygyóban vannak és így az egész szeszüzletnek egy jobb perspectiva kínálkozik. Mai nagyban jegyzések azonban: szállításra 34-35 korona. Április-decemberi átvételre 50-75 fillérrel drágább, per 10.000 liter. % ingyen barreiban, készpénzfizetés mellett, engedmény nélkül. Egyes barrelok egy koronával drágábbak.

Ipar és kereskedelem.

Az első lenfő. Mint értesülünk, a kormány-nak sikerült egy kender- és lenszálával kapcsolatos lenfővődnének Bereg megyében való felállítását biztosítania. Az új vállalat mezőgazdasági és ipari szempontból egyaránt nagy jelentőségű; a szártó 3000 kat hold kender- és lentermékét fogja feldolgozni s így a mezőgazdasági termelés jövedelmezőségét éppen egyik legzörgényebb vármegyénkben lényegesen fogja fokozni; a lent aztán ionálá dolgozják fel ama a magyar iparnak egészen új ágát képviseli, mert lenfővőddel eddigleg Magyarország egyáltalán nem állítottak elő, hanem kizárólag Ausztriából hozták be. Ez érdekek fontosságánál fogva egy a földmivelségi, mint a kereskedelemügyi minisztérium támogatásban részesítik az új vállalatot, amelynek máris sikerült a földmivelségi miniszter s a hegyvidéki kirendeltség közgei közreműködésével len- és kenderkóró-szükségletét részben a vidék kistermelőinél, részben a munkási főbérletnél biztosítania. Az új vállalatot, melyet Deutsch Mór, a „Gebrüder Deutsch” len- és kenderion és jutaszórvó bieliző-cég főnöke állít fel, Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter határozott kívánságára külön magyar cég alatt jegyzik be, azonbankivül a földmivelségi s a kereskedelemügyi miniszter szerződésileg kikötötték, hogy kizáró-

lag magyar nyertermények dolgozhatók fel s a vállalatban magyar munkások kiképzésére a legnagyobb súly helyezendő.

A magyar államvasutak saját 8034 km. hosszú hálózatán, az ideiglenes üsszeállítások szerint, bevettek a múlt hónapban 3,845,400 K. a személy- és podgyász- és 12,045,600 K. a gyors- és teherárak szállítása után, vagyis összesen (a különféle bevétel nélkül) 15,891,000 K.-t, ami 470,000 K.-val több, mint a múlt év megfelelő havában - a végleges elszámolás szerint - bevételével 15,420,980 korona, megjegyezvén, hogy a fenti tőbbletből mintegy 220,000 korona a személy- és 250,000 korona az áruforgalomra esik. A folyó év első negyedében pedig kitétek az ideiglenes szállítási bevételek 47,937,400 koronát (ebből 11,342,000 K. a személy- és 36,595,400 K. az áruforgalomból), a tavaly ugyanezen idő alatt véglegesen bevételével 45,930,490 K.-val szemben. A folyó évi tőbblet lenne tehát, fenntartva a végleges leszámlás alapján eszközleendő helyesbítéseket, csaknem 2 millió korona (ebből kerek üsszegeben 600,000 korona a személy- és 1,400,000 korona az áruforgalomból) vagyis közel 4%, ami tekintve a nem éppen kedvező általános üzleti viszonyokat, elég kedvező eredménynek mondható.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben 28.60 korona pénzben, 27.50 korona aruban. - Bácsban a kontingentál készáru 39.- korona pénzben, 39.40 korona aruban.

Borjувásár. 1903. évi április hó 14-ikén. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás Belöldi élő borju 707 drb, leölt borju 2 db, bécsi borju - db., - db., nővendékmárha - darab, bárány élő 14 darab, leölt bárány - darab. - Árjegyzések. - Belöldi élő borju I. rendű 76-96 L.-ig, kivétel 92 f. II. rendű élő borjúkért 68-74 L.-ig, I. kilónkint, leölt borju I. r. 72- L.-ig. II. r. - L.-től - L.-ig, kivét. I. kilónkint, levonás nélkül. Rugott borjúkért - L.-ig. Nővendékmárha - L-től - L.-ig, I. r. - L.-ig, középminőségű - L.-ig, alárendelt - L.-ig, I. kilónkint. Bárány élő 8.40 - k., leölt bárány - K. kivételesen ár - K.-ig páronkint. - Az irányzat élelke, az árak 2-3 fillérrel kilogrammonkint emelkedtek.

Szélesközvetésű vásár. (A székeslővárosi sertés-vásár és közvágóhid intézsege.) Április 14-ikén. Főelhajtás: Zsirsertés, ugmint Öreg I. rendű 350 kilogramm felül - darab, II. rendű 280-350 kilogramm - darab, kanió - darab, silány - darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül - darab, közép 220-300 kilogramm - darab, könnyű 220 kilogramm - darab, süldő - darab, malac - kilogramm - darab. Összesen - darab. Husseretés ugmint: nehéz 800 kilogramm felül - darab, könnyű 250-300 kilogramm - darab, süldő - darab, malac 40 kilogramm - darab. Összesen - darab. Főelhajtás üsszege 200 darab. Előző napi maradvány 277 darab, összesen 477 darab. Eladatot 214 db. Maradvány: 03 db. A vásár irányzata lanyha. Az árak hanyatlóban. - Kévetések árak jegyzetiek: Zsirsertés: Öreg I. r. 850 kgr.-on felül 104-108 fillérig, II. rendű 280-350 kilogramm 100-104 fillérig, selejtet 92-96 fillérig, silány - fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 108-111 fillérig, fiatal közép 220-300 kilogramm 100-108 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 92-101 fillérig, süldő - fillérig, malac - fillérig. Husseretés: Nehéz 800 kilogramm felül - fillérig, könnyű 140-300 kilogramm - fillérig, süldő - fillérig, malac 40 kilogramm - fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élőszuliban.

Bécsi vágómarhavásár. Április 14. (Saját tudósítónk telefontelefonos.) A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott 3033 darab magyar, 442 darab galiciai, - darab bukovinai, 552 darab németországi, összesen 4625 darab szarvasmarha.

Jegyzések: 100 kilogrammonként élőszuliban. magyar hi-ökök I. minőségű 54.-72.- fillér, kivételesen 78.- fillér, II. minőségű - K., III. minőségű - fillér, galiciai hi-ökök I. minőségű 58-72 fillér, kivételesen 78.- fillér, II. minőségű - fillér, III. minőségű - fillér; német hi-ökök I. minőségű 60.-80.- K., kiv 86.- K., II. minőségű - K., III. minőségű - fillér. Legelő ökök - fillér, paraszt ökök 46-52 fillér, legvott ökök - fillér, Bika 48.- K., tehén 60.- korona. Kivételesen 68 korona, bivaly 34-48 korona. Az árak métermánsáinkint, élőszuliban értendő, jogyasztási adó nélkül.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásárra bejelentettek 881 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak 3640 darab fiatal sertés, 2278 darab magyar hizott sertés és 2274 darab nehéz sertés. Összesen 8192 darabot. Jegyzések: kigr.-kint élőszuliban (a jogyasztási adót nem számítva): elsőrendű sertés 120-122 fillér, kivételesen 123 fillér, közép minőségű 114-118 fillér, könnyű sertés 106-112 fillér, fiatal sertés - fillér, süldő 80-100 fillér.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, április 14. Jó vételkedv mellett 36.000 métermáza buza került a forgalomba szilárdan tartott árakkal. Rozsban és zabban változatlanok voltak az árak. Tengeriben nyugodt volt az irányzat.

Eladatot: Buza, Tiszavidéki: 750 mm. 82 1/2 k. 8 K. 36 f. 500 mm. 83 k. 8 K. 20 f., 250 mm. 81-6 k. 8 K. 32 1/2 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 32 1/2 f., 700 mm. 81 k. 8 K. 27 1/2 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 12 1/2 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 250 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 3800 mm. 79-5 k. 8 K. 27 1/2 f., 100 mm. 79-5 k. 8 K. 17 1/2 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 17 1/2 f., 100 mm. 79-5 k. 8 K. 15 f. felső, 100 mm. 79 k. 8 K. - f. sárga, 630 mm. 78-5 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 70 f. felső.

Mészteri: 500 mm. 81 k. 8 K. 32 1/2 f. Fejérmegyei: 800 mm. 78 k. 8 K. - f., 100 mm. 76-5 k. 7 K. 25 f. Pestmegyei: 100 mm. 81 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 80-2 k. 8 K. 0 1/4 f., 200 mm. 79-5 k. 8 K. 05 f., 400 mm. 79-5 k. 7 K. 05 f., 400 mm. 79-5 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 79-5 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 600 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 8 K. - f., 700 mm. 79 k. 8 K. 07 1/2 f., 800 mm. 78 k. 8 K. 17 1/2 f., 2200 mm. 77-5 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 77 k. 7 K. 95 f.

Szenttamási: 2800 mm. 70-5 k. 8 K. 20 f. Bácskai: 1000 mm. 77 k. 8 K. 20 f. O-Bécsi: 1400 mm. 76-5 k. 8 K. 60 f. Törökbecsei: 1800 mm. 78-5 k. 7 K. 95 f. Szendái: 2170 mm. 78-3 k. 7 K. 97 1/2 f. Dunai: 3000 mm. 78-5 k. 8 K. 05 f. Adai: 1500 mm. 77-5 k. 8 K. 07 1/2 f., 1200 mm. 77 k. 8 K. 07 1/2 f. Zentai: 880 mm. 78-8 k. 7 K. 97 1/2 f. Bajai: 2200 mm. 76 k. 7 K. 70 f. Pancsovai: 1200 mm. 77 k. 7 K. 70 f. Mind három hónapra. Ross: 100 mm. 5 K. 70 f. Arpa: 750 mm. 5 K. 85 f. Zab: 250 mm. 6 K. 40 f., 100 mm. 6 K. 35 f., 100 mm. 6 K. 30 f., 200 mm. 6 K. - f., 290 mm. 5 K. 70 fillér. Tengeri: 100mm. 6 K. 25 f., 200 mm. 6 K. 20 f. Készpénzfizetés mellett. Április hó 9-ikén délután eladatot: Hódmezővásárhelyi: 2900 mm. 80 k. 8 K. 25 f., három hónapra.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti árú és értéktözsde s-akái szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. - A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

B u z a	Kilós	Kilogramm ára		Kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki uj	76	7.75	7.85	7.9	8.-
"	77	7.60	7.65	8.0	8.10
"	78	7.85	7.9	8.15	8.20
Fehérmegyei	78	7.70	7.75	7.9	7.95
"	77	7.75	7.80	7.95	8.05
"	78	7.85	7.9	8.1	8.15
Pestvidéki	76	7.80	7.75	7.9	7.80
"	77	7.70	7.65	8.-	8.10
"	78	7.85	7.9	8.1	8.05
Bácskai	76	7.55	7.70	7.9	7.85
"	77	7.75	7.80	8.-	8.1
"	78	7.75	7.8	8.1	8.15
Békai	76	7.60	7.70	7.9	7.9
"	77	7.80	7.85	8.1	8.15
"	78	7.85	7.9	8.1	8.15

Egyéb gabonafajták	Kilós	Kilogramm ára			
		K.-tól	K.-ig		
Kösz	uj	elsőrendű	70-72	6.75	6.85
"	uj	másodrendű		6.65	6.75
Arpa	uj	elsőrendű	60-67	6.90	6.10
"	uj	érett való	68-64	5.70	6.20
"	uj	érett való	64-66	6.30	6.40
Zab	uj	elsőrendű	36-66	6.15	6.20
Tengeri	uj	másméretű		6.50	6.60
Repece	uj	káposzta		10.30	10.80
"	uj	bánsági		0.-	0.-
Kösz	uj			5.70	6.-

A határidőfizet folyamán a következő kétések kéténtek: Április buza 1903. : 7.69-7.78-7.71 Májusi buza 1903. : 7.51-7.54-7.53 Októberi buza 1903. : 7.44-7.42 Április rozs 1903. : 6.65-6.63 Októberi rozs 1903. : 6.40-6.42 Április zab 1903. : 6.06-6.02 Októberi zab 1903. : 5.83 Májusi tengeri 1903. : 6.05-6.06 Juliusi tengeri 1903. : 6.11-6.12 Augusztusi repece 1903. : -.-.-

Dél egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén: Április buza 1903. : 7.70- 7.71 Májusi buza 1903. : 7.53- 7.54 Októberi buza 1903. : 7.43- 7.44 Április rozs 1903. : 6.71- 6.72 Októberi rozs 1903. : 6.41- 6.43 Április zab 1903. : 6.08- 6.04 Októberi zab 1903. : 5.82- 5.83 Májusi tengeri 1903. : 6.05- 6.06 Juliusi tengeri 1903. : 6.11- 6.12 Repece augusztusra 1903. : -.-.- Délután fél 5 órákor zárul: Április buza 1903. : 7.71- 7.72 Májusi buza 1903. : 7.55- 7.56 Októberi buza 1903. : 7.43- 7.44 Április rozs 1903. : 6.70- 6.71 Októberi rozs 1903. : 6.40- 6.42 Április zab 1903. : 6.04- 6.05

Októberi zab 1903.	5.61—5.62
Májusi tengeri 1903.	6.05—6.06
Juliusi tengeri 1903.	6.11—6.12
Augusztusi repce 1903.	—

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde szilárd üzlet mellett indult és, mérsékelt üzlet mellett, az árfolyamok kedvezően zárltak.

Előteszde. Osztrák Hitelrészvény 676.25—676.—, Magyar Hitelrészvény 725.50—726.—, Leszámítolóbankrészvény 523.50—524.75, Jelzálogbankrészvény 458.—, Rímamurányi részvény 482.—483.50, Városi villamos vasuti részvény 304.—805.50, Közüti vaspálya részvény 610.50—614.50 korona.

A déli tőzsde: Koronajárakék 99.75 száz. Magyar Hitelrészvény 726.—, Jelzálogbank részvény 522.50—523.—, Leszámítolóbank részvény 453.50—459.50, Osztrák Hitelrészvény 676.25—676.—, Kereskedelmi-bank részvény 2670.—2690.—, Északmagyarországi Kőszénbánya részvény 192.—195.—, Magyar Asphalt részvény 101.—103.—, Magyar Általános Kőszénbánya részvény 274.—276.—, Rímamurányi vasmű részvény 482.—83.50, Adria hajózási részvény 451.—453.—, Közüti vaspálya részvény 613.—614.—, Városi villamos vasuti részvény 805.—806.50, Déli Vasutirészvény 48.—48.50, Államvasuti részvény 689.—689.75, Magyar Villamossági részvény 263.—, Hazai Bankrészvény 206.— korona.

4 órakor zárul: Osztrák Hitelrészvény 677.—, Magyar hitelrészvény 727.50, Leszámítolóbank részvény —, Rímamurányi vasmű részvény —, Osztrák-magyar államvasuti részvény 690.50, Közüti vasut részvény —, Városi villamos vasut-részvény —, korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzékek: Heremag: lucerna magyar 45.—55.— korona, vörös aprózsmű 54.—60.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös búsági — korona, középszemű 62.—64.— korona, nagyszemű 65.—70.— korona, Disznózsír: budapesti 77.—77.50 korona, vidéki — korona, Táblaszalonna: légeszárított vidéki — korona, városi 4 darabos 65.—65.50, korona, 3 darabos 67.—67.50 korona, üstölt — korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.—12.25, korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 13.—13.50, korona, 85 darabos 15.—15.50, korona, azonnaliszállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 11.50—11.75, korona, 100 darabos 12.50—12.75, korona, 85 darabos 14.25—14.75, korona, Szilva: sláviai 15.50—16.—, korona, szerbiai 13.50—14.—, korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabontőzsde.

Bécs, április 14. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Tengeri 6.55—6.75, buza (tiszavidéki) 7.45—7.90, bánti 7.85—8.50, rozs (szlovén) 7.05—7.25, pesti 7.15—7.30, déli vasuti 6.80—7.05, árpa 7.25—7.35, zab (magyar) 6.40—6.80, válogatott 6.80—7.10 K.

A bécsi értéktőzsde.

Barátságos berlini hírekre és a vaskartel kilátásainak kedvezőbb megítélése által ösztönözötve, a mai előteszde magatartása nagyon szilárd volt. Különösen ipari és bányarészvényeket, valamint építővállalati részvényeket élénkebben kerestek. Egyébként a forgalom a legszűkebb korlátok közt mozgott.

A déli tőzsde elején is folytatódott a szilárd irányzat és a hangulat általánosan csöndes forgalom mellett mindvégig barátságos maradt.

Zárul nyugodt.
Bécs, április 14. (Magyar értékek zárlata) 4%-os aranyjárdék 121.65, 122.25, és szegedi kölcsön-sorsjegye 157.—, Magyar vasuti kölcsön részvény —, Magyar kőművesi állami kötvény —, Magyar leszámítoló- és penzváltóbank 452.—, Rímamurányi vasmű részvény 481.50, Magyar koronajárdék 99.55, 4%-os Magyar földtőzsde, kötvény 98.35, Magyar hitelbank részvény 726.—, Magyar nyeregyermi kölcsön sorsjegye 200.—, Kassa-oderbergi vasuti részvény 289.— Magyar keres. bank —, Magyar cukoripar 1475.—

Bécs, április 14. (Osztrák értékek zárlata) 4 2/3%-os papírjárdék 100.80, 4%-os osztr. aranyjárdék 101.75, 1890-os sorsjegy 154.—, Osztrák hitelrészvény 434.—, Angol-osztrák bank —, Bécsi bankjegyzet 487.25, Osztrák-magyar bank 1600.—, Déli vasut 47.—, Dunagőzhajózási részvény 857.—, Dohányrészvény —, Császári és királyi arany 11.33, Német bankváltók 116.95, 4 2/3%-os ezüst járdék 100.90, Osztrák koronajárdék 101.20, 1864-ik sorsjegy 247.—, Osztrák hitelintézeti részvény 675.75, Unionbank 526.—, Osztrák Lánderbank 409.—, Osztrák-magyar államvasut 688.90, Kibavölgyi vasut 451.50, Alpesi bányarészvény 388.—, 20 irak, arany 19.06.—, Londoni váltóár 236.85 Bécsi iramway Lütt B. —, Bécsi iramway Lütt A. —, Lipót kohó 320.—, Az irányzat szilárd.

Bécs, április 14. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 677.—, Magyar hitelrészvény 726.50, Angol-Osztrák bank 275.75, Bécsi bankjegyzet 487.—, Union bank 528.50, Lánderbank 409.50, Osztrák-magyar államvasut részvény 609.50, Déli vasut 47.50,

Kibavölgyi vasut 452.75, Eszaki-magyar vasut részvény —, Dohányrészvény 342.—, Rímamurányi vasmű 482.50, Alpesi bányarészvény 382.50, Májusi járdék 100.75, Magyar korona járdék 99.10, Török sorsjegy 118.—, Német birodalmi márká 117.—117.05, Napoleon'or 19.07.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 14. (Tudósítói jelentés.) A tőzsde megnyitása előtt úgy látszott, mintha az irányzat New-York gyöngegsége dacára meg akarna szilárdulni, mert a Londonból jelentett amerikai kurzusok magasabb voltak a newyorkiaknál. Minthogy azonban, szénrészvények kivételével, általában nagyon gyönge volt az érdeklődés, az egész irányzat gyönge volt. Belföldi járdékok szilárdok voltak, idegenekben nem volt forgalom. A második tőzsdében a forgalom csöndes volt, nagyjából változatlan árfolyamokkal. Magánkamatláb 21/2%-.

Berlin, április 14. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjárdék —, 4%-os osztrák aranyjárdék —, Kibavölgyi vasut —, Magyar koronajárdék 100.40, Osztrák-magyar államvasut 148.50, Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 85.35, Magyar vasuti beruházási kölcsön —, Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 190.10, Általános villamossági Részv. 189.—, Gelsenkircheni 188.60, Laura-kohó 212.40, 4 2/3%-os ezüstjárdék —, 4%-os magyar arany járdék 102.50, Osztrák hitelrészvény 212.40, Déli vasut 142.5, Károly-Lajos vasut —, Orosz bankjegy 216.30, 4%-os új orosz kölcsön —, 88.60, Török dohányrészvény —, Olasz járdék —, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 164.40, Harpeni 186.30, Az irányzat gyengült.

Berlin, április 14. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom: 4%-os magyar aranyjárdék 102.50, Magyar koronajárdék 100.40, Osztrák hitelrészvény 213.10, Osztrák-magyar államvasut 148.60, Déli vasut 14.25, Eszaki-magyar vasut —, Kibavölgyi vasut —, Orosz bankjegy középszej 216.30, Busehiehraidi —, Orosz bankjegy —, (Utolsó) Lombard —.

Páris, április 14. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 709.—, Új török konzol 29.35, Egyiptomi járdék 110.—, Osztrák Lánderbank —, Párisi bankrészvény 1092, 3%-os francia járdék 98.17, 4% spanyol járdék 87.47, 3% új törleszthető járdék 98.45, Credit ioncier de France 715.—, Alpesi bányarészvény —, 4% 1890. román kölcsön 87.80, Görög kölcsön 215.50, Váltó Olaszország 1/6: 116, Váltó Amsterdam 203.45, Váltó Brüsszelle 3/4: 316, De Beers 550.50, Chartered 84.—, 5% bolgár kötelezvény 425.—, Magyar aranyjárdék 103.50, Déli vasut —, Valtó Londonra 251.80, Osztrák aranyjárdék 102.60, Török sorsjegy 127.25, Meridional vasut 709.—, 4% olasz járdék —, Ottomán-bank 598.—, 3 1/2%-os francia járdék —, Osztrák földhitelintézet 1320, Déli vasuti elsőbbségi kötvény 329.20, 4%-os 1896. román kölcsön 88.75, Donányrészvény 366.—, Váltó Bécsre 103.75, Váltó német piacokra 121.43, Rio 12.61, East Rand 210.50, Randfontein 85.50, Magyar Jelzálogbank 555.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, április 14. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjárdék 101.20, 4%-os osztrák aranyjárdék 102.90, 4%-os magyar aranyjárdék 102.90, Osztrák hitelrészvény 212.50, Osztrák-magyar államvasut 148.—, Eszaki-magyar vasut —, Busehiedraidi vasut —, Londoni váltóár 205.00, Bécsi bankjegyzet 122.50, Villamos részvény 118.—, 3%-os magyar aranykölcsön —, 4 2/3%-os ezüstjárdék 101.10, Osztrák koronajárdék 101.90, Magyar koronajárdék 100.40, Osztrák-magyar bank 115.30, Déli vasut részvény 14.25, Kibavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.75, Párisi váltóár 81.45, Unio bankrészvény —, Alpesi bányarészvény 193.—, Az irányzat nyugodtabb.

Frankfurt, április 14. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január 21. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 213.20 Német bank 211.90, Disconto 190.40, Berlini kereskedelmi bank 158.20, Gelsenkircheni 185.40, Harpeni 186.20, Laura-kohó 221.90, Olasz járdék —, Az irányzat szilárdult.

Hamburg, április 14. (Zárlat.) 4 2/3%-os ezüstjárdék 101.—, 1890. sorsjegy 145.25, Déli vasut 14.25, 4%-os Osztrák aranyjárdék 103.70, Osztrák hitelrészvény 213.40, Osztrák-magyar államvasut 148.65, Olasz járdék 103.20, 4%-os magyar aranyjárdék 102.90, Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 14. A sertésüzlet irányzata: élénkebb.
A) Hízott sertések ára: L. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (párnkint 400 kilogrammon felüli súlyban) 124—126 fillérg. Oreg közep (párnkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Fiatál nehéz (párnkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 132—134 fillérg. Fiatál közep (párnkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 132—134 fillérg. Fiatál könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — II. Magyar s z e d e i t t: Nehéz (párnkint 280 kilogrammon felüli súlyban) — fillérg. Közep (párnkint 240—260 kilogramm súlyban) — fillérg. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — III. R o m a n i a i: Nehéz (párnkint 320 kilogrammon felüli súlyban) — fillérg. Közep (párnkint 260—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. IV. R o m a n i a i e r e d e t i (Stachl): Nehéz (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — V. S z e r b i a i: Nehéz (párnkint 260 kilogrammon felüli súlyban) 130—132 fillérg. Közep (párnkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 123—130 fillérg. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 124—126 fillérg.

Sertésüzlet az április 12. napján volt készlet 38.630 darab. — 1903. április 13. napján felhajtott 650 darab. — 1903. április 13. napján elszállított 367 darab, 1903. április hó 14. napjára maradt készletben 38.913 darab.

Napirend.

Napló: Szerda, április 15. — Római-katholikus: Anasztázia. — Protestáns: Neszte. — Görög-országi (április 2.) Titusz. — Zsidó: Nisan 18. — Nap kel: 4 óra 56 perckor. — Nyugzik: 6 óra 32 perckor. — Hold kel: 10 óra 14 perckor este. — Nyugzik: 7 óra — perckor reggel.
A horvát miniszter fogad délután 4 órakor.
A képviselők élnöke fogad 9—10-ig.
Ostályosörjegyek hűdése 9 órakor. 14-ik nap.
Fényképzési kiállítás a Nemzeti Szalonban, nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona.

Tavaszi kiállítás a Múzeumban. Nyitva délelőtt 9 órától 5-ig. Belépődíj 1 korona.
Nemzeti Múzeum. Képtár. Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig.
Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9—1 óráig.
Iparügyi-múzeum az Üllői-úton. Nyitva 9 órától délután 9-óráig.
Megfigyelési Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) nyitva délelőtt 9-óráig.
A földtan múzeuma (Sztéfinia-ut 14.) Nyitva délelőtt 10 órától 1 óráig. Belépődíj 1 korona.
As Akademia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-ig.
As aquinumi ásatások és múzeum. Megtekinthetők egész nap. III. ker. O-Buda, Kulső-Szent-Endrei-ut. Helyjérdeku vasut a Pálffy-térrel.
Múzeum könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig.
Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig.
Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-ig. Dél-után 3-óráig.

A fővárosi könyvtár (Károlyi-kört 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig.
Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.
Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyitvány, tudakozó-osztálya és keleti múzeum: V. kerület Váci-kört 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a ház-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés iránításokat is eszközöl) a városligeti ipar-csarnokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kereskedelmek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-kört 32. szám alatt.

Időjelzés.

— **As Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.** — Budapest, április 14.

Hazánkban az idő változókéony jellegű maradt. A hőmérséklet jelentékenyen sütyed, úgy hogy a magasabb hegyvidékekkel ekkéj gyenge fagy is mutatkozott. Az ország északi nyugati megyéinek kivételével csapadék csaknem mindenütt volt, legtöbbsé esett a Dunántúlon, honnan havazást is jelentettek.

Az északi depresszió magva a Bottai-öböl környékére nyomult és a felső-oroszországi minimum meggyöngyösdött; nyugat felől pedig a magas nyomás megerősödött.

Európában az idő hűvös; Francia- és Angolország kivételével sokhelyütt csapadékos. Az Alpeseken erősen havazik. Kihátd. Váltakozék az igen hűvös idő várható sokhelyütt csapadékkal. (eső vagy hó.)

Vizállás.

	Apr. 14. 11. m 4 1/2	Apr. 14. 11. m 4 1/2	Apr. 14. 11. m 4 1/2			
Ann	Schilling 1.30	0.16	Tisza	M-Sajót 0.54	0.02	
Duna	Pannau 0.15	0.63		Takos 0.85	0.10	
	Écs 0.70	0.22		V-Nagyvár 1.72	1.61	
	Pozsony 2.85	1.48		Tokaj 1.72	1.93	
	Komárom 2.95	0.98		Tisza-Szék 1.84	2.48	
	Budapest 2.95	0.98		Szolnok 2.82	3.82	
	Paks 2.20	0.98		Csongrád 2.34	2.85	
	Mohács 2.25	1.56		Szeged 2.14	2.25	
	Gombos 2.60	0.98		Trék-Becse 1.84	1.10	
	Pancsova 2.30	1.12		Titell 2.31	2.32	
	Orosva 2.35	2.48		Óndóva	Barta 1.28	0.38
	Sz. György 2.60	0.98		Topolya	Hód 0.30	0.70
	Magyarfalva 1.50	1.20		Bodrog	Zemplén 1.82	1.80
	Trancsán 1.18	0.00		Sajó	Gurabona 1.48	0.36
	Szered 1.82	1.12		Hornád	H-Néméd 0.30	0.27
	Sz-Gothárd 1.95	1.08		Berettyó	Margit 0.30	0.10
	Sárvár 1.78	1.11		Körös	R-Ujfal 0.08	0.07
	Győr 3.20	1.48			Causca 0.—	0.19
	Pettán 1.10	0.78			N-Várd 0.25	0.21
	Táknay 1.10	0.32			Belyes 1.66	0.30
	Bács 1.95	0.64			Tenke 0.96	0.12
	Eszék 1.91	0.64			Gurabona 1.48	0.36
	Mura M-Szerhad 0.80	0.30			Borosjenő 2.60	0.28
	Zágráb 1.60	0.80			Bécs 2.84	1.93
	Szilcs 1.20	0.30			Branyova 1.61	1.22
	Mitrovica 4.42	2.68			Gy-Fehérvár 0.54	0.29
	Décs 0.60	0.24			Hronyok 2.43	0.01
	Sásmár 1.38	1.20			Soborn 0.—	0.—
	Krasna N-Majlány 0.64	0.64			Arad 0.74	0.50
	Latorca Munkács 0.36	0.24			Makó 0.30	0.29
	Laborca Homonna 0.30	0.20			Mezőcsanak 2.38	1.68
	Ug	0.34	0.16		Kiszol 2.40	0.97
					Toskerek 1.83	0.69
					Écskerék 1.62	1.83

Budapesti Napló

része

Ápró hírdetéseket

Előfizetéseket

előadnak a következő lapelárusító helyeken:

Broner Nővérek, Teréz-kört és Podmaniczky-utca sarok.
Adler Leona, Lipót-kört.
Pesch József, Váci-kört 80.
Orv. Véber Vimenő, Váci-kört 15.
Feldmann Mór, Marokkó-utca 1.
Mesch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. király-szálló.
Kürthy Kálmán, Harmincd-utca 1.
Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.
Redlich Szendóna, Király-utca 59.
Benda József, Andrássy-ut 50. Oktogon.
Deutsch Miksa, Andrássy-ut 38.
Schmeller Mór, Dob-utca és Károly-kört sarok.
Sopronyi V., dohánynagytszde, Kerepesi-ut 1.
Orv. Hallada Anna, Múzeum-kört 10.
Sántó Mór, Kecskemeti-utca és Kávin-tár sarok.
Deutsch Julia, József-kört 50. Baross-utca sarok.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1903. április hó 15-én.
Jancsi és Juliska.

Mese 3 képből. Szövegét írta: Wette Adelaide. Fordította Ábrányi Emil. Zenéjét írta Humperdinck. Személyek:

Andris Várady S. A vasorrú bába Berts
Panna Válenk Áltató bácsi Kann M.
Jancsi Várdai M. Harmat bácsi Palóczyné
Juliska Payer

Utána:

A babatündér

Látványos ballet 1 felvonásban. Zenéjét szerzte Bayer J. Szövegét írták Hassreiter és Gaul. Végül:

Nap és föld.

Színre kerül a IV. kép.
Kezdeté 5 órákor

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. április hó 15-én.

Lady Windermere legyezője.

Színmű 4 felvonásban. Írta Wilde Oszkar. Fordította Moly Tamás. Személyek:

Windermere Mihályfi Mrs Cowper Tuboly
Windermere Hegyesi Mrs Eglunc Jászai
Berwick Helvey Augustus Gál
Lady Agatha Pauley E. Darlington Császár
Pymdale Szacsavayné Dumbly Horváth
Stutfield Meszlényi Graham Dezső

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. április hó 15-én.

Mici hercegnő.

Böhözát 5 felvonásban. Írta Feydeau Georges. Fordította Heljai Jenő. Személyek:

Szergiusz Tanay Arnold Góth
Pecsenyev Hegedűs Mocsapov Balassa
Chandel Tapolcai Chopinet Bárdi
Szlóvicsin Fenyvesy Kirschbaum Győző
Igazgató Szerényi A hercegnő Varsányi
Chauvel Vendrey Sabine Négrádi

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. április hó 15-én.

Pálmay Ilka asszony vendégfelhajtásával.

Nebántsvirág.

Énekes színmű 4 felvonásban. Írták Meilhac és A. Millaud. Fordították Evva Lajos és Rákosi Viktor. Zenéjét szerzte Hervé. Személyek:

Denise Pálmay Színigazgató Ujvári
Chateau Solymosi Rendozó Parányi
Champlatreux Szirmai Gusztáv Delli
Celestin Nyárai Róbert Kaloesai
Corinna Dóry Loriot Szerdahelyi
Apácafied. Siposné Lydia Harmath

Kezdeté 7 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. április hó 15-én.

A szobaleány.

Énekes boház 3 felvonásban. Írták Hennequin és Billhaud. Fordította Mérei Adolf. Személyek:

Albert Tollaji Jean Károlyi
Legris Boross Nelly Rozier Horváth
Lavrette Szilágyi Valentine Szelcstei
François Kornai Clemence Marosi
Auguste Iványi

Kezdeté 7 1/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. április hó 15-én.

Egyiptom.

Írta Ráth István.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

Kölcsön
Hecht Bankház Budapest. Ferenciek-tér 6. és Erzsébet-körút 32.
Visszatérítési könyvelés, letétösszerinti részletekben. Ha sorsjegyet már zártban vannak, azokat saját pénzünkkel kiváltjuk és a többitet kiadjuk.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar színház
Csütörtök	Ernani	A föld Rogányesek	Mici hercegnő	Az izé	A bajusz A szobaleány
Péntek	Várászfuvola	Léha világ	Mici hercegnő	Az izé	A szobaleány
Szombat	Rigóletto	Léha világ	Mici hercegnő	Az izé	A szobaleány
	Szerelmi kaland				
d. u. Vasárnap este	Ernani Shea	Egy szegény ifjú története Léha világ	Mici hercegnő Mici hercegnő	Vereshaju Az-izé	A postású és huga A szobaleány

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató

Nagyemlék-útsz. 17.

Ma, nagy előadás.

Dorotya
Offenbach Jaques operettje
Marlot
trófiás magánjelenete

The Florida Creole Girls
Baumann kaesgató Cake-Walk paródiája
Simon és Paris
Sam Elton, „Monna Vanna”
és a többi elsőrangú művésztárs.
A télkerben reggel 6 óráig Vörös Elek előnyzenohara hangversenyez.

Pénz-kölcsön
FLEISSIG SÁNDOR

SORSJEGYEKRE
A napi árólíam 90%-ig. Másutt elzalogosított sorsjegyeket saját pénzzel váltom ki, a sorsjegyeket a napi áron megvezem és esetleg vissza eladom ugyanazokat kényelmes havi részletfizetéssel. Kérem a zálogjegy beküldését.

BANKHÁZ
Budapest, Erzsébet-körút 2.

HA MÁR

semmiféle kísérlet nem használt, próbálja meg a Szapol csúsz- és köszvény-kenőseit. Ára 5 korona utasítással. Kapható a „Magyar király” szegyszertárban Bpest, V., Marokkai-u. 2/N

Szőlő-lugast ültessünk

minden ház mellé és hási kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlő-faj alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobbra ha meg is nő, termés nem lesz, ezért nem értek el sokan eredményt eddig. Hol igaznak alkalmas fajokat állítottak, azok bőven eljárnak.

A szőlő hazánkban mindenütt megtermeszik, hiszen a legkedvezőbb gondozással ültetve az ősszel, az ültetés után az épületeknek, kerteknek, kertészeknek stb. a legremekebb dísz a nélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyelőre használatba nem kerül. Ez a legelőnyösebb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó szűkebb környomatú katalógus bárminek ingyen és bérmentve kitértek meg, aki címét egy levelező-lapon tudatja.

Ermelléki első szőlőültetvény-telep, Nagy-Kágya, u. p. Székelyház.

3.95

Hrt egy szom metszett üvegkezelést, mely a következő 41 darabot áll és p. 12 drb vizes-, 12 boros-, 6 likőrös-pohár, 1 vizes-, 1 borosüveg, 1 likőrpohár, 1 csomagtáska, 6 csomagtáska és 1 gyümölcs-állvány. Legnagyobb kivételben 1 firtal drágább. Meg nem felelő árú visszavetjük, a pénz visszafizetés nélkül. Lakért 30 kr. számítanak fel. Rendelési és vasúti állomás megjelölése. Böhm J., Budapest. VI. Hnyady-tér 1. szám.

HASZNÁLJON KERPEL KÉZFÍNOMÍTÓ FOLYADÉKOT.

A KEZET 3 NAP ALATT BARSZONYIMÁVÁ ÉS MÖRÉMÉRE TÉSZTI.
Füveg 90 fillér. 4 üveg rendelésnél franko. KERPEL GYÓGYTÁR BUDAPEST, UJPI-HELYT 28.

WALLA JÓZSEF

mozaik- és cémentárú-gyára.
Építő anyagok raktára
BUDAPEST,
VII. ker., Rottenbiller-utca 13.

VÁLLALKOZIK:
Gránit-Terazzo, Bétontozások, Medencék, Csatornázások, Szökőkútak, Jászolok, Cément-vízelők, Cément-lapok és Mozaik-lapokkal kövezések elkészítésére, Fayence-lapokkal falburkolatokra stb.

RAKTÁRT TART:
Keramittalapok, Kelheimi-lapok, Mozaik-lapok mettlachi mádra, Terrakotta-árak, Aszfalt-tető-lemez, Tűzálló téglák, Kőagyag-csövek, Kéménytoldalékok kőagyagból etc.

Gyári raktára a garteauani Portland-cément és vizálló-mészgyárnak.

Mennyezet- * * * nádszövet- * * * raktár (Stuccatur-Rohrgewebe).

KŐACYAC ÉS CEMENTCSÖVEK

Egynagyon budapesti BUTOR-áruház

A rendkívül rossz üzletmenet folytán és túlhalmozott raktárunk miatt, hogy családok munkásainknak állandó foglalkozást adhassunk, elhatároztuk azokat április hó végéig saját árainknak eladni a legegységesebből a legfinomabbig. Több száz szoba divatos asztalos- és kárpitos-butor, u. m. barokk, angol, szecesszió, ó-német stb. stílusban, a garnitúrák behuzása sehely, plüss, francia és angol szövetelekkel készen, raktáron, kizárólag jó minőségben.

A tartósságért több évi kezességet nyújtunk.
A legújabb butor-albumunkat több mint 450képpel 50 fillér bekladé ellenében bérmentve küldjük. Bevásárlás esetén az 50 fillért visszadjuk.

Varga Mihály és Társai

magyar butoripar-társasága
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 2., I. em. Kigyó-tér sarkán.

MINDEN HÁZIASZONY sikeresen használható az alább felsorolt szakácskönyvek számtalanszor kipróbált receptjeit, utasításait.

HILAIRE ST. KÉPES BUDAPESTI SZAKÁCSKÖNYV

Szerkesztő: Zemplényiné Szabó Antónia.

Ez az izérl-izre magyaros szakácskönyv csaknem 15,000 étel- és egyéb receptet foglal magában.

Ára füzve... 3 korona 60 fillér
Tartós felvásárlásokban 4 korona
Diszkrétésben... 4 korona 80 fillér.

ERZSÉNI
Tészták Könyve. Ára köve 2 korona.
Hal- és vadfélék. Ára köve 2 korona.
Hogy kell befőzni? Ára köve 2 korona.

HÁZI KINCSTÁR

Írta: Hankó Vilmos.

Hasznos tudnivalók a háztartás, egészségén és a mindennapi élet dolgaioz.

Ára füzve 2.40 kor., köve 3 kor.

RÁNTÁSI MARISKA A BABASZAKÁCSNÓ

Gyermekeknek való szakácskönyv. Ára köve 40 fillér.

Megjelent és kaphatók
Lampel R. (Wedianer F. és Fiai)
cs. és kir. udv. könyvkiadásában
Budapest, IV., Andrássy-ut 21.

